

БИБЛИОТЕКА.
ДЕБЮТИ.

ПЪРВИ КНИГИ
НА МЛАДИ
БЪЛГАРСКИ
УЧЕНИ

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ
НАУКИ,
ЕЗИКОЗНАНИЕ

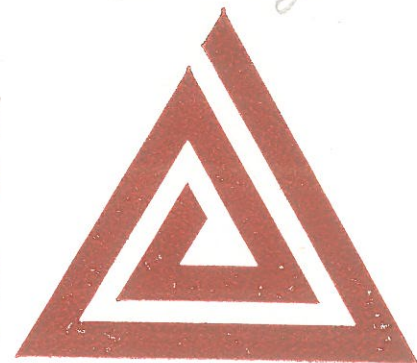
Цена 2,16 лв.

ДЕБЮТИ

ИВАН
КАСАБОВ
СЕМАНТИЧЕН
РЕЧНИК-
МИНИМУМ.

УНИВЕРСИТЕТСКО
ИЗДАТЕЛСТВО
КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ.

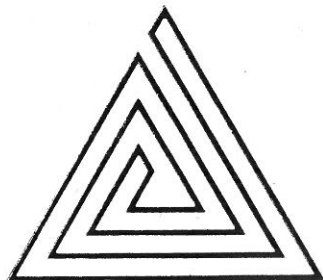
СОФИЯ

Иван Касабов е роден на 4 февруари 1952 г. в София. Завършва специалността Българска филология в СУ «Климент Охридски». От 1975 г. работи в Института за български език при БАН като научен сътрудник. Кандидат на филологическите науки (1987 г.) с дисертация на тема «Проблеми и теория на лексикографската работа и теория за семантичен речник-минимум». Той е един от съставителите на многоотомния «Речник на българския език».

Дебютната книга на Иван Касабов е композирана в две части — кратка теоретична и приложна. В първата са разгледани семантичните проблеми на речниковата работа, отнасящи се до единиците на лексико-семантичната система, лексикалното значение, лексико-семантичните полета, централната «ядрена» част на речника и метаязика на тълкуването. Изведена е теория за семантичен речник-минимум на българския език въз основа на световните достижения в областта на лингвистичната теория. Представена е и тълковната част на семантичния речник — минимум.

БИБЛИОТЕКА.
ДЕБЮТИ.

ПЪРВИ КНИГИ
НА МЛАДИ
БЪЛГАРСКИ
УЧЕНИ

ИВАН
КАСАБОВ

СЕМАНТИЧЕН
РЕЧНИК-
МИНИМУМ

ФИЛОЛОГИЧЕСКИ
НАУКИ,
ЕЗИКОЗНАНИЕ

УНИВЕРСИТЕТСКО
ИЗДАТЕЛСТВО
КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ
СОФИЯ

Речникът се състои от около 850 думи с техните значения, които са необходимите и достатъчни единици, съставлящи ядрото, центъра на цялостната българска лексикална система. Тези 850 думи са организирани по два допълващи се принципа — азбучно-тълковен и лексико-семантичен, по полета. Тълкуването е само със средствата на самия речник, т.е. със същите 850 думи и с техните значения. Двете части са свързани чрез препратки с индекси. Речникът е семантичен не само защото тълкува включените в него думи, както обикновените речници, а защото принципите, по които е съставен, са изцяло семантични. Той представя значенията и думите от централната част на българската лексика в система и отбелязва всички семантични отношения между тях. Най-същественото обаче е, че всичко това, както и създаването на самия речник като цялост, се основава на определена семантична теория за значението на думата и речниковите взаимоотношения с единиците и със съответното им лексико-семантично поле.

Речникът е актуален и нужен поради липсата на сигурна научна основа и критерии за адекватното представяне на лексико-семантичната система на българския език в цялост. Този речник като конструкт представя лексиката на езика в система, и то в нейната ядрена част и освен това показва отношенията между единиците в лексико-семантичната система, т.е. нейната структура. Наред с различните теоретични изводи, които могат да се извлекат от речника, той е сигурна база за съставяне на различни по обем (малки, средни и големи) речници чрез радиално разширение на централната част на лексиката от «Семантичния речник — минимум».

Речникът ще представлява интерес за широк кръг читатели — от специалисти по езикознание до изучаващите български език наши и чужди граждани. Най-важното е, че като реч-

ник — конструкт, той с ограничения си брой единици и с няколкото си прости правила представлява семантичен модел на езика, който най-добре би послужил на компютърната лингвистика.

Този кратък предговор може само най-общо да представи «Семантичния речник — минимум». Кратката теоретична част, предшествуваща същинския речник, е необходима, за да бъдат изяснени принципите, методиката на съставянето му и възможно най-доброто му използване.

СЕМАНТИЧНИ ПРОБЛЕМИ НА РЕЧНИКОВАТА РАБОТА

Една от най-характерните черти на съвременното състояние на науката за езика в контекста на постиженията на другите науки е засиленият стремеж към по-голяма точност, към математизация. Целта на този стремеж е пряката верификация на дадена теория и прякото ѝ приложение в практиката като критерий за адекватност на описвания обект. Този стремеж обикновено се разбира формално и води до опити да се сведе описанието на езика до количествени отношения чрез честотно-статистически или формално-логически изследвания, които за определени цели имат своето основание.

Характерът на езика като сложен обект за изследване се нуждае от качествено различно разбиране на изискването за точност и математизация с оглед на задачите, които стоят пред съвременната лингвистика: да даде пълно описание поне на един естествен език или да създаде модел на такъв език, който по възможност да работи сам, т. е. чрез машина. Принципът на такова разбиране на изследването е изразен чрез принципа на математическото моделиране (срв. Караулов¹; Денисов²), който се състои в твърдението, че един обект може да се смята за доказан тогава и само тогава, когато бъде създаден алгоритъм за неговото описание, негов практически модел като връзка между идеалната теория и реалния обект и съответно като доказателство за адекватността на теорията.

Известно е, че такъв практически модел, за да работи, се нуждае от определен (краен, колкото и да е голям) брой единици и няколко еднозначни правила за тяхната аранжировка. Ясно е, че тези единици трябва да бъдат структурирани в достатъчно строга система. За да претендира обаче за адекватност на сложните реални езикови факти тази система и самият модел трябва да имат достатъчна представителна сила за даден език в цялост. Сложността и практически неограниченият брой

единици на естествения език изискват тяхното изкуствено ограничаване в централната част на системата според изискванията за необходимост и достатъчност при запазването на спецификата на обекта. Това ограничаване е за сметка на пълнотата и детайлността на описанието. За сметка на тези недостатъци пък готовият (и особено действащият) модел притежава голяма евристична сила — открива нови закономерности и типологични характеристики на системата.

Най-трудната за моделиране част на езика е неговата семантика (или поне най-малко експлицитно) — лексикалната му семантика. За моделиране на тази област е необходимо съставянето на речник — минимум като теоретичен конструкт, представящ лексиката в цялост.

По принцип всеки тълковен речник (осъзнато или не) е някакъв модел на лексико-семантичната система на езика. За да отговаря обаче на изискванията на лингвистичното моделиране, той трябва да съдържа определен минимален брой необходими и достатъчни единици от централната част на системата, да представя отношенията между тези единици, както и да бъде напълно автономен, т. е. всички единици от речника да бъдат тълкувани само със съдържащите се в него такива единици.

За създаването на такъв речник — модел е необходимо да бъдат разгледани основните семантични проблеми на лексикографската работа и след решаването им да бъде създадена теория, която да предложи методика за съставянето на такъв тип речник.

* * *

В последно време става все по-ясно, че постоянните «практически» проблеми на речника стават централни проблеми не само на лексикологията и семасиологията, но и на семантиката и на общата теория за езика. Това са преди всичко проблемите за словника, включващ речниковия състав на езика, за неговите граници и степен на представителност на съдържателната страна на езика; проблемът за значението — неговото тъждество и отделимост в границите на думата, свързан с този за структурата на думата; проблемът за връзките и отношенията между отделните думи и значения в езика. Всички тези проблеми са всъщност елементи на въпроса за системността в лексиката и за единиците — елементи на нейната структура.

Цялостното изучаване и описание на лексиката изисква поединичното разрешаване на проблемите.

I. След основополагащия труд «Курс по обща лингвистика»³ на Фердинанд де Сосюр теорията за системния характер на езика става основна в съвременното езикознание. След като намери своето потвърждение във фонологията и граматиката, теорията за езика като система се разпространява и в областта на лексиката. След отговора, който дава Л. Йелмслев на въпроса в заглавието на своя труд «Може ли да се смята, че значенията на думите образуват структура?»⁴ се стига до понятието «*лексико-семантична система* (ЛСС)*. Идеята за описание на ЛСС е много популярна сред различните изследователи на езика и до днес. Всеки обаче разбира ЛСС по различен начин, в зависимост преди всичко от това коя е основната единица в нея (и оттам съответно кои са останалите) и докъде са границите ѝ.

Когато за критерий се използва думата като основна единица на ЛСС, *макросемантичните* изследвания, занимаващи се с думата и с по-големи от нея единици, фактически отъждествяват ЛСС с лексико-семантичното поле (ЛСП) и съответно теорията на ЛСС с теорията на ЛСП. Идеален пример за такова изследване е полевият подход на Трир.⁵

Когато се разглежда думата чрез по-малки от нея единици — *микросемантика* — ЛСС представлява система от дистрибутивни отношения на единици, чиято система от значения представлява съвкупност от контекста, в който тя се среща, както е у дескриптивистите.

Ако център на ЛСС е думата, а контекстът играе спомагателна роля за уточняване на семантичните граници на думата, както е в Пражката лингвистична школа⁶, то системата представлява мрежа от връзките на значенията вътре в думата и между думите.

В светското (а и в световното) езикознание се приема за основен елемент на ЛСС думата. Шчерба⁷ отбелязва «вътрешния» аспект на системата (микросемантичен) и «външните» системни свойства на думата (макросемантичен) и отраженията на тези свойства в различните типове речници. Към това разбиране за ЛСС по принцип се придържа и авторът на тези редове с уточнението, че задължителна е не само взаимовръзката, но и единството на микро- и макросемантичните аспекти, че съществува общност на единиците на ЛСС в единството на двата аспекта при тяхното уточняване, идентификация и отношенияето им на йерархично съподчинение.

II. При разглеждането на проблема за взаимоотношението

* Вж. списък на съкращенията на стр. 31.

между единиците и равнищата на ЛСС се привеждат преди всичко общофилософски или психологически аргументи или се правят опити да се определи мястото на думата в цялостната система на езика спрямо низшестоящото морфемно и висшестоящото синтактично равнище, като се отбелязва и най-важната функция на думата — номинацията.

Важното тук не е да се критикуват множеството изследвания на тази тема, доколкото повечето от тях смятат въпроса за решен от само себе си, а да се постави въпросът за единиците на ЛСС. Най-свободно (в теоретичен смисъл) се говори за думи и значения, за отношенията между тях, но кои са единиците на тази система и съответно елементите на нейната структура не е ясно.

Целта тук не е да се даде изчерпателна и достатъчно приемлива дефиниция на думата като езикова единица, а да се намери нейното място в отношението ѝ с другите единици на ЛСС. От решаването на този въпрос зависят всички въпроси на семантиката. От пренебрежението към него или неправилното му решаване пък произтичат всички основни проблеми: за същността и характера на ЛСП — от думи или от значения се строи то; за цялостния характер на речника като единство на ЛСП — кои думи и значения влизат в него и къде; за типовете значения в границите на думата и дори за словника на всеки речник с определени граници.

За да бъде правилно решен въпросът за единиците, трябва да съществува цялостна система на равнищата на езика, която да определи подсистемите в нея със съответните им основни единици. Принципно поставените от Е. Бенвенист⁸ проблеми още не са довели до пълна и цялостна теория на равнищата на езика и съответно на техните основни единици и особено в семантичната област. Като отчита недостатъчната цялост и липсата на задоволително системно-структурно решение на тези проблеми в литературата именно в областта на семантиката, теорията на речника се основава на следното разбиране за равнищата на ЛСС и нейните единици.

Добре известно е, че думата «този многократно осъждан, но незаменим термин» (Бенвенист⁹), е не само лингвистичен, но и общофилософски термин и доколкото е прекалено много експлоатиран от различните теории, в него се влага прекалено разнообразно съдържание. Тъй като тук се разглежда само съдържателната страна на думата, нейната семантика, за по-голяма точност тя може да бъде наречена *семантична дума* (СД) в цялото си разнообразие от семантични характеристики.

В микросемантичен аспект думата се състои от значения, каквито се срещат в различните типове контекст и както се описват в тълковните речници. От системно-структурно гледище тези значения не са нищо друго освен варианти на СД в границите на ЛСС, т. е. *лексико-семантични варианти* (ЛСВ). Всеки ЛСВ може да се разложи на *семантични признаци* (СП) — диференциални и интегрални (положение, върху което се гради методът на компонентния анализ). Сериозно заблуждение е да се смята, че СД, ЛСВ, СП са наблюдаеми, отделими от речевия поток единици — те са елементи на микросемантичната структура на ЛСС и всички те могат да бъдат наблюдавани като реална дума от речево изказване, като израз на едно от различните съдържания. Така например думата ЛИМОН може да бъде израз на признака «лимон» (който има вкус на лимон) в семантичната структура на думата КИСЕЛ; както да бъде израз на значението «дърво» или на значението «плод» и заедно с това на цялостното съдържание на думата в изрази от типа «Какво е значението на думата ЛИМОН?» или като заглавка от лявата страна на тълковен речник: ЛИМОН —.

Така в микросемантичен аспект основно е равнището на значенията, чийто абстрактен конструктор са ЛСВ с междинни със СД елементи: диференциалният СП и интегралният СП. Интегралният СП е това, което свързва различните ЛСВ в единното цяло на полисемантичната СД. Той и по-точно съвкупността от интегрални СП в СД е това, което едни автори в областта на семантиката наричат «общо значение» (Звегинцев¹⁰), а други «вътрешна форма» (Шмельов¹¹).

Именно това единство от интегрални СП в СД, отричано от семасиолозите, занимаващи се с микросемантика, се оказва «камен претковнения» за ономасиолозите, изследващи макросемантиката. Отношенията между думите в ЛСП и названието на ЛСП не могат да се решат без понятието «общо значение».

Всяко семантично изследване, в което принципите на семасиологията и ономасиологията не са обединени, е не само фрагментарно, но и съдържателно непълно. Внимателното разглеждане на макросемантиката на СД показва, че тя огледално отразява или «надстройва» микросемантичната ѝ структура. Основна единица на макроравнището е ЛСП със същите като в микроравнището елементи: интегралните СП и диференциалните СП. Ето и графично изразеното представяне на структурата на ЛСС, ако думата действително е централен неин елемент.

интегр.	СП	_____	«за живеене на хора»
		ЛС Поле	ж и л и щ е
диференц.	СП	_____	«сграда»
		С Д У М А	К Ъ Щ А
интегр.	СП	_____	«сграда»
		ЛС Вариант	'сграда за живеене на хора'
диференц.	СП	_____	«за живеене на хора»

От схемата става ясно, че всяко определение на ЛСВ без коректива на ЛСП е не само несигурно, но и съмнително, както и всяко теоретично твърдение за едното, изказано безотносително към другото. На схемата се вижда също, че седемте компонента на структурата на ЛСС (от лявата и средната част) са абстрактни същности от различен ранг и че те могат да се изразят чрез «думи», но в тях се влага различно съдържание (както личи при изписването на примера от дясната страна).

Това решение на основния проблем за ЛСС и за нейната структура лежи в основата на излаганата тук теория и предполага по-нататъшното ѝ съдържателно изясняване чрез решаването на основните проблеми на лексикографската практика — за двете основни семантични равнища (микро- и макро-) и за съответните им основни единици: ЛСВ, представен чрез значението, и ЛСП, представено чрез реалното полево образувание.

III. Разбирането за лексиката като за система с определени семантични единици в сложни смислови взаимоотношения, образувачи нейната структура, поставя като главен проблем на нейното описание проблема за *лексикалното значение на думата*.

Значението на думата (като предварително определение) е това, което се разбира като съдържание (съдържателна страна) на думата като езиков знак. В литературата за същността на значението на думата се срещат най-различни и често противоречиви определения, продиктувани преди всичко от многостранността и сложния характер на езиковия знак и съответно от различните аспекти на изследването му.

Решаването на сложния въпрос за значението на думата зависи преди всичко от позицията на разглеждането. От философска позиция значението се разглежда като субстанциална величина, съотнасяща се с понятието, представата и изобщо с формите на мисленето. От логико-гносеологическа позиция значението се разглежда като релационна величина, изразяваща

връзката между знака и предмета, знака и понятието, представата. Без да се отрича верността на изводите при тези подходи, трябва да се отбележи, че те са недостатъчно ефективни при по-детайлно изследване на значението, необходимо за неговото описание. Лингвистичният системно-структурен подход изследва значението в дълбочина, подобно на семиотичното разбиране за езиковия знак. Видимото противоречие между посочените подходи се сваля именно от семиотичния подход, където от позицията на десигнацията думата *означава* понятие; от позицията на денотацията думата *обозначава* предмета, а като цяло думата *значи* нещо¹².

Прекаленото внимание към един или друг аспект на знака за сметка на останалите му страни или откъснато от тях води до крайности в решенията за същността на значението на думата. Така например прагматичният аспект доведе до призова на Витгенщайн¹³ «Не търсете значението на думата, търсете нейната употреба» и до известния лозунг на Ч. Филмор¹⁴ «Значенията се обуславят от ситуациите». До друг вид крайни мнения се стига и при изследването на значението само в иманентно парадигматичен план, при което то се отъждествява със значимостта (*valeur* по теорията на Ф. де Сосюр¹⁵) в работите по компонентен анализ или само в синтагматичен план чрез методиката на дистрибутивния анализ, където значението също се свежда само до диференциалните му признаци.

Традиционната концепция за значението на думата изхожда от представата за това, че съдържателната страна на езиковите единици е многослойна, че освен значението в нея се включват още отгънците и нюансите на значението. Смята се, че в значението се включва емоционално-експресивната и стилистичната характеристика на думата, тъй като тази страна на думата въздейства на човека, определяйки възприятието на предметно-логическото ѝ съдържание; че в значението на думата влизат и фоновите знания, отразяващи културните знания на носителите на езика.¹⁶

Трудно е да се отрече известно право на всяко от посочените мнения, но те не притежават достатъчна «разрешаваща способност» поради своята фрагментарност и едноаспектност. В тях не личи структурата на съдържанието на думата; разкъсва се иманентната връзка между системата на думата и на ЛСС и подобие на техните структури; остава открит най-важният въпрос: значението самостоятелна същност ли е или съществува само във и чрез думата (полисемантичната) и оттам за тъждеството на думата — по какви причини тя не се разпада на

отделни значения и къде е границата на семантичната деривация и омонимията; йерархична ли е структурата на значенията и каква точно; какво е взаимодействието между значенията в думата; и накрая — за най-адекватния път за експликацията на всички тези отношения в описанието на думата.

За отстраняването на всяко евентуално недоразумение съществено представяне на проблема за значението трябва да започне с напътяването на следното положение: «За семасиологичното изследване такива категории като «основно», «пряко», «преносно значение» от семасиологична гледна точка са свършено безцелни. Това са доста условни категории, които не се основават на никакви лингвистични критерии. В действителност съществуват само равноправни ЛСВ» (Звегинцев)¹⁷. Това е така, доколкото семасиологичното изследване е системно-структурно и изключително синхронно, докато посочените термини са не само до- системно-структурни, но и термини на узуса, а не на езика и освен това се асоциират с диахронния принцип в семантиката. Доколкото сред тези термини е и терминът «значение», казаното за тях се отнася и до него. За системно-структурната съвременна семантика са напълно достатъчни (и необходими) термините «семантична дума» (СД) «лексико-семантичен вариант» (ЛСВ) и «семантични признаци» (СП).

Ако се вземат които и да са семантично близки СД, напр. първите по азбучен ред от речника: АВТОМАТ и АПАРАТ, може да се види, че първата се разчленява на два ЛСВ: 'автомат₁' и 'автомат₂', а втората на три: 'апарат₁', 'апарат₂' и 'апарат₃'. Между 'автомат₁' и 'апарат₁' съществува общ СП «уред». По този СП СД влизат в общо поле ЛСП (или група от него) с по един от своите ЛСВ и по него се различават от СД от други ЛСП. Освен този общ СП, наречен диференциален, 'автомат₁' притежава и друг СП «прави ред операции сам (без човек)», който пък е общ с 'автомат₂'. Такъв общ СП може да се открие и в ЛСВ 'апарат₁', 'апарат₂' и 'апарат₃' — «група с обща работа». Тези общи СП между отделните ЛСВ в СД се наричат *интегрални*. СД АВТОМАТ със своя ЛСВ 'автомат₂' по своя диференциален СП «оръжие» влиза в съответното ЛСП, както и 'апарат₂' чрез диференциалния си признак «учреждение» и 'апарат₃' — «група органи (на тялото)». От примера може да се види, че диференциалният СП на ЛСВ 'автомат₁' и 'апарат₁' е нужен и за ЛСП — той става обединяващ («интегрален») признак — име на ЛСП (или група). За ЛСП е нужно също и понятието интегрален СП, който пък определя мястото на СД в ЛСВ₁ между другите СД в полето, т. е. в ЛСП

той става различителен («диференциален»). Категорично е становището, че от СД или от ЛСВ се гради ЛСП в полза на СД в един от нейните ЛСВ, тъй като интегралният СП — общ за различните ЛСВ е необходим изцяло за ЛСП, за да стане там диференциален. Нагледно доказателство за това може да бъде обединяването на думи в т. нар. асоциативни полета и в терминологично-класификационните полета.

Метаморфозите на СП (преминаването на интегралните в диференциални и обратно при прехода от границите на СД към ЛСП) не спират дотук. Всъщност СД АПАРАТ има още един ЛСВ — 'апарат₄' — с още един диференциален СП «служителите», който става интегрален на другата група от същото ЛСП. Този пример на елементарна метонимия показва как един *допълнителен* СП в структурата на СД може да стане диференциален след разцеплението на диференциалния СП на 'апарат₂' — «учреждение» на «организацията» и «служителите».

Тези допълнителни признаци не са необходими за достатъчното описание на семантиката на СД, но съществуват като «потенциални» и по характера на своето съдържание са от енциклопедично-научен или асоциативен тип. Понякога допълнителният СП е получен чрез проста деривация на диференциалния признак и това положение естествено определя мястото на новия ЛСВ в същото ЛСП. Много често обаче това не е така. Да допуснем (още повече че съществува в узуса) и още един ЛСВ 'апарат₅' със семантично съдържание «бележки, допълнителни материали към научен труд». Доста перифрази са необходими то да бъде пряко отнесено към интегралния СП. Диференциалният пък съвсем явно отпраща към доста далечно от ЛСП на другите ЛСВ. Явно е, че този ЛСВ₅ е «чужд», «зает» в системата на СД. Този ЛСВ е елемент на йерархична класификационна научна система и мястото му е в поле на такава система, а не в ЛСП. Обратният случай е ако допуснем съществуването на ЛСВ₃ в СД *автомат* със семантично съдържание «човек, който работи като машина — без прекъсване (като че ли), без участие на съзнанието му» (срв. речниковите статии на *автомат* и *автоматичен* в РБЕ т. 1). Тук също общността на допълнителните СП не е пряка с интегралните СП, но диференциалният признак отпраща СД в ЛСВ₃ в съвсем далечно ЛСП. Този ЛСВ също не принадлежи на ЛСС (доколкото не е установен в узуса), а неговите допълнителни СП като асоциативни го отпращат към асоциативно поле, а не към ЛСП.

Посочените примери недвусмислено доказват, че СП могат да имат не само лингвистичен в истинския смисъл на думата, но

и терминологично-научен или образно-асоциативен характер, до колкото и науката, и художествената литература си служат със средствата на обикновения естествен език. Това положение води до преразглеждане на съществуващите разбирания за семантичната структура на думата и за типовете ЛСВ и техните вариации.

Преди всичко може да се види, че т. нар. тук диференциален признак (в традицията на повечето работи по методиката на компонентния анализ) не е нищо друго освен абстрактната значимост (*valeur*) на Ф. де Сосюр¹⁸. В неговата теория с това се изчерпва описанието на значението. То е и това, което Л. Йелмслев¹⁹ нарича «идеална, чиста форма», В. Звегинцев²⁰ — с известни уговорки — смисъл, Ю. Степанов²¹ — десигнат. Интегралният признак е това, което В. Звегинцев²² нарича «общо значение», Ф. де Сосюр²³ — останалата част от значението, след като от него се изключи значимостта. Както се вижда, само аморфното съдържание на определението на *значението* (за разлика от *значимостта*) дава известно основание да се смятат за едно и също, но всъщност те са добре разграничени. За Л. Йелмслев²⁴ то е това, което свързва «чистата форма» с понятието «материална форма», а за Ю. Степанов²⁵ — допълващата десигната част до цялостта на сигнификата, включващ всички признаци на СД.

Без да се стига до ново възбуждане на старите остри теоретически спорове за същността и реалността на т. нар. от Р. Якобсон²⁶ «общо значение» и за отстраняването на последните евентуални недоразумения, още веднъж трябва да се отбележи, че тук «общото значение» е структурен елемент на ЛСС, представен от интегралния СП, който в системно-структурния анализ е напълно (макар понякога трудно) определим. Извън структуралистичното разглеждане това понятие е излишно, въпреки че явлението има реално психологическо битие и наистина в речниците на узуса е трудно да бъде определено, но не за друго, а защото в това е неговата специфика, то е един вид «граматика» на СД и ЛСП.

От казаното дотук (а също и приведените в друга работа²⁷ доказателства) става ясно, че т. нар. «общо значение» не е безпочвена теоретична абстракция, а реално съществуващ психологически феномен, необходим за системно-структурното синхронно изследване на ЛСВ и ЛСП. Чрез това конструктивно понятие се решават теоретично редица проблеми на лексикографската практика: за тъждеството на лингвистичния знак — думата като инвариант на нейните ЛСВ и за границите между полисемия и омонимия; за принципа на семантично вариране в границите на

СД — трите типа вариации: на диференциалния СП, който в единство с интегралния образува чисто лингвистичния/-те ЛСВ; на асоциативно допълнителния СП, който на образно-асоциативна база надделява над диференциалния и заедно с интегралния СП образува образните ЛСВ; на терминологично допълнителния СП, който на базата на аналогията надделява над диференциалния и заедно с интегралния СП образува терминологичните ЛСВ. Реалните значения в речевата практика са реализация на трите типа ЛСВ с инвариант СД. Такава структура на съдържанието на СД позволява чрез проста методика да се даде ясно и непротиворечиво, основано на сигурни вътрешнолингвистични критерии описание (и лексикографско представяне).

В макросемантичен аспект пък интегралният СП на СД = «общото значение» се явява като диференциален признак на СД в нейните ЛСВ спрямо другите СД с техните ЛСВ в ЛСП и определя местата им в структурата на ЛСП. Диференциалният СП на СД пък става интегрален в ЛСП и се стреми да даде *име* на ЛСП или неговата подгрупа (според степента на общо съдържание в него). Това понятие е особено ценно, тъй като то е едновременно семантично ядро на СД и основен релативен компонент в ЛСП. Отчитането на неговата важност позволява да се разбере, че ЛСП не се състои от значения (ЛСВ), а от цялостни СД в един от техните ЛСВ, включващи (чрез «общото значение») и допълнителните СП (разбира се потенциално). Този факт, както ще се види по-долу, позволява чрез специална методика да се построи *структурно*, и не *структурирано* ЛСП.

IV. Вече няколкократно бе отбелязано, че проблемът за значението тясно се преплита с *проблема за лексико-семантичното поле*. Ономасиологичният принцип като основа на един от начините за класификация на лексиката и идеографският речник като спомагателно средство при езиковото обучение са били специално отбелязани още от Ш. Бали²⁸. Ономасиологията като самостоятелна област се отнася към началото на века, а и в тази област лексикографията изпреварва теорията — първият идеографичен речник (Роже) е бил издаден през 1852 г. Именно в това, дали ономасиологичният принцип — от «идеята» към средствата за нейното изразяване — се провежда самостоятелно, или в единство със семасиологичния (микросемантичния) се състои първото фундаментално различие между теориите за полето: дали ЛСС се структурира по екстралингвистична схема, или се отразява иманентната лингвистична структура на ЛСС. В първия случай проблемът се свежда до достатъчното пълно и детайлно представяне на ЛСС чрез ЛСП, а във втория — до централната част —

ядрото на ЛСС. Този проблем е пряко свързан с решението на въпроса дали цялата ЛСС подлежи на полево представяне или само някои нейни области се поддават на организация в ЛСП и дали едни области от ЛСС са по-благодатни, а други съмнителни за такова представяне.

Изследванията по проблематиката на полетата представляват доста обширна област за изучаване, но те са достатъчно добре систематизирани в специалната литература. Съществуването на комплексни изследвания като «Общая и русская идеография»²⁹ на Ю. Караулов правят излишно повторението на известни неща.

В интересувания ни аспект (за единството на микро- и макросемантиката на ЛСС и на нейната иманентно лингвистична организация) повечето класически работи остават тук извън обсега на внимание. От гледна точка на посочения по-горе фундаментален проблем за теорията, като нерелевантни се изключват всички изследвания на определени семантични групи, полета и всякакви структурно организирани фрагменти от ЛСС; всички цялостни системи на организация на речниковия състав на даден език по наложен откън предварителен логически (или епистемологически, аксиологически или друг) модел на организация. Трябва да се провежда строго разграничение между съдържанието на термините «лексиката в система» и «системата в лексиката» и категорично да се отхвърли първото за сметка на второто. Тази категоричност обаче се разпростира само върху крайния резултат на това, което се нарича системност на лексиката в нейните ЛСП, а не върху правото на съществуване на всякакъв тип полеви речници — асоциативните и тезаурусните речници имат много голяма роля като междинен етап в методиката на съставяне на речник на ЛСП.

На практика теоретическото изискване за единство на микро- и макросемантиката на ЛСС е осъществено до известна степен единствено в речника на Молинер.³⁰ Този речник представлява «оригинална сплав» между тълковен и идеографски речник. Всяка статия се състои от: сведения за минималния контекст на думата и граматичната характеристика; синоними; тълкуване на значението и т. н. В този речник обаче отсъства обща единица и обозрима схема на класификация на понятията и нейното място се заема от т. нар. «лексически конус», състоящ се от множество помалки клетки — семантични триъгълници, където определяемият термин се характеризира чрез родово понятие и диференциращ признак. С подобна организация е и новият речник «Лексическа основа на руския език»³¹, който обаче не отговаря на посоченото изискване в достатъчна степен, тъй като не е автономен — азбучната му част съдържа около 2500 единици, а идеографската 10 000,

строени по различни (несвързани) принципи и в голяма степен създаден по учебно-дидактически принципи»³².

В контекста на представената сложна и богата проблематика се забелязва липсата на още един фундаментален за теорията на полето проблем — за единството между асоциативните, тезаурусните (йерархично-класификационни) и чисто лингвистичните полета и съответно за взаимоотношенията между тях. Обикновено се смята — и с основание — че нито единият, нито другият, нито третият тип организация на лексиката отразява адекватно нейната иманентна системност. Единствено в посочената работа на Ю. Караулов³³ се използва асоциативен метод на организация, но предимно като методика на идеографския речник (разбира се, със съответното теоретично обосноваване), макар че и там липсва пълната им интеграция въз основа на единството на микро- и макроструктурата на ЛСС.

При разглеждането на проблема за значението беше развито положението за допълнителните СП като два типа — асоциативни и терминологични, наред с диференциалните като чисто лингвистични. Именно благодарение на тези допълнителни СП е възможно организирането на асоциативни полета в асоциативните речници, както и на таксономичните класификации в тезаурусите. Благодарение на реалното съществуване на тези СП (допълнителните) в структурата на СД, а не като нещо допълнително към нея е възможно построяването на лингвистични ЛСП под коректива на асоциативните и терминологичните, и оттам на полетата ЛСС. «Общото значение» е пък това, чрез което тези допълнителни СП динамично се свързват с отделните ЛСВ в границите на СД, определя мястото на СД в даден ЛСВ в полето (като диференциален негов признак) и само чрез ограничението, от една страна, на асоциативните «значимости» (СП) и на терминологичните, от друга, може да бъде определена чисто лингвистичната «значимост» «общото значение», което в своята диалектика е и «интегрално» в СД, и «диференциално» в ЛСП. На тези теоретични основания се гради и методиката на съставяне на речник на ЛСП.

Такова разбиране за системата в лексиката изисква и поставянето на друг фундаментален за цялата ѝ теория проблем — «ядрото» на лексиката, доколкото всяка вътрешно присъща на даден обект система не може да бъде организирана от който и да е неин край (това само по себе си предполага налагането на чужда за обекта схема върху него), а от центъра, ядрото, с естественото развитие в посока към периферията.

V. По проблема за централната част, ядрото на речника,

като база за съставяне на речник — минимум съществуват не-малко изследвания, но теория в действителния смисъл на ду-мата няма. Работите по тази проблематика са чисто емпирич-ни и техните обобщения се свеждат или до честотни списъци от 1 000 до 2 000 думи, съставени по автоматизиран път чрез изчислителни машини, или до съставени по методически съоб-ражения списъци от «основни» думи, необходими за елементар-но обучение по даден език, въз основа на учебникови матери-али, наричани речник — минимуми. Теоретичната проблема-тика на тези речници се свежда или до общофилологически об-съждания какви текстове, какво количество, от какъв тип книжовна практика трябва да бъде извадката, която ще из-работва от машината, за да има списъкът от най-често среща-ните думи достатъчна представителност за лексиката като цяло, или пък до методологически обсъждания колко и кои думи са необходими за овладяването на един език в елемен-тарна степен. Недостатъчността на тези принципи за съста-вянето на адекватен речник — минимум с достатъчна пред-ставителна сила за целия език се разбира от авторите на тези речници и акцентът пада върху предварителната работа по на-бора на корпусите от текстове, от които трябва да се направи машинната извадка на най-честите думи. В други работи се набляга на работата над вече готовите списъци от думи, на които се налагат специални ограничения чрез допълнителни критерии за комуникативна, тематична и методологическа цен-ност или чрез сравнение между различните речник — ми-нимуми за определяне на общите за тях думи. Посочените два принципа — честотният и методическият — се допълват и от изискването за конструктивен подход към речник — мини-мумите, макар това изискване да се свежда до създаване на алгоритъм за автоматизирано машинно задаване на списък от думи по статистическия принцип.

Без да се отричат по принцип възможностите на статисти-ческите методи и важността на методическите, трябва да се признае, че този път на изследване на един иманентно систе-мен обект, какъвто е ЛСС, води до задънена улица поради едностранчивост и стремеж да се наложи обемът и границите на лексикалното ядро чрез външни за системата (ЛСС) сред-ства.

Подобни изследвания винаги ще бъдат с недостатъчна пред-ставителна сила за системата в цялост. Речник — минимуми-те, като представители на централната, ядрена част от ЛСС, трябва да се *построяват* по подобие на ЛСП и в тясно един-

ство с микро- и макроструктурата на семантиката на ЛСС. Дей-ствителният речник — минимум трябва да отговаря на след-ните изисквания: словникът му по азбучен ред трябва да съ-държа *само необходимите и достатъчни* СД за речника по ЛСП; той трябва да съдържа всички думи (в ролята и със се-мантичното съдържание на СП), чрез които се осъществява тъл-куването на СД в азбучния речник — минимум, т. е. да бъде автономен.

От изложените съображения ясно се вижда, че проблемът за словника-минимум е принципно нерешим извън единството на проблема за ЛСП, проблема за значението и проблема за тълкуването — метаязика в рамките на цялостния проблем за лексиката като система (за ЛСС).

VI. *Проблемът за метаязика* — езика за семантично описа-ние на СД и нейните ЛСВ — е в пряка връзка с всички по-сочени проблеми, но все пак е най-тясно свързан с проблема за значението. За целите тук не е необходимо разглеждането на различните аспекти на проблема за метаязика. Достатъчно е уточнението, че той се различава от естествения език — обект на изследване като език от по-високо, второ равнище, спрямо езика — обект като първо по отношение на обективната дей-ствителност, за която се говори на него като нулево. Това по-ложение се изразява в необходимостта той да съдържа значител-но по-малко единици със значително по-богато съдържание от езика-обект.

По въпроса за това какъв метаязик е необходим за описа-нието на езика-обект съществуват две концептуално противо-положни течения. Семантиците логици и някои лингвисти смя-тат, че за адекватна семантична интерпретация на езиковите факти и отношения е необходим специален, независим от ези-ка-обект семантичен език. Другото течение застъпва мнението, че естественият език е достатъчно мощна формална система, която съдържа в себе си своята интерпретация, и че езикът е такъв обект, който може сам по себе си да бъде метаязик.

Сериозен аргумент в полза на последното твърдение е съ-ществуването на допълнителен терминологичен СП в СД, който отправя към необходимото поле на терминологичния тезаурус. Дори само това качество на естествения език чрез тези си СП да се свързва с всяка терминологична система му дава есте-ствена възможност да описва сам себе си.

За предложената тук структура на СД и нейните ЛСВ в ЛСС в ролята на метаязик може да бъде използван естестве-ният език. От системата на ЛСП може да се види, че в нея

съществуват няколко аксиоматични («произволни» термини) неопределяеми единици от типа на модалните глаголи и няколко най-общи (в граматично-съдържателен смисъл) основни глаголи, като «съм» и тълкуваните пряко чрез него. Чрез тях може да бъде описан (тълкуван) целият корпус на азбучната част на речника. Родовите названия на растения и животни (и някои др.) са също неопределяеми в тази система, но те по принцип не са чисто лингвистични в техните терминологични ЛСВ и по този начин проблемът се решава чрез изключването на тези терминологични ЛСВ на тези СД от ЛСП и препращането им към терминологичен тезаурус.

За избягването на прекалено утежняване на дефиницията чрез задължително експлициране на йерархията във всеки ЛСВ на всяка СД (за цял речник това едва ли е практически подходящо), се използва естественото отношение на семантично включване напр.: на ЛСВ с по-тясно семантично съдържание в ЛСВ с по-широко. Това е възможно още повече, че СД в дадени ЛСВ са йерархично структурирани в ЛСП, така че диференциалните СП на поредната СД в ЛСВ могат да се изразят чрез предходната (тъй като тя вече е тълкувана). При това положение на семантично включване ред СП могат да се изразят в дефиницията с една «дума», която в дефинициите, т. е. като единица от метаезика, е със семантично съдържание на ЛСВ на СД като единство от СП. За тази цел всяка метаезикова единица е изписана със съответния индекс на полето, към което принадлежи.

Такъв метаезик едновременно дава сигурност на описанието, равна на логическата, съчетана с простота (и естественост), близки до тези на всеки тълковен речник при гаранция за спазване на йерархията, тъй като тя се засича с тази на ЛСП. Може да се наблюдава дори нещо още по-фрапантно — възможно е семантичното описание (тълкуване) на «общото значение» = интегралния признак в ЛСВ на СД само чрез корпуса на ядрото (около 350 единици), разбира се, за сметка на по-точната му определеност (и, разбира се, на граматичните и синтактичните средства, тъй като всяка дефиниция, макар и мета-, все пак формално е вид изказване). Този експеримент не може да се очаква да даде резултат и при диференциалния СП, тъй като, както вече бе отбелязвано, в СП той става интегрален и съответно име на ЛСП (или подгрупа от него) и естествено притежава по-висока степен на семантична специализация и съответно отдалечаване от ядрото.

По посочения начин се решава със значителна степен на

сигурност и с достатъчно простота и този сложен семантичен проблем на лексикографската практика (и теория) в границите и в пряка връзка с решаването на всички проблеми на ЛСС на базата на изложената вече обща теория на ЛСС.

От тази позиция вече може да се търси приложението на теорията в лексикографската практика чрез теорията за «Семантичен речник — минимум». Това е възможно чрез ред сложни процедури по специална методика и тъй като тази работа е изключително трудоемка (доколкото не е автоматизирана поради липсата на алгоритъм), единственото реално доказателство на всичко казано дотук може да бъде само такъв речник — минимум, и то във възможно най-пълна степен на компресия.

Методиката на построяването на речника — се основава на посочените по-горе решения на основните семантични проблеми на лексикографската практика. Тъй като всички проблеми на речника са взаимно свързани, процедурите са комплексни и трябва да се провеждат «едновременно». Все пак първото и най-важното е построяването на корпуса от думи, които съставят речника — минимум като ядро на ЛСС. Ето и най-главните процедури за тази цел:

1. За изходна база се взема корпус от 100 думи от т. нар. «Лист (списък) на Кент и Розанов» (вж. с. 33—34), въз основа на който чрез система от асоциативни експерименти са създадени речници на нормите на словесни асоциации на десетина от основните езици плюс български (вж. «Български норми на словесни асоциации», С., 1984). Основанията за избора точно на тези 100 думи като думи — стимули за свободни словесни асоциации са дадени в предговора на посочения речник, но за нашите цели те могат да се приемат и като случайни. Това обаче не трябва да смущава, тъй като следващите процедури чрез различните си принципи на включване и на изключване единиците на словника са достатъчна гаранция за включването в него само на централните за ЛСС думи. Колкото и да изглеждат случайно подбрани, тези 100 думи могат да бъдат обединени в няколко асоциативни полета. След като се изключат глаголите, чистите квалификатори и обозначенията за цветовете, съставлящи 1/3 от корпуса (като по принцип подлежащи на друг вид квалификация), останалата субстантивна лексика може да бъде разпределена в 12 асоциативни полета. Всяко от тях включва думи, обединени от някаква общност в съдържанието им (вж. с. 35).

Тази процедура се основава на теоретичното положение, че допълнителните СП на СД, които могат да се проявят или не в даден неин ЛСВ и по-специално асоциативните допълнителни СП (като

един вид асоциативна значимост) свързват дадена дума — стимул с останалите думи от ЛСС чрез по-близката им или по-далечна връзка с техните асоциативни допълнителни СП, а така също и на реалното психологическо съществуване на такива връзки в съзнанието на носителите на езика. Такова радиално разширение на корпуса от някоя дума — стимул по метода на свободните асоциации не е случайно за ЛСС, а има своите естествени (иманентни) за ЛСС основания в общността на асоциативните значимости на нейните единици (СД). Това разширение е всъщност «излизане» от чисто лингвистичната ЛСС на базата на иманентните качества на нейните единици.

2. Следващият етап е налагането на изходния корпус от думи — стимули върху системата на тематичните, съставени по логическа схема таксономични речници. В случая е използвана българската част на «Тематичен руско-български речник» (С., 1961). В специфичната система на тематичния речник изходните думи се разпределят в тематични полета, които придобиват друга конфигурация от асоциативните. Както и при предишната процедура, и тук в основата стоят допълнителните СП — в случая йерархично-таксономичните. Подобно на асоциативните отношения по асоциативна значимост на единиците на ЛСС и йерархично-таксономичните значимости групират СД по съдържателна общност от друг тип. Това представлява второто «излизане» от чисто лингвистичната ЛСС на базата на иманентно присъщите на единиците и потенциални СП (вж. с. 36).

3. Следващата процедура е попълването на така построени предварителни полета от по няколко думи с най-близките им в съдържателно отношение (асоциативно в първия случай и тематично — във втория) до степен на елементарно оформяне на двата типа полета. След това всеки две съответни полета от двата типа се налагат, като съставят им се допълва или ограничава от гледна точка на единството на достатъчността и пълнотата на образуваното от тях ново поле, което вече може да се нарече чисто лингвистично лексико-семантично поле (ЛСП). Тази процедура се изпълнява за всички двойки (по двата типа) полета и така се стига до новите ЛСП. Така под едновременния коректив от двете противоположни системи — на асоциативните и на тематичните таксономии — по допълнителните СП на единиците на ЛСС се определя и ограничава самата тя в границите на отношенията между *диференциалните* СП на СД (за илюстрация вж. някое от 17-те така получени предварителни лексико-семантични полета (ЛСП) по СД — с. 39—47).

4. СД от така получените ЛСП се организират по азбучен ред и този списък от около 1 000 единици представлява предварителният корпус — минимум на ЛСС, чийто състав се прецизира в процеса на следващите процедури (вж. с. 49—57).

Ø. За праг на проверка между първия и втория цикъл служи сравнението между така получения предварителен словник с други речници и по-специално с други речник — минимуми. Резултатите от това сравнение показват почти пълно съвпадение на включените в корпуса единици.

В края на този цикъл и преди прехода към следващия са необходими някои принципни пояснения:

Първо, в словника се включват само пълнозначни СД, влизащи в категориите на съществителните имена, глаголите и адюнктивите = прилагателни и наречия, въз основа на общоприетото деление на пълнозначни и служебни думи (служебните думи и без това имат друг — граматичен — принцип на организация).

Второ, от едно словообразователно гнездо се включва само СД с най-общо семантично съдържание. Никой не оспорва, че често между съществителното, глагола и прилагателното с един корен, между префигираните и непрефигираните глаголи и т. н. има големи семантични разлики и те не се пренебрегват, но принципът за минимизация на словника изисква друго решение. То се състои във въвеждането на дескрипторния принцип, при който думата с най-общо съдържание може да бъде представител на близките му по смисъл (но с по-тясно съдържание) думи, но не и обратното (Използуваните в дефинициите производни са дадени в азбучната част на речника под съотв. заглавка.).

Трето, на този етап се работи със СД, а не с ЛСВ и по-точно със СД в един от своите ЛСВ и тук това е достатъчно, а и необходимо, за да могат да бъдат ограничени ЛСП чрез асоциативните и тематичните полета именно като се използва целият съдържателен потенциал (в допълнителните асоциативни и таксономични СП) на СД, за да се прецени дали тя изобщо може и трябва да влезе в словника. Останалото — разпределението на всички ЛСВ по ЛСП е въпрос на следващия цикъл. По важното е, че необходимостта от СД като цялост, инвариант на ЛСВ е реален факт, което практически доказва нейното тъждество. На този етап ЛСП нямат и име, т. е. център, СД с най-общо семантично съдържание в ЛСП, която да обединява всички негови единици. Своето име ЛСП получава в следващия цикъл, след тълкуването и попълването на ЛСП с ЛСВ на СД, а на този етап по-важното е, че ЛСП е формирано като самостоятелна цялост.

Следващият цикъл решава въпросите с тълкуването на СД и техните ЛСВ, разпределението на ЛСВ по полетата и окончателното определяне на словника, имената на ЛСП и тяхната цялостна организация в ЛСС:

1. Всички СД от словника се написват на фишове с индекса на ЛСП според предварителните ЛСП и всеки фиш със СД преминава през останалите ЛСП и ако има близко съдържание (общ диференциален СП, който тук е интегрален), остава в някой от тях, като намира своето място сред останалите ЛСВ на СД според своя интегрален СП («общото си значение»), който в ЛСП вече е диференциален. Така на всеки фиш със съответната СД се нанасят индексите на полетата, в които тя е влязла с някой от своите ЛСВ.

2. Следващият и най-важен етап е тълкуването. Всяка СД от словника, която преди това е била само приблизително изтълкувана на фиша, вече прецизно се тълкува във всички нейни ЛСВ. За това тълкуване е необходимо едновременно отчитане на мястото на СД в даден ЛСВ в определено ЛСП и към кое точно ЛСП принадлежи; на цялостта и семантичното единство на СД в различните ѝ ЛСВ; на метаезика на тълкуването.

а) В съдържателно отношение метаезикът се състои от семантични признаци, които се формулират чрез средствата на естествения език. Тъй като те най-често не могат да се формулират еднословно, в дефиницията се използват фрази, съставлящи изказвания от естествения език, в които всяка дума е в определен неин ЛСВ и за тази цел носи индекса на ЛСП, към което принадлежи. Важно е да се отбележи, че тълкуваната СД и нейният ЛСВ, и СП формално се изразяват с думи, но метаезиковото е в това именно, че във всяко от тези понятия се влага различно съдържание. Точно затова в тълковната речникова статия СД се изписва с получер напр. **бряг**, нейните ЛСВ се отбелязват с курсив (напр. *бряг*), а ЛСВ в дефиницията с обикновен шрифт и с индекса на ЛСП, напр. *река*⁴), към което принадлежи. Фразите, съставлящи «мета» изказването в дефиницията от ЛСВ, са СП.

б) След тълкуването на всеки ЛСВ на СД едновременно и в съпоставка с останалите ЛСВ на СД в ЛСП, към което принадлежи, се определя центърът на ЛСП, като ЛСВ с най-общо семантично съдържание (диференциален СП, който става интегрален за ЛСП) става ядро на ЛСП и му дава своето име. При това след заглавната СД се изнася «общото значение» за нейните ЛСВ, т. е. интегралният СП, който в ролята си на дифе-

ренциален в ЛСП определя окончателното място на даден ЛСВ на дадена СД сред останалите ЛСВ в ЛСП.

в) Най-важното изискване към метаезика, за да бъде спазено изискването за автономността на речника, е той да се ограничи само в рамките на словника. При тълкуването към предварителния словник се включват СД, без които не е възможно съставянето на някоя дефиниция, а други, които приблизително се преценяват като «синонимни», отпадат, като от тях остава само тази с най-общо съдържание. Така вече словникът е прецизиран от още един (най-важния) коректив и може да се смята за окончателно фиксиран. Въз основа на него е съставена азбучно-тълковната част на речника (срв. речниковите статии от тази част, с. 77—227).

Накрая, след като вече окончателно е определен словникът, организацията на всяко ЛСП (с всички съставлящи го ЛСВ на СД на определено място — вж. с. 60—76, и имената на ЛСП преди окончателната цялостна организация на ЛСП в ЛСС, остава един сериозен проблем. Остават определен брой ЛСВ на СД (около 150) с прекалено общо съдържание, за да бъдат причислени с достатъчно и равно основание към определено ЛСП. Посоченият проблем съдържа два подпроблема: не само че има ЛСВ, които поради своя по-общ характер не се включват в никое ЛСП и такива ЛСВ са не само на СД предимно прилагателни, а и глаголи. Внимателният анализ на признаците именна показва, че те имат своя и различна от тази на съществителните организация и в по-голямата си част спадат към «ядрената» част на ЛСС. По своята природа те могат да бъдат «признаци» към което и да е съществително, а не се нуждаят от образуването на нови полета, в които да влизат само те и обикновено граматически производните им думи. Това, разбира се, важи изцяло предимно за минималната, основна част на ЛСС, докато колкото се отива към периферията на ЛСС, толкова по-тясна специализация добиват единиците ѝ, докато се стигне до чистите термини.

Този много важен факт заслужава специално внимание, не само със своето реално съществуване, а защото именно тези около 150 съществителни и още около толкова глаголи и прилагателни организират всички ЛСП в цялата ЛСС, като съставят нейното ядро, около което намират своето естествено място останалите ЛСП (срв. с. 74—76).

По този начин се решават проблемите и на третия цикъл — организацията на ЛСП в цялостната ЛСС със съответното ѝ ядро по естествен начин, произтичащ от самата природа (семан-

тична и граматико-семантична) на нейните единици СД. От организацията на ЛСП в цялостна взаимосвързана система най-добре може да се види мястото на всяка СД със всеки от своите ЛСВ във взаимосвързката им с останалите и да се представи цялостната картина на ЛСС и нейната структура в така построения «Семантичен речник—минимум», като адекватен представител на системността в лексиката на езика. От практичските резултати в речника могат да бъдат направени с голяма степен на сигурност някои основни изводи за ЛСС, за нейните единици и за типичните отношения между тях, които да допълнят съществуващите теоретични положения. За илюстрация най-добре е да се покажат отново предварителните ЛСП (срв. с. 39—47) но вече по-разгърнато — по ЛСВ на СД в него (вж. с. 60—75).

* * *

В съответствие с предложената теория е съставен «Семантичният речник—минимум», изграден в две части — азбучно-тълковна и полева. Представена е цялостна схема на системата от ЛСП с взаимодействията между тях. Конструктивният подход при съставянето на речника не само предполага възможно най-голяма адекватност на описанието на ЛСС на езика, но позволява да се направят и нови изводи за нейния характер.

1. Не е възможно построяването на словника на един речник не само безотносително със средствата за тълкуване (метаезика), но и откъснато от системата на ЛСП в ЛСС. Словникът може да бъде построен по естествен за ЛСС на езика път и за един речник — минимум са достатъчни около 850 речникови единици (СД) с ядро от около 350 единици.

2. Един речник може да бъде напълно автономен в семантично отношение. За нормалното тълкуване на всички думи от езика са достатъчни 850-те думи с техните ЛСВ и СП, включени в речник—минимума, а за най-общото и недиференцирано тълкуване—около 350-те думи от ядрото му. Това показва, че метаезикът може да бъде изцяло от средствата на естествения език.

3. Построяването на чисто лингвистични ЛСП е възможно благодарение на допълнителните СП на СД като един вид асоциативна и терминологична значимост. Асоциативното разширение чрез асоциативните полета на един минимален корпус от около 100 думи, допълнено и едновременно ограничавано от тематично-терминологичните групи, позволява определянето на лингвистичните ЛСП в тяхната минимална (ядрена) част.

4. ЛСС на езика може да се построи по естествен (иманентен) за системата път. Тя е антропоцентрична. Състои се от ядро, обединено и пряко свързано с центъра ѝ — ЧОВЕК — и от ЛСП, свързани помежду си и с ядрото на системата. Основна и централна единица на ЛСС е СД. Тя е обединяващо звено между (под)системата на ЛСВ и (под)системата на ЛСП чрез нейните СП. От това положение следва, че тя не може да бъде определяна в достатъчна за нейната същност степен нито само чрез азбучно-тълковен речник, нито само чрез речник на ЛСП, а от комбиниран семантичен речник като предствения тук.

5. Двuasпектното и многоаспектното изследване и «построяване» на ЛСС позволява въз основа на единни и сигурни критерии да се определят семантичните отношения между единиците ѝ. Тези основни отношения са изразени чрез традиционните термини: синонимия, антонимия, омонимия и полисемия, както и чрез т. нар. «преносност на значенията».

Посочените резултати могат да се обединят в следните общи изводи:

I. В микросемантичен аспект лексико-семантичната система на езика има за свои основни конституентни единици семантичната дума, лексико-семантичния вариант и интегралните, диференциалните и допълнителните семантични признаци, където СД е инвариант на отделните нейни ЛСВ, а интегралният СП — неин обединяващ структурен център.

II. В макросемантичен аспект ЛСС на езика има за свои основни единици СД, лексико-семантичното поле и същите СП на ЛСВ на СД. Така СД се явява централна и обединяваща единица на цялостната и единна ЛСС в единството на микро- и макросемантичните ѝ аспекти. Този извод доказва изцяло хипотезата за системността на ЛСС и характера на нейната структура чрез основното работно понятие «общо значение» като диалектическо единство на СП в цялата система.

III. Тази хипотеза — теория, както и изхождащата от нея теория за «Семантичен речник—минимум» се доказват напълно чрез построяването на такъв речник като конструктивно описание на ЛСС на българския език.

СЪКРАЩЕНИЯ

ЛСС — Лексико-семантична система
СД — Семантична дума
ЛСВ — Лексико-семантичен вариант
СП — Семантичен признак
ЛСП — Лексико-семантично поле

БИБЛИОГРАФИЯ

- ¹ Караулов, Ю. Н. Лингвистическое конструирование и тезаурус русского языка, М., 1981.
- ² Денисов, П. Н. Лексика русского языка и принципы ее описания. М., 1980.
- ³ Де Соссюр, Ф. Курс общей лингвистики. — В: Труды по языкознанию, М., 1977.
- ⁴ Ельмслев, Л. Можно ли считать, что значения слова образуют структуру? — Новое в лингвистике. Вып. II. М., 1962.
- ⁵ Trier, J. Der deutsche Wortschatz im Sinnbezirk des Verstandes. Die Geschichte eines sprachlichen Felds. Heidelberg., 1931.
- ⁶ За Пражка лингвистична школа вж: Звегинцев, В. А. История языкознания XIX—XX вв. в очерках и извлечениях. Ч. 1 и 2. М., 1964.
- ⁷ Щерба, Л. В. Опыт общей лексикографии. — В: Л. В. Щерба. Языковая система и речевая деятельность. Л., 1974.
- ⁸ Бенвенист, Э. Уровни лингвистического анализа. — Новое в лингвистике. Вып. 4. М., 1965.
- ⁹ Пак там, с. 439.
- ¹⁰ Звегинцев, В. А. Семасиология. М., 1957.
- ¹¹ Шмелев, Д. Н. Проблемы семантического анализа лексики. М., 1973, с. 72.
- ¹² Срв. Атаян, Э. Р. Языковая единица как знаковая система. — В: Семиотика и проблемы коммуникации. Ереван, 1981.
- ¹³ Витгенштейн, Л. Логико-философский трактат. М., 1958.
- ¹⁴ Филмор, Ч. Дело с падеже открывається вновь. — Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 10. М., 1981.
- ¹⁵ Де Соссюр Ф. Цит. съч.
- ¹⁶ Срв. Апресян, Ю. Д. Лексическая семантика. Синонимические средства языка. М., 1974, с. 28.
- ¹⁷ Звегинцев, В. А. Цит. съч., с. 222.
- ¹⁸ Де Соссюр, Ф. Цит. съч.
- ¹⁹ Ельмслев, Л. Цит. съч. 130—132.
- ²⁰ Звегинцев, В. А. Значение и смысл в деятельности и общении. — Проблемы на логиката. Логика и езикознание. С., 1973, № 5.

- 21 Степанов, Ю. С. Номинация, семантика, семиология. — В: Языковая номинация (общие вопросы). М., 1977.
 22 Звегинцев, В. А. Семасиология. М., 1957.
 23 Де Соссюр, Ф. Цит. съч., с. 116 и сл.
 24 Ельмслев, Л. Цит. съч.
 25 Степанов, Ю. С. Цит. съч.
 26 Jakobson, R. Beitrag zur allgemeinen Kasuslehre. — Travaux du cercle linguistique de Prague. 1936, № 6.
 27 Касабов, И. Проблеми и теория на семантичен речник—минимум. (под печат).
 28 Балли, Ш. Французская стилистика. М., 1961.
 29 Караулов, Ю. Н. Общая и русская идеография. М., 1976.
 30 Moliner, M. Diccionario de uso del español. T. 1—2. Madrid, 1966 (1970—1971).
 31 Морковкин В. В. и др. Лексическая основа русского языка. М., 1984.
 32 Срв. Чоролеева, М. Рецензия на В. В. Морковкин и др. Лексическая основа русского языка. — Съпоставително езикознание, 1986, № 5, 69—71.
 33 Караулов, Ю. Н. Общая и русская идеография.

БАЗОВИ ДУМИ ПО КЕНТ И РОЗАНОВ

1. бавен	28. заповядвам	54. ножници
2. бебе	29. здраве	
3. безпокойство	30. зеле	55. овнешко
4. библия	31. зелено	56. овца
5. болест	32. земя	57. океан
6. бърз		58. орел
7. бял	33. игла	
		59. памет
8. вила		60. паяк
9. висок	34. квадрат	61. пеперуда
10. войник	35. килим	62. печка
	36. кисел	63. планина
11. глава	37. крадец	64. плод
12. гладен	38. крак	65. прозорец
13. гладък	39. красив	
14. гняв	40. къпане	66. работещ
15. горчица	41. къс	67. радост
16. град	42. къща	68. река
17. гражданин		69. религия
18. грапав	43. лампа	70. ръка
19. гръмко	44. легло	
	45. луна	71. светла
20. дете	46. лъв	72. свещеник
21. доктор		73. свирка
22. дълбок	47. маса	74. синьо
23. дълъг	48. масло	75. сирене
	49. мек	76. сладък
24. жаден	50. момиче	77. сол
25. желая	51. момче	78. справедливост
26. жена	52. музика	79. спя
27. жълто	53. мъж	80. стъбло

81. стол
82. стомах
83. страх
84. студен
85. сън

86. твърд
87. тежък
88. тих

89. тъмен
90. тютюн

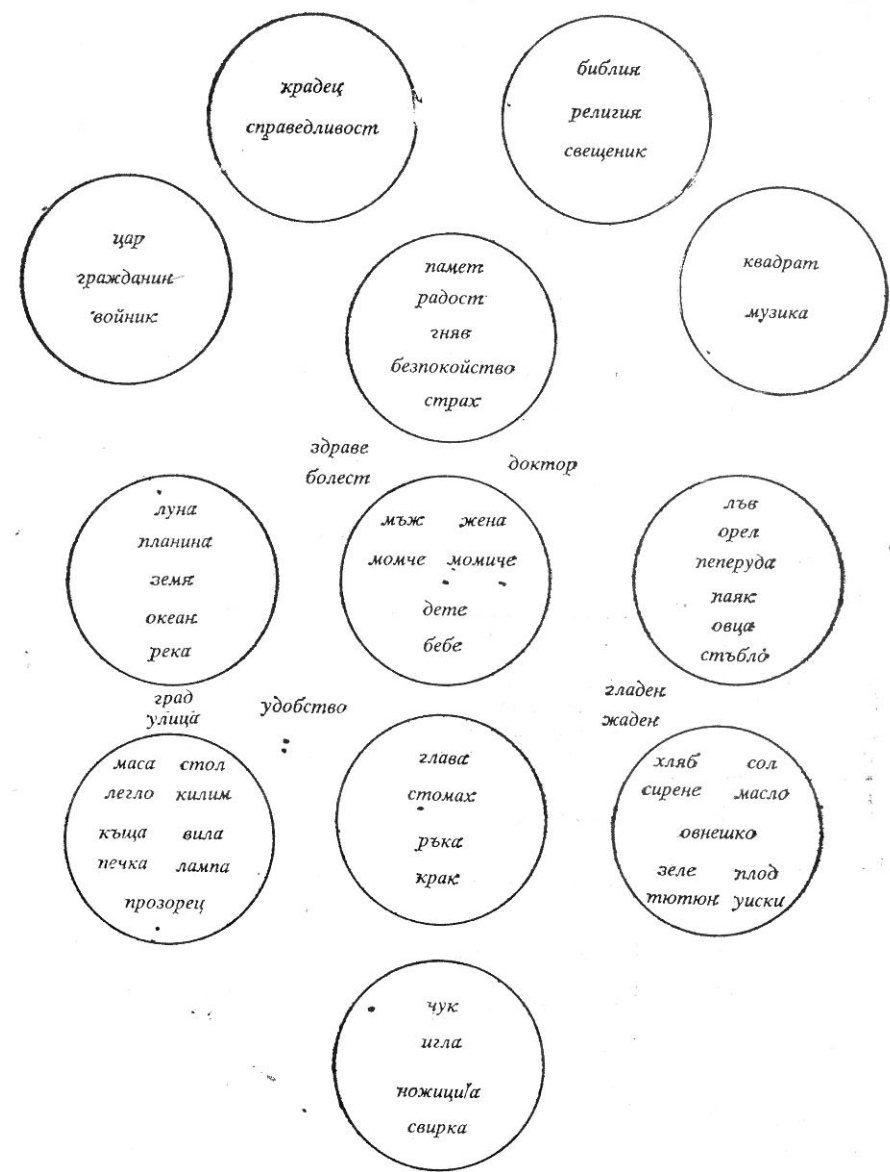
91. удобство
92. уiski
93. улица

94. хляб

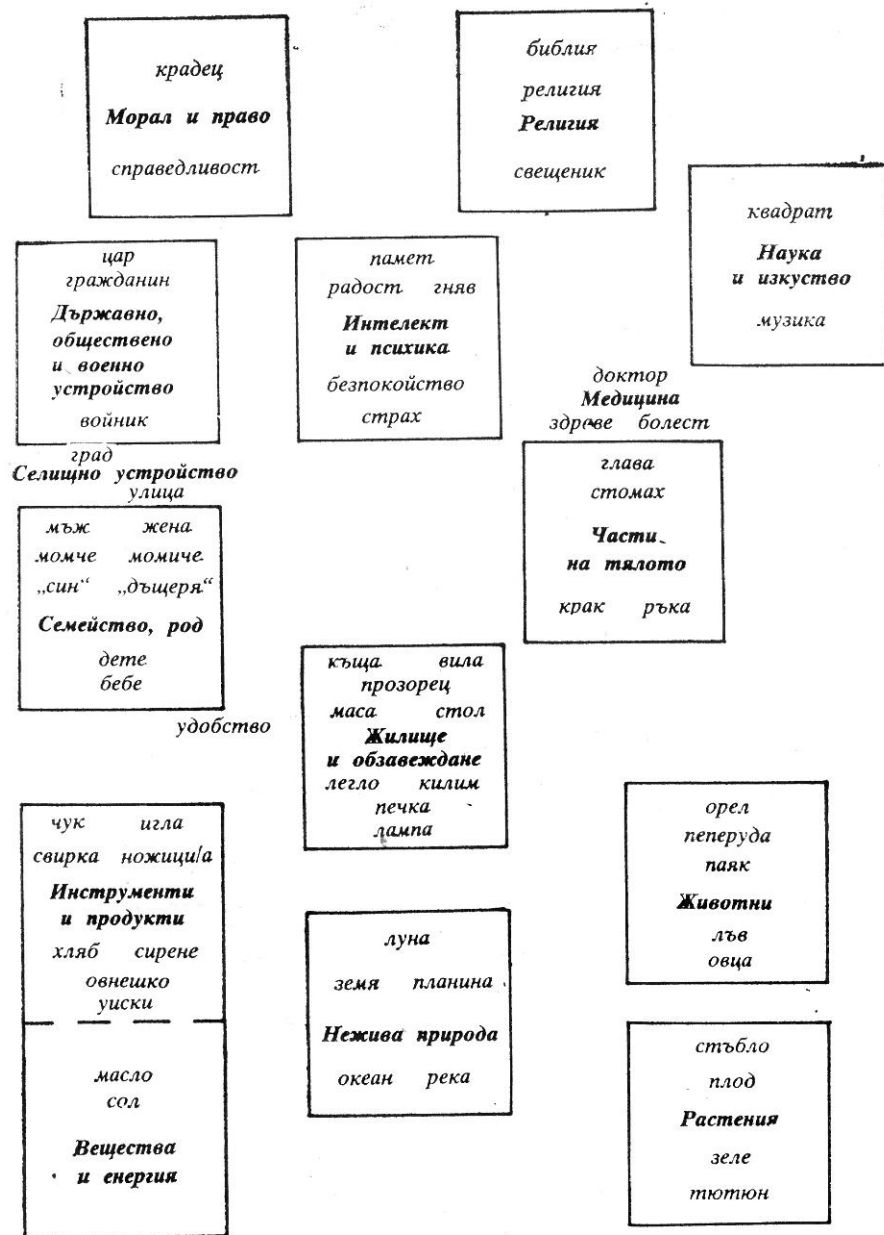
95. цар
96. цвят

97. червено
98. черен
99. чук

100. ям

Приложение. 1. Асоциативно разпределение на базовите думи.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИ ПОЛЕТА

Приложение 2. Тематично разпределение на базовите думи.

А

живот		смърт	гроб
	възраст		
здраве	доктор	болест	
умора		болка	
	болница	рана	
почивка	изследване	температура	
	операция		
	лекарство		
	аспирин		
	хинин		
	аптека		

Б

		организъм			
	глава	мозък	орган	тяло	
хосъм	коса		сърце	гърди	ръка
	брада		дроб	гърб	крак
	лице		корем	кръст	пръст
	нос				
	уста	зъб			
	ухо	език			
	око				
	шия	гърло			
			нерви		
			кръв	кост	
			кожа	мускул	

риба	заяр	крава	животно		птица	насекомо	растение		памук	влакно
			рог	муцуна			дърво	корен		
перка	вълна	овца	опашка	човка	пчела	храст	стъбло	лътон	кафе	
		кон	копито	крило		трена	клон	чай		
		хуче	лана	перо		цвете	лист	пипер	домат	
		котка	следа			цвят	плод	зърно		
	лов							лук	салата	лимон

вкус		жажда		глад		закуска		обяд		вечеря	
вода	алкохол	бירה	вино	ракия	коняк	цигари	магазин	зсленчук	плод	грозде	
							храна	ястие	супа	десерт	
							хляб	месо	мляко	масло	
							сирене	мед	захар	сол	
							оцет				
							ресторант	синия	чаша	бутылка	лъжца
							съд				

И

област
столица
център
село
град
площад
квартал
парк
алея
улица
мост
път
рейс
самолет
кораб
лодка
вагон
гара
коля
колело
бензин
багаж
билет
роднина
семейство
брак
човек
мъж
баща
родител
дете
бебе
момче
сик
брат
внук
дядо
баща
майка
баба
дедя
чичо
вуйчо
племенник
братовчед
дълг
народ
гражданин
организация
власт
политика
партия
член
държава
правителство
министър
учреждение
началник
служител
граница
знаме
печат
революция
республика

М

мир
казарма
лагер
армия
войник
офицер
война
борба
победа
герой
оръжие
пушка
автомат
танк
защита
враг
патрон

Х

морал
истина
лъжа
вина
справедливост
наказание
право
закон
съд
адвокат
свидетел
документ
доказателство
договор
жертва
кражба
арест
процес
дело
затвор
свобода
тайна
благодарност

Н

П

культура	знак	смысл	художник	лиц	музыка
	изкуство	образ		фотография	картина
	автор			театър	танц
				драма	оркестър
				трагедия	уинано
				комедия	инструмент
				роман	песен
				стих	глас
				роман	
				книга	
				журналист	
				име	
				вестник	
				письмо	
				почта	
				адрес	
				телефон	
				радио	
				телевизия	
				игра	
				спорт	
				топка	
				кукла	
				карти	
				публика	

Философия

идея	наука	математика	образование	ваканция
опит	проблем	число	урок	училище
теория	задача	линия	програма	университет
правило	въпрос	кряг	курс	учител
пример	отговор	кълбо	клас	ученик
форма	радика	правъгълник		писалка
	норма	тъгъл		студент
	прешка	център		
		фигура		
		точка		
		основа		
		чертеж		
		план		

Р

С

трях	религия	чудо	вяра
духовник	църква	бог	дявол
	хръст	дух	
	свещ	душа	
	обряд		

Т

внимание	воля	характер	чувство	страст
ум	способност			страх
памет	психика			
съзнание	въображение	представа		
	мечта			
		спокойствие	настроение	външение
			радост	обидя
			удоволствие	завист
			частие	гордост
			любов	срам
				яд
				беда
				трижа
				тревога
				мъка

СЛОВНИК НА РЕЧНИК—МИНИМУМА
НА МЕЖДИННИЯ ЕТАП

А

1. автобус	30. багаж	62. болн.
2. автомат	31. балет	63. бсярин
3. автор	32. банка	64. борба
4. агнешко	33. баня	65. бос
5. адрес	34. баща	66. боя
6. адвокат	35. бебе	67. брада
7. академия	36. беда	68. брадва
8. алея	37. беден	69. брак
9. алинея	38. безпокойство	70. брат
10. алкохол	39. бельо	71. братовчед
11. анализ	40. бензин	72. бряг
12. анатомия	41. библиотека	73. бръсна
13. антре	42. библия	74. будизъм
14. апартамент	43. билет	75. буква
15. апарат	44. биология	76. булка
16. апатия	45. бира	77. бургия
17. апетит	46. бия	78. буря
18. аптека	47. благодарност	79. бъдеще
19. аргумент	48. блато	80. бърз
20. арест	49. близо	81. бюро
21. ария	50. блок	82. бягам
22. армия	51. блуза	83. бял
23. артист	52. блюдо	
24. асистент	53. боб	
25. атеизъм	54. бог	
26. атмосфера	55. богат	
27. афект	56. бода	
	57. бодрост	
	58. бой	
	59. болка	
	60. болест	
	61. болница	

Б

28. баба
29. бавен

В

84. вагон
85. важно
86. ваканция
87. вана
88. вар
89. варя
90. везир
91. весел

92. вест
93. вестник
94. вечер
95. вечеря
96. вец
97. вземам
98. вид
99. викам
100. вила
101. вилица
102. вина
103. винаги
104. вино
105. винт
106. висок
107. вися
108. вкус
109. владетел
110. владика
111. влак
112. власт
113. внимание
114. внук
115. вода
116. вода
117. вожд
118. война
119. войник
120. воля
121. враг
122. врат
122. врата
124. време
125. връзвам
126. връзка
127. връх
128. връщам
129. вчера
130. възглавница
131. въздух
132. възможност
133. възпаление
134. възраст
135. възторг
136. вълна
137. вълна
138. вълнение
139. вълн
140. външност
141. въображение
142. въпрос
143. вътре
144. въра
145. вятър
- Г**
146. газ
147. гара
148. гася
149. генерал
150. гений
151. геометрия
152. герой
153. герб
154. глава
155. гладен
156. гладък
157. гладя
158. глас
159. гледам
160. глезен
161. глупав
162. глух
163. гняв
164. говоря
165. година
166. гол
167. гора
168. гордост
169. горе
170. горещ
171. горчив
172. горя
173. гост
174. готвя
175. готов
176. град
177. градина
178. градус
179. гражданин
180. грам
181. граница
182. грапав
183. грешка
184. гръжа
185. грип
186. гроб
187. грозен
188. груб
189. гръб
190. гръм
191. гръмко
192. губя
193. гъба
194. гърди
195. гърло
196. гърмя
197. гъст
- Д**
198. давам
199. далече
200. дар
201. дата
202. движение
203. двор
204. дворец
205. дебел
206. девойка
207. действие
208. декор
209. деление
210. дело
211. ден
212. десерт
213. дете
214. джоб
215. див
216. дивеч

217. диета
218. дим
219. династия
220. дишам
221. длан
222. длето
223. добър
224. доволен
225. догма
226. договор
227. доказателство
228. доктор
229. документ
230. долина
231. дом
232. достатъчно
233. доцент
234. доход
235. драма
236. дреха
237. дроб
238. дума
239. дух
240. душ
241. душа
242. дъжд
243. дълбок
244. дълг
245. дълъг
246. дълно
247. дърво
248. държава
249. дъщеря
250. дявол
251. дядо
252. дясно
- Е**
253. евтин
254. един
255. езеро
256. език
257. електричество
258. емоция
259. ерген
260. ерес
261. естествен
262. естрада
263. етаж
- Ж**
264. жаден
265. желая
266. желязо
267. жена
268. женен
269. жертва
270. жесток
271. живот
272. животно
273. жилетка
274. жилище
275. жлеза
276. жлъчка
277. журналист
278. жълто
- З**
279. забивам
280. забравям
281. завивам
282. завист
283. завод
284. задача
285. заден
286. закон
287. зала
288. залез
289. заповядвам
290. започвам
291. зараза
292. затвор
293. захар
294. защита
295. звезда
296. звук
297. звънец
298. звяр
299. здраве
300. зеле
301. зелено
302. зеленчук
303. земя
304. злато
305. злоба
306. знак
307. знаме
308. значение
309. зная
310. зрител
311. зъб
312. зъл
313. зърно
- И**
314. игла
315. игра
316. идеология
317. идея
318. идол
319. избирам
320. известен
321. извор
322. изгрев
323. издание
324. изкуствен
325. изкуство
326. измама
327. изследване
328. имам
329. име
330. имот
331. император
332. инжекция
333. инженер
334. институт
335. инструмент
336. интерес
337. искам

38. истина
39. история

К

340. кабинет
341. кадър
342. казарма
343. казвам
344. кал
345. календар
346. камера
347. камък
348. канцелария
349. карта
350. картина
351. католик
352. кафе
353. квадрат
354. квартал
355. килим
356. кино
357. кисел
358. китка
359. клас
360. класика
361. клатя
362. клеци
363. климат
364. ключ
365. книга
366. княз
367. кова
368. ковчег
369. кодекс
370. кожа
371. кола
372. колело
373. колиба
374. командир
375. комедия
376. комин
377. кон

378. конец
379. конституция
380. концерт
381. коняк
382. копая
383. кораб
384. корем
385. коренуване
386. коридор
387. корито
388. кора
389. корона
390. коса
391. космос
392. кост
393. костюм
394. крава
395. крадец
396. край
397. крак
398. крал
399. красив
400. крило
401. кръв
402. кръг
403. кръст
404. куб
405. кукла
406. култ
407. култура
408. купувам
409. курорт
410. курс
411. кутия
412. кухня
413. кълбо
414. къпене
415. кърпа
416. къс
417. късно
418. къща

Л

419.* лагер
420. лазя
421. лакът
422. лампа
423. лая
424. легло
425. лед
426. лежа
427. лекарство
428. леко
429. леля
430. лен
431. лепило
432. летя
433. линия
434. лист
435. литература
436. лице
437. личен
438. лов
439. лодка
440. лопата
441. лош
442. луна
443. лъв
444. лъжа
445. лъжица
446. лъч
447. любов
448. ляво
449. лято

М

500. магазин
501. мазе
502. майка
503. майстор
504. малко
505. маса
506. масло
507. математика
508. материал

509. машина
510. мебел
511. мед
512. мек
513. мелодия
514. месец
515. месо
516. метал
517. метод
518. метър
519. мечта
520. милиция
521. милост
522. министър
523. минута
524. мисля
525. млад
526. мляко
527. много
528. мога
529. мода
530. мозък
531. мокър
532. молив
533. молитва
534. моля
535. момент
536. момиче
537. момче
538. монархия
539. монах
540. морал
541. море
542. мост
543. музика
544. мускул
545. мъж
546. мъка
547. мълча
548. мързелив
549. мъртъв
550. място

Н

551. навик
552. надежда
553. наказвам
554. намирам
555. нападам
556. народ
557. настроение
558. наука
559. началник
560. начало
561. небе
562. нежен
563. нерви
564. нещо
565. низина
566. нисък
567. нищо
568. нов
569. нож
570. ножница
571. нокът
572. номер
573. нос
574. нося
575. нота
576. нощ
577. нужда

О

578. обида
579. обич
580. облак
581. област
582. облекло
583. образ
584. образование
585. обратно
586. обувка
587. общ
588. общество
589. обяд
590. овнешко

591. овца
592. огледало
593. огън
594. океан
595. око
596. олио
597. омраза
598. опера
599. операция
600. опит
601. опора
602. оправдавам
603. организация
604. организъм
605. орел
606. оркестър
607. оръжие
608. ос
609. основа
610. остров
611. отбрана
612. отвертка
613. отговор
614. отделен
615. откривам
616. отпуса
617. офицер
618. оцет
619. очила

П

620. падам
621. пазя
622. палто
623. паля
624. памет
625. памук
626. паника
627. панталон
628. папа
629. пара
630. параграф
631. пари

632. парк
633. партия
634. пека
635. пенсия
636. перде
637. перо
638. перука
639. песен
640. петно
641. печал
642. печат
643. пчка
644. пня
645. пиано
646. пила
647. пиле
648. пирон
649. писалка
650. писател
651. писмо
652. пистолет
653. пиша
654. пия
655. план
656. планина
657. плат
658. плача
659. племенник
660. плитък
661. плод
662. площад
663. плувам
664. победа
665. под
666. подлост
667. подозрение
668. подсъдим
669. поет
670. пожар
671. покрив
672. покривка
673. пола
674. поле

675. положение
676. помощ
677. поп
678. постен
679. поток
680. почивка
681. право
682. правило
683. правителство
684. православен
685. правоъгълен
686. правя
687. празник
688. прегръщам
689. предмет
690. преживяване
691. прекрасен
692. преса
693. престъпник
694. преча
695. пример
696. природа
697. приспособление
698. присъда
699. приятел
700. проблем
701. програма
702. продавам
703. продукт
704. прозорец
705. прокурор
706. просвета
707. пространство
708. протест
709. простуда
710. професия
711. процент
712. пръст
713. психика
714. птица
715. пуловер
716. пускам
717. пуша

718. пушка
719. пълнолетен
720. пържа
721. път
722. пясък

Р

723. работа
724. работя
725. равнина
726. радио
727. радост
728. раждам
729. разбирам
730. развалям
731. разведен
732. разказ
733. разлика
734. разпит
735. район
736. ракия
737. рана
738. рано
739. раста
740. растение
741. революция
742. редактор
743. режа
744. резултат
745. рейс
746. река
747. релеф
748. религия
749. република
750. ресторант
751. речник
752. решавам
753. риба
754. рисувам
755. ритам
756. роб
757. род
758. родина

759. родител
760. роднина
761. рокля
762. роля
763. роман
764. ромб
765. ръка
766. ръкавица
767. рядък

С

768. сако
769. салата
770. самолет
771. сапун
772. сатира
773. сватба
774. светло
775. свец
776. свещеник
777. свидетел
778. свиня
779. свирка
780. свиря
781. свобода
782. сграда
783. седя
784. село
785. семейство
786. сестра
787. сила
788. син
789. синтез
790. сирене
791. сит
792. скала
793. скелет
794. скорост
795. скръб
796. скулптура
797. скъп
798. слаб
799. сладък

800. следовател
801. слуга
802. случка
803. слушам
804. слънце
805. сляп
806. смел
807. смисъл
808. смърт
809. смях
810. сняг

811. сол
812. сос
813. спалня
814. списание
815. спорт
816. способност
817. справедливост
818. спя
819. срам
820. стар
821. стая
822. стена
823. стипендия
824. стих
825. стол
826. столица
827. стомах
828. стоя
829. страна
830. страст
831. страх
832. стрелям
833. стрижа
834. строя
835. студент
836. стъкло
837. стълба
838. стъпало
839. супа
840. суров
841. суша
842. сцена

843. събирам
844. съд
845. съзнание
846. сън
847. съпруг
848. сърп
849. сърце
850. съсед
851. съществувам
852. сянка

Т

853. таван
854. тайна
855. танк
856. танц
857. твърд
858. тесатър
859. тегля
860. тежък
861. тека
862. телевизия
863. телефон
864. телешко
865. темперамент
866. температури
867. тенджерата
868. теория
869. тесто
870. техника
871. тиган
872. тип
873. тих
874. тон
875. топка
876. топло
877. точка
878. трагедия
879. траур
880. тревога
881. трион
882. триъгълник
883. трон

884. туш
885. тъга
886. тъмен
887. тънък
888. тютюн
889. тяло

У

890. убийство
891. увеличавам
892. удоволствие
893. удрям
894. ужас
895. уиски
896. улица
897. улица
898. ум
899. умсн
900. умирам
901. умножение
902. умора
903. университет
904. унииение
905. униформа
906. уплашен
907. уред
908. урок
909. усецам
910. успех
911. уста
912. устав
913. ухо
914. уча
915. училище
916. учител
917. учреждение
918. уют

Ф

919. фабрика
920. факт
921. фараон

922. фенер
923. фигура
924. физика
925. филм
926. философия
927. флейта
928. форма
929. фотография
930. футбол

Х

931. характер
932. хармония
933. хартия
934. хвърлям
935. хижа
936. химия
937. химн
938. хинин
939. хипотеза
940. хляб
941. ходя
942. хол
943. хор
944. хоризонт
945. хоро
946. храм
947. храна
948. храст
949. християнство
950. художник
951. хумор
952. хълм

Ц

953. цар
954. целувка
955. цвете
956. цвят
957. цена
958. център

959. цигара
960. цигулка
961. цирк
962. църква
963. цял

Ч

964. чай
965. чакам
966. час
967. част
968. чаша
969. чело
970. черво
971. черга
972. чертеж
973. честност
974. чета
975. четка
976. чешима
977. чиния
978. чиновник
979. число
980. чист
981. чичо
982. член
983. човек
984. чорап
985. чувство
986. чудо
987. чужд
988. чужденец
989. чук

Ш

990. шапка
991. шах
992. шинел
993. шише
994. шия

Щ

995. щастие
996. щедър

Ъ

997. ъгъл

Ю

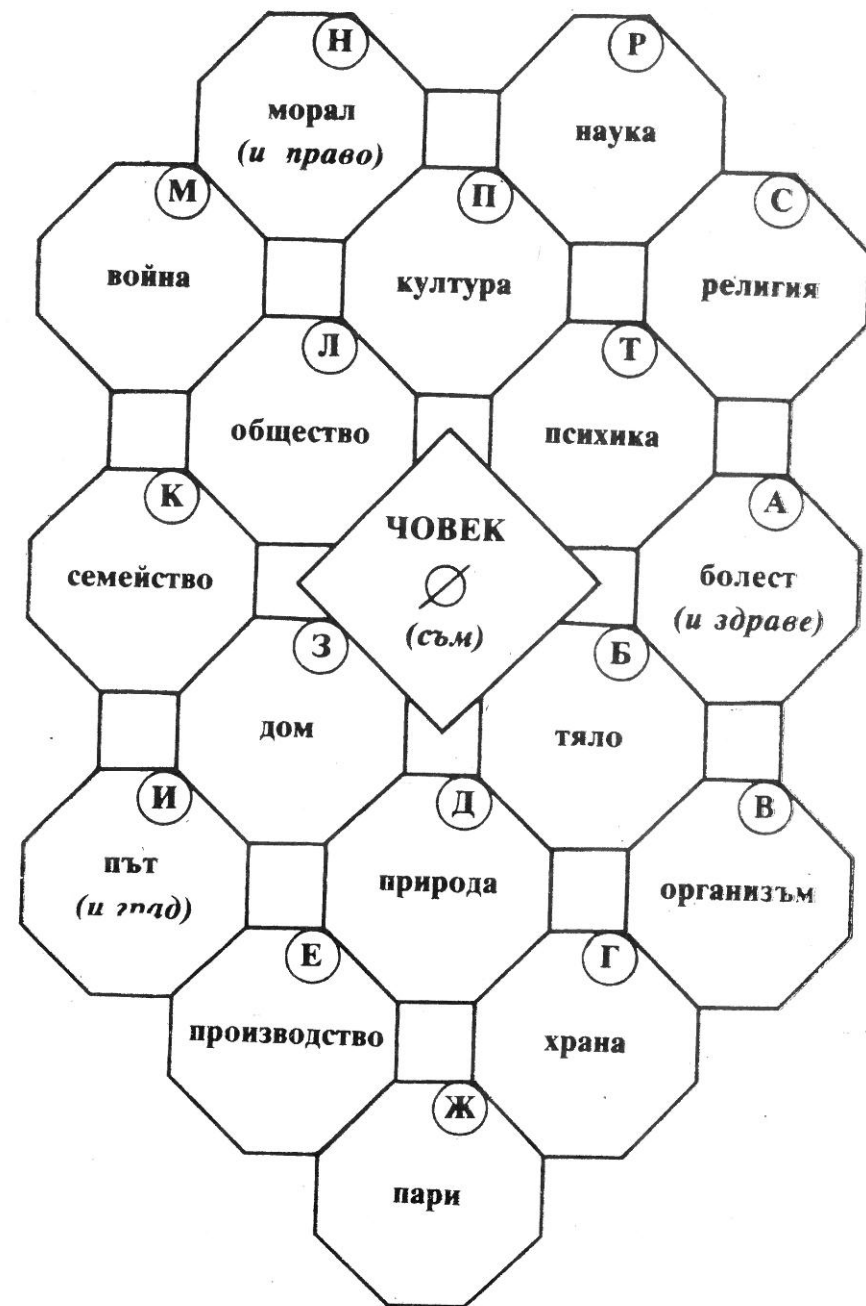
998. юмрук
999. юноша

Я

1000. яд

1001. яка
1002. яке
1003. ям
1004. ярост
1005. ясно
1006. ястие

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИ
ПОЛЕТА
НА ЕДИНИЦИТЕ ОТ
ТЪЛКОВНАТА ЧАСТ

Приложение 3. Обобщен план на ЛСП.

[illegible]

риса	жытца	організм	уулууга
бурса	ушактоо	песен	
опашка	улава рот	ллина	растение
	мяско овца	челка	дерево
	кон	мед	сердце
косьм	грьб		хруст
влякно	куче		трева
	котка		корен
	копито		цвете
	лана		лист
	следа		цвяг
дуб			доза
			кожа
			яблык
			зерно
			липер
			томат
			дук
			савята
			лимон

И

[illegible][illegible]

край
област
столица
център град градина
село площад град парк поле
гара гражданин алея
квартал
улица
улица
улица път
мост
път
път
рейс рейс линия
курс курс влак
самолет н о кораб т рейс
хрило с лодка д влак
перка с лодка д машина
парк

кряк кряк
линия корен
род
роднина
къща
глава дом
семество
брак
партия
човек душа
същество
свят
човек
родител
род
дете
дете
син
бебе
внук

дядо дядо
мъж
мъж
момче
баща
родител
момче
син
брат
братовчед

жена
баба
баба
жена
момиче
майка
момиче
дъщеря
сестра

път
багаж
билет
карта

роуд народ
маса гражданин
народ лице
сбор
кряк общество
плат свят
сред патрон
кряк приятел
атмосфера
син
дело успех
душа
революция герой
фигура
име
иседа
адрес
гост
земля
приятел
страна
държавна власт
республика център
правительство столица
кабинет граница
тълба глава
курс министър коридор
интерес учреждение знаме
орган съд печат
клон степен
дело бюро
начальник каса
апарат
книга
служител
машина
власт
место
степен
клас
ваканция
свобода
положение
държавна власт
республика център
правительство столица
кабинет граница
тълба глава
курс министър коридор
интерес учреждение
орган съд печат
клон степен
дело бюро
начальник каса
апарат
книга
общество
доверие
глас
закон
политика
правило
положение
ред
ръка
карта
билет
движение
организация
общество
армия
борба
член
война
оръжие
бюро
победа
група
карта
билет

II

АДЮНКТИВИ (прилагателни и наречия)

бавен – бърз	къде	кога	колко	защо	личен	важно
висок – нисък	близо – далече	съвсем	само	как	засядно	известен
много – голям – малък	горе – долу	вече	поне	никой	общ	изкуствен
тънък – дебел – слаб – силен	ляво – дясно	днес	почти		отделен	естествен
дълъг – къс	вън – вътре	рано – късно	повече		цял	определен
добър – лош	никъде	веднага	достатъчно		друг	основен
лек – тежък		веднъж				особен
дълбок – плитък		винаги				специален
гъст – рядък		никога				свободен
грозен – хубав		постоянно				обикновен
мек – твърд		сега				обратен
млад – стар – нов		скоро				сложен
светъл – тъмен						равен
пылен – празен						чужд
топъл – студен						
прав – крив						
мръсен – чист						
широк – тесен						
гладък – грапав						
мокр – сух						
остър						

ТЪЛКОВНА ЧАСТ НА РЕЧНИК—МИНИМУМА

А

Август

августовски
'август'Д

Автомат

автоматичен
автоматично
'автомат'Е

'автомат'М

Автор

авторски
авторство
'автор'П

'автор'Ø

Адвокат

адвокатски
'адвокат'Н

Адрес

адресирам
'адрес'З

Осмият месец от годината (през лятото).

Осмият месецД от календарнатаД годинаД.

Нещо, което прави ред неща само (без човек).

АпаратЕ, машинаЕ, приборЕ, който сам прави ред операцииЕ, след като е пуснат от човекØ.

Къса пушкаМ, която може да стреля бързо няколко патронаМ един след друг, като прави някои операцииЕ сама. Човек който създава нещо.

ЧовекØ, който създава произведениеП/Р на литературатаП, изкуствотоП или наукатаР.

ЧовекØ, който е създал или направил нещо.

Човек, който защитава някого.

ЧовекØ със специално образованиеР по правоН, който защитаваН интереситеØ на някого като странаН пред съдаН. Точното място, където живее някой.

Точното мястоØ (градН, улицаН, номерØ) на сградаЗ (домЗ, учреждениеЗ).

'адрес^П'

'адрес^Л'

Алея

'алея^П'

Алкохол

алкохолен

'алкохол^Д'

'алкохол^Г'

Апарат

апаратура

'апарат^Е'

'апарат^Б'

'апарат^Л'

'апарат^П'

Април

априлски

'април^Д'

Аптека

аптечен

'аптека^А'

'аптека^З'

'аптека^А'

Надпис върху писмо^П с името^П и точното място^З, където живее или работи човекът^З, до когото се праща по пощата^П.

Писмено пожелание за хубави неща до лице^Л или учреждение^Л по случай^З негов празник^З или в знак^П на благодарност^Т.

Път с дървета (или цветя) от двете му страни за хора.

Път^П за движение^П на хора^З без коли^П в парк^П, градина^П.

Вид течност с особени качества.

Вещество^Д — течност^Д, която леко горят и се получава от захарта^Д на плодове^Г.

Питие, в което има такова вещество^Д — ракия^Г, коняк^Г, вино^Г, бира^Г.

Сложно средство (от няколко неща с обща работа), което работи само.

Сложен уред^Е за производство^Е на нещо, средство^Е за изпълнение на някаква работа^Е.

Група^З органи^Б в организъм^Б, които изпълняват обща функция^Б.

Група^З от учреждения^Л с обща работа^Е в някоя област^З на държавно^Л управление.

Служителите от управляващо някоя област^З учреждение^Л или организация^Л.

Четвъртият месец от годината (през пролетта).

Четвъртият месец^Д от календарната година^Д.

Място, където има лекарства.

Магазин^Г за продажба (и правене) на лекарства^А.

Сградата^З, в която е този магазин^Г. Сбор от някои лекарства^А за даване на първа помощ^З при нужда^З.

Арест

арестувам/-не

арестант/-ка

арестантски

'арест^П'

'арест^П'

Армия

армейски

'армия^М'

'армия^М'

'армия^Л'

Артист

артистичен -чно

артистичност

'артист^П'

'артист^П'

'артист^З'

Аспирин

аспиринов

'аспирин^А'

Атмосфера

атмосферен

'атмосфера^Д'

'атмосфера^Л'

Б

Баба

бабин

'баба^К'

Държане на някого затворен и пазен с оръжие.

Затваряне на някой, за когото мислят, че има вина^П за някое престъпление^П, на място^З, което се пазят от човек^З с оръжие^М.

Мястото^З, където се затваря такъв човек^З (обикновено не за дълго време^Д). Много войници (и офицери) като една от страните във война.

Сбор от всичките войници^М и офицери^М на държавата^Л.

Най-голямата военна^М част, като единица^Р от няколко други големи части^М.

Сбор от много хора^З с едни и същи обществени^Л интереси^З и цели^З.

Човек на изкуството.

Човек^З, който изпълнява роля^П на сцена^П или в киното^П.

Човек^З, който работи^Е в областта^З на изкуството^П.

Човек^З, който може добре да прикрива чувствата^Т си.

Най-използуваното лекарство против болки и др.

Лекарство^А против болки^А, висока температура^А и др.

Въздушната среда^З, в която е земята.

Въздухът^Д, газовете^Д около земята^Д и другите небесни^Д тела^Д.

Общество^Л, среда^Л, кръг^Л, в които човек^З живее и работи^Е.

Стара близка жена

Майка^К на бащата^К или на майката^К на някого.

'баба^К,
'баба^В,
'баба^В,
Бавен
бавно
бавя
'бавен',
'бавен',
Багаж
'багаж^И',
Банка
банков
'банкаж^Ж',
'банка^З',
'банка^П',
Баня
бански
'баня^З',
'баня^З',
'баня^А',
'баня^А',
Баща
'баща^К,
'баща^Р,
Бебе
bebешки

Майка^К на жената^К по отношение^В на мъжа^К в семейството^К.
Стара жена^К.
Мъж^К с мек характер^Т, без воля^Т.
Който става за по-дълго време от обикновено или от другите.

Който се движи^В за по-дълго време от обикновено или от другите.
Който прави нещо за по-дълго време от обикновено или от другите.
Неща, които човек носи със себе си.
Неща, предмети^В, които човек^В носи със себе си при пътуване.
Място, където се държат много пари.

Учреждение^Л, в което се работи^Е с пари^Ж и се правят различни^В парични^Ж операции^Ж.
Сградата^З, в която е това учреждение^Л.
При някои игри^П на карти^П — парите^Ж, които са платени, държат се от някого, и в края на играта^П се получават от тези, които печелят.
Място за миене на тялото.

Специална сграда^З с различни чешми^З, където хората^В мият цялото си тяло^В.
Специална стая^З в къща^З с чешми^З, където човек^В се мие.
Специално място край лековити^А води^В или край морския бряг^Д за почивка^А и лечение^А.
Показване на тялото^В на слънчевите лъчи^Д, въздух^Д, топене^Е в лековити^А води^В и др. с лечебна^А цел^В.
Родител, създател.
Мъж^К по отношение на своите деца^К.
Създател на клон^Р в науката^Р (или в изкуството^П).
Малко, скоро родено дете.

'бебе^К,
Беда
'беда^Т,
Бельо
'бельо^В.

Бензин
бензинов
'бензин^Д.

Бера
'бера',

'бера',

'бера',

Библиотека
'библиотека^{П/Р},
'библиотека^П,
'библиотека^З,
'библиотека^З.

Билет
'билет^{И/П},

'билет^Н,

'билет^Л,

Бира
бирен

Малко дете^К, което още не може да ходи.
Нещо много лошо.
Лоша случка^В, която е причина^В човек^В да страда^Т.
Вид дрехи, обикн. с бял цвят^З.
Дрехи^В, които се носят на голо върху тялото^В под другите дрехи^В.
Течност, с която се движат колите.

Течност^Д без цвят^П, която се получава от земно^Д масло^Д, леко горн и служи за енергия^Е на машини^Е, коли^И.
Вземам от различни места и слагам на едно място едни и същи неща.
Късам от местата^В, където растат и слагам на едно място^В цветя^В, плодове^В и др.
Вземам и слагам на едно място^В неща от един вид^Р (за определено време^Д); събирам.
За рана^А или част^В от тялото^В — събирам жълто-зелена течност^Д.
Много книги на едно място (като нещо цяло).

Сбор от (събрани) книги^{П/Р}.
Културно^П учреждение^Л, където се събират книги^{П/Р}, които се дават за четене.
Сградата^З, в която е това учреждение^Л.
Шкаф^З за книги^П.
Ред^В от книги^П, печатани^П, като част^В от едно цяло.
Документ за право на нещо.
Малък документ^Н (напечатан^П на листче^П), който човек^В купува, за да може да пътува^И или да влезе на кино^П, театър^П и др.
Документ^Н, с който се доказва някакво право^Н на лицето^Л, което го има.
Документ^Н, който показва членството^Л на някое лице^Л към някоя обществена^Л организация^Л.
Вид^З слабо алкохолно питее.

'бираГ.	Слабо алкохолноГ питие, получавано от зърнатаВ на някои растенияВ.
Бия	Удрям някого, за да го боли, да го победя, да го убия ¹ .
бой	
боен	
'бия'	Удрям много пъти човекВ или живот-ноВ, за да усети болкаА.
'бия'	Стрелям.
'бия'	Убивам ¹ чрез стреляне.
'бия'	Побеждавам∅ някого в борба∅, войнаМ, спортнаП играП.
'бия'	Удрям нещо, което издава звукП.
Благодарност	Добро чувство в отговор на нещо добро, което ми е направено.
благодаря	
благодарен	
'благодарностТ'	ЧувствоТ на удоволствиеТ от направено ми нещо добро или за добре направено нещо.
'благодарност∅'	Проява на това чувствоТ.
Близо	На малко разстояние.
близост	
близък	
'близо'	На малко разстояниеД до някого или нещо.
'близо'	Малко преди или малко след момента∅, за който се говори.
'близо'	Почти.
'близък'	РоднинаК или приятел∅.
Бог	Безсмъртно същество, което е над всичко в света.
божи	В религиятаС — безсмъртно и все-силно съществоВ, което е създадо светаД и го управлява по своя воля∅.
'богС'	Някой или нещо, което е над всичко за някого.
'бог∅'	Разваляне на нормалното функциониране на организма.
Болест	Разваляне на нормалното функциониранеВ на организмаВ или на някой органВ.
болен	Усещане, чувство на силно страда-ние.
боледувам	
'болестА'	
Болка	

боля	МъчителноТ усещанеТ от удар, ранаА или болестА.
боли	Силно, мъчителноТ чувствоТ.
болезнен	Грижа∅, тревогаТ.
'болкаА'	Място, където лекуват болни.
'болкаТ'	Място∅, където лекуватА тежко болниА.
'болка∅'	СградатаЗ, в която лекуватА тежко болниА.
Болница	Усилен дейност на двама врагове за победа на единия над другия.
'болницаА'	
'болницаЗ'	
Борба	
боря (се)	
борец	
'борба∅'	Бой между двама души∅ без оръжиеМ до победаМ на единия над другия.
'борбаМ'	Бой, войнаМ.
'борбаП'	Дейност на групиП, партииП с различни идеиТ една срещу друга до победа∅ на едната над другата.
'борба∅'	Усилен дейност∅ за постигане на цел∅, към която желаят да достигнат и други.
'борба∅'	Действие∅ на две сили∅ (началаР) една срещу друга до победа∅ на едната над другата.
'борба∅'	Тежка, усилен дейност∅, работа∅ за достигане на някаква цел∅, към която има много пречки.
'борбаП'	ВидР спортП, при който двама души∅ се хващат и единият трябва да свали другия на земятаД.
Бос	Който е с голи крака.
'бос'	Който е с голи кракаВ, без обувки∅ и чорапи∅.
Брада	Долната част на лицето.
брадат	Долната част∅ на лицетоВ на човекВ
'брадаВ'	КосмиВ, които растат по долната част∅ на лицетоВ у мъжетеК (които като цяло могат да са с определена форма∅).
'брадаВ'	Законно семейство ¹ .
Брак¹	
брачен	

брак ^К ,	Законна ^П връзка ^О между мъж ^К и жена ^К , които живеят ^А заедно в семейство ^К .
Брак ² бракувам 'брак ^Е	Лошо качество.
Брат братски 'брат ^К , 'брат ^С , 'брат ^Л ,	Произведени ^Е продукти ^Е с лошо качество ^О .
Братовчед братовчедски 'братовчед ^К ,	Най-близък човек по род или идеи.
Броя броен броене брой изброявам 'броя'	Син ^К по отношение ^О на другите деца ^К на едни и същи родители ^К .
'броя'	Духовник ^С по отношение ^О на другите духовници ^С .
'броя'	Близък по идеи ^Л човек ^О , приятел ^Л .
Бряг 'бряг ^Д , 'бряг ^Д , 'бряг ^О	Дете на брат или сестра на родителите.
Буря бурен 'буря ^Д , 'буря ^Д , 'буря ^Л	Дете ^К на чичото ^К , вуйчото ^К или делята ^К .
	Събирам неща едно по едно (за да разбера колко са).
	Казвам числа ^Р по ред ^О едно след друго.
	Събирам отделни едни и същи неща на едно място, за да разбера колко са.
	Съдържа в себе си някакво количество ^О от отделни едни и същи неща ^О .
	Плащам, давам пари ^Ж .
	Земя, суша ² край вода.
	Тясна част ^О земя ^Д покрай река ^Д , море ^Д , езеро ^Д .
	Земята ^Д , сушата ^Д край морето ^Д за (разлика от него).
	Естествена висока стена ^О , от земя ^Д .
	Много силно вълнение, движение.
	Много силен вятър ^Д с дъжд ^Д , гръмове ^Д .
	Много силен вятър ^Д с високи вълни ^Д в морето ^Д .
	Много силно обществено ^Л вълнение ^О , движение ^Л .

'буря^Т,
Бутилка
'бутилка^Г,

Бъдеще
бъдещ
'бъдеще^Д,

Бърз
бързо
бързам
бързина
'бърз',

'бърз'

'бърз'

Бюро
'бюро²,
'бюро^Л,
'бюро³,
'бюро^Л,

Бягам
избягвам
бягство
'бягам'

'бягам'

'бягам'

'бягам'

Бял

'бял'

Много силно душевно^Т вълнение^Т.
Съд за течности.
Висок, средно голям стъклен^Д съд^Г с тясно гърло^Г за пазене на течности^Д, обикни, питиета.
Времето, което ще дойде.

Времето^Д, което ще дойде след това, което е сега.

Който става за по-късо време от обикновено или от другите.

Който се движи^О за по-късо време^Д от обикновено или от другите.
Който прави нещо за по-късо време^Д от обикновено или от другите.
С определено време^Д за движение^О на определено разстояние^Д.

Място за писмена работа.
Специална маса³ за писане.
Отделна служба в учреждение^Л.
Стая³, в която работят служителите от такава служба — адвокати^Н и др.
Управляващ орган^Л на учреждение^Л, организация^Л, партия^Л.

Бързо отивам далече.

Движа^О се много бързо като подскачам напред от крак^Б на крак^Б по земята^Д.
Бързо отивам далече от мястото^О, където става нещо лошо за мен, за да се спася.

Крия се, пазя се, стоя настрана^О от някого или нещо.

Отивам си от някъде (обикновено тайно), за да се спася от нещо лошо.

Един от основните цветове² (като на снега).

Който има цвят^П на сняг^Д, мляко^{В/Г} или почти такъв цвят^П.

В

Вагон

вагонен
'вагон'¹¹

Вадя

изваждам
вадене
'вадя'

'вадя'

'вадя'

'вадя'

Важен

важно
'важен'

'важен'

Ваканция

ваканционен
вакантен
'ваканция'¹¹

'ваканция'¹¹

'ваканция'¹¹

Валя

вали
валеж
'валя'

Вдигам

вдигам се
издигам
повдигам
вдигане

Една от колите на влак.

Една от колите¹¹ на влак¹¹, карани от машинна¹¹.

Местя нещо от вътре на вън.

Вземам нещо от вътре (на нещо, от водата¹¹ или земята¹¹) и го местя на вън, където съм.

Получавам нещо (документ¹¹, билет¹¹/¹²) от някое учреждение¹¹.

Получавам някакъв продукт¹¹ от работата¹¹ си или парите¹¹ за него.

Намалявам едно число¹¹ с друго, за да получа трето число от тях.

Който има голямо значение.

Който има голямо значение¹¹ за нещо (някого).

За човек¹¹ — който се държи гордо като мисли, че има голямо значение¹¹ за обществото¹¹.

Свободно време за почивка.

Продължително свободно¹¹ от учебна¹¹ работа¹¹ време¹¹ за почивка¹¹.

Продължително свободно¹¹ от служба, работа¹¹ време¹¹ за почивка¹¹.

Свободно¹¹ място¹¹ за служба в учреждение¹¹.

За дъжд, сняг — падам.

За дъжд¹¹, сняг¹¹ — падам от облаци¹¹ те¹¹ върху земята¹¹.

Местя нещо от долу на горе.

Издигам

'едигам'

'едигам'

'едигам'

'едигам'

Веднага

'еднага'

Веднъж

'веднъж'

'веднъж'

Весел

весело

веселя (се)

веселне

'весел'

'весел'

'весел'

Вестник

'вестник'¹¹¹

Вече

'вече'

'вече'

Вечер

вечерен

'вечер'¹¹

'вечер'¹¹

Вечеря

вечерям

'вечеря'¹¹

Вещество

'вещество'¹¹

'вещество'¹¹

Вземам

Местя, движа нещо от по-ниско на по-високо място¹¹.

Вземам нещо от земята¹¹, от пода¹¹.

Правя нещо паднало да стои право.

Карам някого да стане.

В същия момент,

В същия момент¹¹, заедно с нещо, точно след нещо.

Един път².

Един път¹¹.

В миналото¹¹ един път¹¹, някога.

С добро настроение.

Който е в добро настроение¹¹.

Който по характер¹¹ е обикновено радостен¹¹, в добро настроение¹¹.

Който създава радост¹¹, добро настроение¹¹.

Печатан лист с нови случки.

Голям печатан¹¹ лист с нови случки¹¹, фотографии¹¹ от обществения¹¹ живот¹¹, който излиза всеки ден¹¹ или седмица¹¹.

За разлика от даден момент.

От този момент¹¹, от сега нататък.

За разлика¹¹ от определен минал момент¹¹.

Краят на деня.

Времето¹¹ в края на деня¹¹ — от заляза¹¹ на слънцето¹¹ до нощта¹¹.

През това време¹¹.

Ядене вечер.

Храна¹¹, ястия¹¹, които се ядат вечер¹¹.

Това, от което са нещата, предметите.

Това, от което са нещата, предметите¹¹.

Природни продукти¹¹ като материали¹¹.

Правя нещо да бъде у мене, да стане мое.

вземам	Правя нещо от някъде или от някого да бъде в ръцете ^В ми.
вземам	Правя нещо да бъде вече мое.
вземам	Водя някого със себе си някъде.
вземам	Печеля нещо, обикновено пари ^Ж .
вземам	Купувам.
Вид ¹	Външен образ на нещо.
'вид ^В	Начинът, по който се вижда външно някой или нещо.
Вид ²	Степен под рода ² .
'вид ^Р	По-низша по ред ^В степен ^В от рода ^Р .
Виждам	Възприемам образи (чрез очите си).
виждам се	
видим	
'виждам	Възприемам нещо като образ ^В (чрез очите ^В).
'виждам	Разбирам.
'виждам	Срещам някого, който се движи ^В срещу мен.
'виждам	Отивам, ходя при някого като гост ³ , за да разбера как е.
Вилица	Прибор за ядене.
'вилица ^Г	Прибор ^Г за ядене с три-четири зъба ^Г .
Вина	Грешка или престъпление.
виновен	
виня	
обвинявам	
'вина ^Н	Морален ^Н или правен ^Н дълг ^Г на човек ^В да отговаря ^В за направена от него грешка ^В или престъпление ^Н .
'вина ^Н	Грешно ^В действие ^В , което е извън моралните ^Н норми ^Н .
'вина ^В	Причина ^В за грешка ^В или престъпление ^Н .
Винаги	По всяко време.
'винаги	Всеки път ^В при всеки случай ^В .
'винаги	По всяко време ^Д .
'винаги	Без промяна (във времето ^Д).
Вино	Вид ² алкохолно питие.
'вино ^Г	Алкохолно ^Г питие, получавано от гроздови ^Г зърна ^Г .
Висок	Който е по-голям от обикновено или
високо	

височина	от другите в посока на горе.
висш	
повишавам	
'висок	Който е по-голям от обикновено или от другите в посока ^В от долу на горе.
'висок	Който е на голямо разстояние ^Д в посока ^В на горе.
'висок	С определено разстояние ^Д от долу до горе.
'висок	За говор, звук ^П — силен (или тънък).
Вися	Над нещо съм високо, като едва се държа за нещо.
'вися	Във въздуха ^Д съм над земята ^Д (пода ³), като едва се държа за нещо (клон ^В на дърво ^В , таван ³).
'вися	Стоя над нещо (обикн. дълбоко).
'вися	Стоя някъде без да правя нищо (обикн., за да мине определено време ^Д).
Вкус	Усещане, чувство за качеството на нещата.
вкусоз	
вкусен	
'вкус ^В	Усещане ^Т , чувство ^Т чрез езика ^В на човек ^В за сладко, солено, горчиво при ядене или пиене на нещо.
'вкус ^Г	Способност на храна ^Г или питие да създава определено усещане ^Т от този вид ^Р .
'вкус ^П	Чувство ^Т , усещане ^Т за хубавото, способност ^{Т/Е} за добро разбиране на изкуството ^П .
Влак	Вагони, карани от машина.
'влак ^Н	Няколко вагона ^Н в ред ^В един след друг, карани от машина ^Н по железен ^Д път ^Н , линия ^Н .
Влакно	Дълга тънка животинска или растителна част.
'влакно ^В	Дълга тънка част ^В от стъблото ^В или плода ^В на някои растения ^В като напр. памук ^В , от които по специален начин ^В се правят платове ^В .
'влакно ^Б	Косъм ^В на животно ^В , особено на овца ^В (и др.) като единична част ^В от вълната ^В .

'влакно ^В	Специални тънки връзки ^В , от които са някои органи ^В — мускули ^В , нерви ^В , мозък ^В .
Власт	Право или способност да се управлява някой по своя воля.
'власт ^В	Право ^В или способност ^Т на някого да управлява действията на някого по своя воля ^В .
'власт ^П	Политическо ^П управление на държавата ^П .
'власт ^П	Органите ^П на държавно ^П управление.
'власт ^П	Форма ^Р на държавно ^П управление.
Влизам	Движа се от вън на вътре.
'влизам'	Движа се от вън на вътре в нещо затворено (обикн. сграда ^З).
'влизам'	Събирам се в нещо.
'влизам'	Член ^П съм на някакво общество ^П , група ^П .
Внимание	Задържане на съзнанието върху нещо или някого.
внимавам	Способност ^Т на човек ^В да спира и задържа съзнанието ^Т си върху определено нещо.
внимателен	Добро отношение ^В , грижа ^В към някого.
'внимание ^В	Дете на син или дъщеря.
Внук	Дете ^К на сина ^К или на дъщерята ^К спрямо техните родители ^К .
'внук ^К	Природна течност без цвят ² и миризма.
Вода	Течност ^Д без цвят ^П и миризма в реки ^Д , езерата ^Д и моретата ^Д .
воден	Такава течност ^Д от извор ^Д , река ^Д , която служи за пиене и за пиење.
'вода ^Д	Цялото пространство ^Д от реките ^Д , езерата ^Д и моретата ^Д (за разлика ^В от сушата ^Д).
'вода ^В	Питие от такава течност ^Д , обикн. с плодове ^Г .
'вода ^Г	Лекарство ^А в такава течност ^Д .
'вода ^А	Движа се с някого, за да му показвам пътя.
Водя	Карам човек ^В или животно ^В да ходи след мен, обикн. като го държа.
'водя'	

'водя'	Показвам пътя ^П на някого като ходя пред него.
'водя'	Движа се с някого, за да отидем заедно някъде, при някого, където аз зная.
'водя'	Организирам ^В и давам насока ^В на някаква работа ^В , действия ^В .
'водя'	За път ^П , улица ^П , следа ^В — имам определена насока ^В до определено място ^В .
Война	Борба с оръжие между армии.
военен	Борба с оръжие ^М между армията ^М на държави ^П .
'война ^М	Остра борба ^П между обществени ^П групи ^П .
'война ^П	Човек от армията.
Войник	Мъж ^К с най-ниска военна ^М степен ^П в армията ^М .
'войник ^М	Човек ^В на военна ^М служба.
'войник ^М	Способност на човек да действа за достигането на някаква цел.
Воля	Психическа ^Т способност ^Т на човека ^В съзнателно ^Т да управлява действията ^В си според определена цел ^В .
волев	Власт ^В , възможност да се управляват действията ^В на другите.
'воля ^Т	Този, с когото човек се бори.
'воля ^В	
Враг	Този, когото човек ^В мрази и против когото се бори ^В .
вражески	Този, срещу когото войникът ^М се бие на война ^М .
вражда	Този, срещу когото се води политическа ^П борба ^П , война ^П .
'враг ^В	Място, през което се влиза някъде и се излиза.
'враг ^П	Правоъгълна ^Р дупка ^В в стена ^З за влизане в сграда ^З , двор ^З и за излизане.
Врата	Предмет ^В със същата форма ^В , който служи за отваряне и затваряне на тази дупка ^В .
'врата ^З	
'врата ^З	

'врата ^П '	Правоъгълен ^Р уред ^П за някои спортни ^П игри ^П с топка ^П .
Време ¹	Продължителност на нещо според смяната на минутите, часовете, дните, годините.
'време ^Д '	Продължителност на всичко, което се мери в минути ^Д , часове ^Д , дни ^Д , години ^Д .
'време ^Д '	Определена част ^Д от деня ^Д (или годината ^Д) с определена продължителност за правене на нещо или за смяна на деня ^Д (или годината ^Д).
'време ^Д '	Удобен случай ^Д за нещо.
Време ²	Състояние на атмосферата.
'време ^Д '	Състояние на атмосферата ^Д на определено място ^Д в определен момент ^Д .
Временно	За определено време.
временен	За определено време ^Д , до определено време ^Д .
'временно'	За късо време ^Д .
'временно'	Нещо, което съединява неща, предмети, хора.
Връзка	Това, което събира, съединява едно нещо с друго.
вързвам	Тънък къс ^Д от плат ^Д , кожа ^Е за съединяване на различни предмети ^Д .
вързване	Няколко едни и същи предмети ^Д , съединени с такъв къс ^Д .
свързвам	Дълъг, тесен къс ^Д от хубав плат ^Д , който се слага около шията ^Б върху риза ^Д .
'вързка ^Д '	Съединителна част ^Б в тялото ^Б .
'вързка ^Д '	Общност, причини ^Р на ставане и резултатите ^Д между нещата в света ^Д .
'вързка ^Д '	Близост по интереси ^Д с някого.
'вързка ^Д '	Най-високата част (или степен) на нещо.
Връх	Най-високата част ^Д на планина ^Д .
'върх ^Д '	Тънък остър край ^Д на предмет ^Д .
'върх ^Д '	

'върх ^Д '	Управляващата част ^Д на общество ^Д , група ^Д , организация ^Д .
'върх ^Р '	Точка ^Р , в която се съединяват линиите ^Р на ъгъл ^Р , страните ^Р на фигура ^Р .
Връщам	Правя нещо да отиде там, където е било.
върщам се	Пращам някого или нещо в обратна посока ^Д там, където е бил (било).
'върщам'	Давам нещо на някого, което съм взел от него или слагам нещо пак там, от където съм го взел.
'върщам'	Пак получавам нещо, което съм бил загубил за известно време ^Д .
'върщам се'	Движа се към мястото ^Д , от където съм тръгнал (обикн. вкъщи ^З), след като съм бил някъде.
'върщам се'	Движа се по същия път ^Д , но в обратна посока ^Д на тази преди това.
Вря	(За течност) — движа се с особен звук от силната топлина.
варя	
завирам	
извирам	
'вря'	
'вря'	
'варя'	
Вуйчо	За течност ^Д — движа се с особен звук ^Д от парата ^Д , получена от силната (над 100 градуса ^Д) топлина.
'вуйчо ^Д '	За ястие ^Г — готвя се във вода ^Д на огън ^З .
Вчера	Държа нещо (обикн. храна ^Г) във вода ^Д на огън ^З .
вчерашен	Брат на майката.
'вчера'	Брат ^К на майката ^К по отношение ^Д на децата ^К ѝ.
'вчера'	Преди днешния ден.
Въздух	През деня ^Д , който е преди днес.
въздушен	В близкото минало ^Д .
'въздух ^Д '	Невидимото вещество над земята.
Възприемам	Невидимо вещество ^Д от различни газове ^Д около земята ^Д , което се диша от живите същества.
	Получавам нещо чрез психическите си способности.

възприемане
възприятие
'възприемам'

'възприесмам'

'възприесмам'

Възраст

възрастен
'възраст'

Вълна

вълнен
'вълна'

'вълна'

Вълна

вълнение
вълнувам
'вълна'

'вълна'

'вълна'

Вън

външен
'вън'

Въображение

въобразявам си
'въображение'

'въображение'

Въпрос

въпросителен
въпросен

Получавам представител чрез усещанията на очите^В, ушите^В и т. н.

Разбирам и се съгласявам с това, което някой казва.

Научавам нещо, получавам знания.

Броят на годините на някого или нещо.

Броят на всички години^Д на човек^В от раждането му до определен момент^Д.

Животински влакна.

Гъста маса^Д от влакна^В по кожата^В на овца^В (и някои други животни^В). Животински^В влакна^В, които служат като материал^Д за производство^Е на платове, дрехи^Д.

Голяма маса от еднородни неща, която се движи свободно.

Движеща се по горния край на водата^Д по-висока водна маса.

Движение на голяма маса от хора.

Неспокойно състояние под действието на силни чувства^Т.

Особен вид движение на частици от някаква материя^Д, която произвежда звук^П, светлина.

Зад границите на нещо.

Място, което е зад границите^Д на някое затворено място^Д (или предмет^Д).

Нещо, което човек си представя.

Психическа^Т способност^Т на човека да мисли^Т чрез образи^П.

Способност^Т за художествено^П мислене^Т в изкуството^П.

Нещо, на което трябва да се отговори.

'въпрос'

'въпрос'

'въпрос'

Въртя

въртя се
завъртявам
извъртявам

'въртя'

'въртя'

'въртя се'

'въртя се'

Вътре

вътрешен
'вътре'

Вяра

вярвам
вярване
уверявам
вярно
доверие

'вяра'

'вяра'

'вяра'

Вятър

'вятър'

Г

Газ

газ
'газ'

Газ

газен
'газ'

Гара

Казване нещо на някого с желание да се узнае нещо от него.

Нещо, което трябва научно^Р да се изследва^Р и реши.

Нещо, което трябва да се реши.

Движа в кръг.

Движа^Д нещо в кръг^Д.

Много добре си служи с инструмент^Е, оръжие^М.

Движа^Д се в кръг^Д около себе си.

Движа^Д тялото^В си ту на една, ту на друга страна^Д.

В границите на нещо.

Място^Д, което е в границите^Д на нещо затворено (място^Д, предмет^Д).

Убеждение, че нещо е така, че съществува.

Убеждение, че нещо е истина^Д, че съществува наистина^Д.

Убеждение в истинското съществуване на религиозни^С същества и предмети^Д.

Религиозна^С теория^Р, религия^С.

Бързо движение на въздуха.

Бързо движение^Д на въздуха^Д в атмосферата^Д на земята^Д.

Вещество на вид^Д като въздух.

Вещество^Д, което е като въздух^Д.
Течност, която гори.

Течност^Д, която се получава от земно^Д масло^Д, леко гори и дава светлина.
Място, където спират влаковете.

'гара ^И '	Място, където влаковете ^И спират за качване и слизване на хората ^О , които пътуват.
'гара ^З '	Сграда ^З на такова място ^О , откъдето се управлява движението ^И , продават билети ^И и където хората ^О стоят, докато дойде влакът ^И .
'гара ^И '	Село ^И или малък град ^И до такова място ^О .
Герой	Главно действащо лице в нещо.
геройски	
героичен	
'герой ^М '	Много смел човек ^О , който по най-добър начин ^О е изпълнил дълга ^М си във война ^М .
'герой ^О '	Главно действащо ^О лице ^Л в някоя случка ^О .
'герой ^П '	Главно действащо ^П лице ^Л в драма ^П , роман ^П .
'герой ^Л '	Лице ^Л , към което в момента ^Д има голямо обществено ^Л внимание ^О .
Глава	Най-важната част от тялото, която го управлява.
главен	Горна част ^Б от тялото ^Б на човек ^Б или животно ^Б , където са мозъкът ^Б , устата ^Б , очите ^Б , ушите ^Б .
'глава ^Б '	Умствени способности ^Т , качества ^О .
'глава ^Т '	Човек ^К , който управлява семейство ^К или държава ^Л .
'глава ^{КЛ} '	Отделна част ^О на книга ^{П/Р} .
'глава ^{П/Р} '	Част ^Б на зеленчук ^Г с форма ^О на кълбо ^О .
'глава ^Г '	Остра нужда от храна.
Глад	
гладен	
гладувам	Силно усещане на нужда ^О от храна ^Г .
'глад ^{Г/Т} '	Недостатъчно ядене дълго време ^Д .
'глад ^Г '	Остра нужда ^О , недостиг на нещо важно.
'глад ^О '	Който е с равна външна страна.
Гладък	
гладко	Който има съвсем равни външна и горна страна ^О .
'гладък'	

Глас	Човешки звук при говорене, пеене.
гласов	
гласен	Човешки ^Б звук ^П , говор, пеене.
'глас ^Б '	Особеност на отделен човек ^Б при говорене.
'глас ^Б '	Способност ^Т за пеене.
'глас ^П '	Мелодия ^П .
'глас ^П '	Волята ^О , съгласието на някого за нещо, обикновено при избиране в обществото ^Л .
'глас ^Л '	Обръщам очи, за да видя нещо.
Гледам	
нагледен	Държа очите ^Б си отворени, като обикновено виждам нещата ^О около мен.
'гледам'	Обръщам очи ^Б към нещо, за да го видя.
'гледам'	Обръщам очи ^Б към нещо с внимание ^Т , за да го видя по-добре или да го възприема ^Т като цяло.
'гледам'	Виждам.
'гледам'	За сграда ^З , прозорец ^З — обърнат съм в някаква посока ^О .
'гледам'	Вземам пример ^О от някого.
'гледам'	Грижа се за някого.
'гледам'	Водя съдебен ^Н процес ^И , за да взема решение по делото ^Н .
'гледам'	За доктор ^А — правя изследване ^А на болен ^А .
'гледам'	Чрез някакъв обред ^С показвам какво ще е бъдещето ^Д на някого.
Глунав	Който е духовно, смислово ограничен.
глупост	
глупак	Който е с малки, ограничени умствени ^Т способности ^Т .
'глунав'	Който обикновено не знае какво да направи в определени моменти ^О .
'глунав'	В който няма здрав ^А смисъл ^О .
'глунав'	Който не е интересен ^Р , който е без съдържание ^Р .
'глунав'	Служа си с език, за да кажа нещо.
Говоря	
говор	

разговор 'говоря'	Служа си устно ^Б с език ^П за връзка ^З с другите хора ^З .
'говоря'	Казвам нещо.
'говоря'	Изказвам устно ^Б някаква мисъл.
'говоря'	Убеждавам с думи ^П някого.
Година годишен 'година ^Д '	Времето от 12 месеца.
	Времето ^Д , през което земята ^Д прави пълнен кръг ^Р около слънцето ^Д — 365 дни ^Д или 12 месеца.
'година ^Р '	Времето от тези 12 месеца ^Д за свърш- ване на определена работа ^{Б/З} , учение ^Р .
'години ^З '	Дълго време ^Д .
Гол¹ голо 'гол'	Който е без (нужните) дрехи.
'гол'	Който е без (обикн. никакви) дрехи ^З .
'гол'	Който не е с достатъчно (или с доста- тъчно здрави) дрехи ^З .
'гол'	За животни ^В , птици ^В , растения ^В — който е без косми ^В , пера ^В , листа ^В .
'гол'	Който няма достатъчно парични ^Ж сред- ства ^Ж за най-нужното ^З , за да жи- вее ^{А/З} .
'гол'	Който е в чист вид ^З (без нещо дру- го към него).
Гол² 'гол ^П '	Влизане на топката във вратата. Положение, при което топката ^П е вля- зла във вратата ^П при някои спортни ^П игри ^П .
Голям големина 'голям'	Който е над другите в нещо.
'голям'	Който е с размери над средните ^З , над обикновените.
'голям'	Който по сила, степен ^З е над други- те, над обикновеното.
'голям'	Който има много важно значение ^П .
'голям'	За време ^Д — дълъг.
'голям'	Който е минал детската ^К и е стигнал зряла възраст ^А .
'голям'	Който има някакво качество ^З в много висока степен ^З .
'голям'	С определена мярка, размер.

Гора горски 'гора ^Д '	Място с много дървета.
'гора'	Земно ^Д пространство ^З (обикн. в пла- нина ^Д), по което растат много дърве- та ^В .
	Самите дървета ^Д .
Гордост горд гордо гордея се 'гордост ^Т '	Удоволствие от своите качества спря- мо другите хора.
'гордост ^Т '	Чувство ^Т на удоволствие ^Т от съзна- нието ^Т на човек ^З , че е по-добър, по- способен ^{Т/Е} от другите хора ^З .
	Токова чувство ^Т в много голяма сте- пен ^З , което е обидно ^Т за другите хора ^З .
Горе горен 'горе'	На високо място.
'горе'	На място ^З , което е високо над друго място ^З .
'горе'	В крайната ^З висока част ^З на нещо.
'горе'	В религията ^С — на небето ^С .
Горчив горча 'горчив'	Който е с неприятен вкус.
'горчив'	Който има неприятен вкус ^Г на хинин ^А или на горната, външна част ^З на ли- мон ^Г .
	Който създава мъчителни ^Т , неприятни чувства ^Т .
Горя изгарям 'горя'	Обхванат съм от огън.
'горя'	Правя нещо да бъде обхванато от огън ^З .
'горя'	Издавам топлина и светлина.
'горя'	Имам висока температура ^А , огън ^А при болест ^А .
'горя'	Изпитвам ² много силно желание, чув- ство ^Т .
Гост гостувам 'гост ^З '	Човек ^К , който е дошъл в дома на ня- кого.
	Човек ^К , който е дошъл като приятел ^З в дома ^З на някого.

'гост ^Л	Човек ^К , който е дошъл в чужд за него град ^И , държава ^Л . Правя ястие.
Готвя^Л готвене 'готвя'	Правя ястие ^Г , храна ^Г , като слагам суровите продукти ^Г да се варят или да се пекат. Правя нещо да стане готово.
Готвя^З готовност 'готвя'	Правя нещо да стане готово.
Готов 'готов' 'готов' 'готов' 'готов'	Който е завършен в достатъчна степен за някаква цел, работа. Който е направен до край ^Ø . За дрехи ^Ø , обувки ^Ø , хранителни ^Г продукти ^Г , който е изработен фабрично ^Е . Който е направил всичко, което трябва за започване на нещо. Който има желание веднага да направи нещо. Място, където живеят много хора.
Град градски 'град ^И ' 'град ^И '	Голямо място ^Ø с много сгради ^З , където живеят ^А много хора ^Ø . Хората ^Ø , които живеят ^А в едно таква място ^Ø . Място, засадено с някакви растения.
Градина градински 'градина ^З ' 'градина ^И ' 'градина ^И '	Място ^Ø в двор ^З , което е засадено с цветя ^В или зеленчуци ^Г . Място, близо до село ^И , засадено със зеленчуци ^Г и плодни ^Г дървета ^В . Малко място ^Ø в град ^И , село ^И , засадено с дървета ^В и цветя ^В . Единица за измерване на различни неща.
Градус 'градус ^{А/Д} ' 'градус ^Г ' 'градус ^Р '	Единица ^Д за измерване на температурата ^{А/Д} (на човек ^В , на въздуха ^Д , водата ^Д и на природните ^Д тела ^Д .) Единица ^Д за измерване на алкохолното ^Д съдържание на алкохолните ^Д напитки. Единица ^Д за измерване на ъгли ^Р = 1/360 част ^Ø от кръга ^Р .

Гражданин граждански гражданство 'гражданин ^И ' 'гражданин ^Л '	Човек от град. Човек ^Ø , който е роден и живее ^А в град ^И . Човек ^Ø , който живее ^А в дадена държава ^Л и има всички права ^Н според нейните закони ^Н . Основна единица за тежест. Единица ^Д за измерване на тежест. Нещо, което разделя две неща.
Грам 'грам ^Д '	Място ^Ø , което разделя две съседни ^Ø държави ^Л или области ^Л . Разлика ^Р . Крайна точка ^Ø , част ^Ø на нещо, съседно ^Ø с друго нещо. Който не е с равна външна страна.
Грапав грапаво грапавина 'грапав'	Който не е със съвсем равна външна страна ^Ø , а с дупки ^Ø и по-високи части ^Ø на някои места ^Ø . Нещо, което не е както трябва да бъде.
Грешка греша грешен 'грешка ^Ø ' 'грешка ^Р ' 'грешка ^Н '	Нещо, направено не така, както трябва. В науката ^Р — нещо, което не е така, както се мисли и не отговаря ^Р на истината ^Р . Вина ^Н , грях ^Н . (Мъчителна) мисъл за нещо.
Грижа грижа се грижовен 'грижа ^Г ' 'грижа ^Ø '	Неспокойно ^Т психическо ^Т състояние ^Т от мисълта за нещо мъчително ^Т и неприятно. Мъчителна ^Ø мисъл за някаква работа ^Ø , нещо, което човек ^Ø трябва да направи.

Грижа^Ж
Гроб^Г гроб^А
Грозде гроздов грозде^Г
Грозен грозно грозя грозота 'грозен' 'грозен' 'грозен'
Груб грубост 'груб' 'груб' 'груб'
Група групов 'група^Л' 'група^Ж' 'група^Ж'
Гръб 'гръб^В' 'гръб^В' 'гръб^Ж'
Гръм гръм

Работа^Ж, правене така, че някой или нещо да бъде добре, както трябва. Място в земята за умрял човек. Правоъгълна^Р дупка^Ж в земята^Д, където се слага и затваря тялото^А на човек^В, след като умре. Плод на лоза.

Плод^Г от лоза^В с много зърна^Г заедно. Който е с лош, неприятен вид.

Който има неприятно лице^В, вид^Ж. Който създава страх^Г, лош. За случка^Ж, действие^Ж — който е против моралните^Н норми^Н. Който не е с достатъчно добро качество. Който не е достатъчно качествено^Ж, майсторски^Е направен. За материя^Ж, материал^Е — който е грапав, дебел. Който е силен, дебел, неприятен за ухото^В. Който не се държи добре, внимателно^Ж с другите хора^Ж и с това ги обижда^Г. Няколко души или едни и същи неща на едно място. Сбор от няколко човека^Ж с общи интереси^Ж в обществото^Л. Няколко едни и същи предмети^Ж на едно място^Ж. Няколко души^Ж на едно място^Ж. Задна част на нещо. Задна част^Ж на човешкото тяло^В от шията^В до кръста^В. Задна част^Ж на животно^В от шията^В до опашката^В. Задна част^Ж на предмет^Ж, сграда^З. Много силен звук от нещо.

Гърмеж 'гръм^Д' 'гръм^Д' 'гръм^М'

Грях греша грешен 'грях^С' 'грях^Н'

Губя губя се изгубвам загубвам загуба 'губя'

'губя' 'губя се'

Гума гумен 'гума^Д'

'гума^Н' 'гума^Р'

Гърди гръден

Много силна светлина в облачно небе^Д с много силен къс звук^П при дъжд^Д, буря^Д. Свободно^Л атмосферно^Д електричество^Д с такава светлина и звук^П в небето^Д при такава буря^Д. Много силен звук^П от стрелба, машина^Е и др. Действие против морала.

Действие^Ж против религиозния^С морал^Н. Действие^Ж против моралните^Н норми^Н, вина^Н. Спирам да имам нещо поради невнимание.

Спирам да имам нещо, тъй като съм го изпуснал, без да разбера или съм го сложил някъде, без да зная къде. Става така, че вече нямам парите^Ж, средствата^Ж, нещата, които съм имал. Става така, че не зная къде точно съм и не мога да намеря мястото^Ж, където отивам. Мека материя.

Мека материя^Д, която се използва в производството^Е на различни продукти^Е (обувки^Ж, колела^Н за коли^Н и мн. др.). Кръг^Ж от такава материя^Д, пълен с въздух^Д, който се слага на колело^Н на кола^Н. Малък предмет^Ж — къс^Ж от тази материя^Д за триене на нещо грешно написано. Предна част на тялото.

гърда

'гърди^Б'

'гърди^Б'

'гърди^Б'

'гърди^Т'

Гърло

'гърло^Б'

'гърло^Б'

'гърло^Г'

'гърло^Ø'

Гъст

гъстота

'гъст'

'гъст'

'гъст'

'гъст'

Д

Давам

даден

предавам

'давам'

'давам'

'давам'

'давам'

'давам'

Предна част^Ø на тялото^Б между шията^Б и корема^Б.

Място^Ø в тялото^Б, където са сърцето^Б и дробовете^Б.

Млечни^Б органи^Б у жените^К.

Душа^Т.

Тясна част от шията, през която минават храната и въздухът.

Най-задна част^Б на устата^Б, през която минава храната^Г към стомаха^Б и въздухът^Д към дробовете^Б.

Предна част^Б на шията^Б.

Тясна горна част^Ø на бутилка^Г, съд^Г. Човек^К, който се храни^Г, гледа от някого.

Който е от повече и по-близо едно до друго едни и същи неща в нещо.

Който е от много едни и същи неща, близо едно до друго в нещо.

За течност^Д — в който има вода^Д (или друга такава течност^Д) по-малко от обикновено или от другите.

За пушек, облаци^{Ø/Д} — който е много на едно място^Ø и почти не се вижда през него.

С определена степен^Ø на близост едно до друго неща в нещо.

Правя нещо, което държа, което имам да отиде у друг, да стане негово.

Слагам нещо в ръцете^Б на някого.

Правя нещо да бъде вече на някого. Разрешавам.

Плащам.

За домашно^З животно^Б — създавам

Далече

далечен

отдалечен

'далече'

'далече'

'далече'

'далече'

Дата

'дата^Ø'

'дата^Д'

Движение

движа (се)

подвижен

двигателен

'движение^Ø'

'движение^Ø'

'движение^И'

'движение^Е'

'движение^Д'

'движение^Ø'

Двор

'двор^З'

'двор^Е'

Дебел

продукти^{Г/Е} (мляко^Г, мед^Г, вълна^Е и др.), използвани от хората^Ø.
На голямо разстояние.

На голямо разстояние^Д до някого или нещо.

Много преди или много след момента^Д, за който се говори.

В много по-висока степен^Ø, много повече.

На определено разстояние^Д.

Точно определен ден.

Точният ден^Д, през който е станала някоя случка^Ø.

Числа^Р и думи^П, с които точно се означават по календар^Д денят^Д, месецът^Д и годината^Д на случка^Ø, документ^Н, писмо^П.

Всяко изменение на положението в някаква посока.

Местене на тяло^Д в пространството^Д в определена посока^Ø.

Пътуване, местене в определена посока^Ø.

Минаване на много хора^Ø и коли^П.

Действие^Е, работа^Е на машина^Е.

Масово обществено^Д политическо^Д действие^Ø.

Изменение на положението^Ø на тялото^Б на човек^Б (или животно^Б) или на неговите части^Б — местене на ръце^Б, крака^Б, глава^Б...

Земята, мястото около къща.

Земята^З, мястото^Ø около една къща^З, сграда^З.

Място^Ø, където се произвежда^Е, работи^Е нещо, заедно със сградите^З за материали^Е и машинния^Е парк^{Е,П}.

Който в кръг и на височина в хори-

дебелина

'дебел'

'дебел'

'дебел'

'дебел'

Действие

действувам
дейност

'действие^Д'

'действие^Ж'

'действие^Ж'

'действие^Е'

'действие^П'

'действие^П'

'действие^Р'

Декември

декемврийски
'декември^Д'

Дело

'дело^Ж'

'дело^Л'

'дело^Р'

'дело^Н'

'дело^Н'

зонтално положение е по-голям от обикновено или от другите.
Който в кръг^Ж и на височина в хоризонтално^Р положение^Ж има по-голямо разстояние^Д от обикновено или от другите.

За човек^Б или животно^Б — който има повече месо^Б, по-голям корем^Б, по-големи форми^Б от нормалното.

За глас^{Б/П} — нисък.

С определено разстояние^Д в кръг^Ж и на височина в хоризонтално^Р положение^Ж.

Правене на нещо.

Проява на сила, енергия^Д.

Резултатът^Ж от проявената сила, енергия^Ж върху нещо или някого.

Правене на нещо.

Работа^Е на машина^Е.

Случки^Ж, свързани помежду си в художествено^П произведение^П.

Част^Ж от драматично^П произведение^П.
Вид математическо^Р смятане^Р, обикн. с числа^Р.

Дванадесетият месец от годината (през зимата).

Дванадесетият месец^Д от календарната^Д година^Д.

Работа, нещо направено.

Нещо направено или което трябва да да се прави; работа.

Нещо създадено, което има голямо обществено^Л значение^П.

Сбор от знания в някоя област^Ж, наука^Р.

Служебни документи^П за определен човек^Ж или по определен въпрос^Р.

Съдебен^Н процес^П.

Деля

деленне
разделям
определям

'деля'

'деля'

'деля'

'деля'

'деля'

'деля'

Ден

'ден^Д'

'ден^Д'

'ден^Ж'

'ден^Д'

'дни^Ж'

Десен

ясно

'десен'

Десерт

десертен

'десерт^Г'

Дете

'дете^К'

'дете^К'

'дете^Л'

Правя нещо на части.

Правя нещо на части^Ж.

Правя нещо на части^Ж (обикн. равни) за няколко души^Ж.

Служа за граница^Ж между две неща, две части^Ж на едно цяло.

Разграничавам^Ж един човек^Ж от другите.

Използвам нещо заедно с друг.

Правя едно от основните математически^Р действия^Р с числа^Р, чрез което се определя колко пъти^Ж едно число^Р се съдържа в друго.

Времето от сутрин до вечер.

Времето^Д от изгрева^Д до залеза^Д на слънцето^Д, от сутрин^Д до вечер^Д.

Времето^Д от 24 часа^Д, през което Земята^Д прави пълен кръг^Ж около себе си.

Определено по часове^Д от това време^Д за правене на нещо.

Дата^Д.

Времето^Д, през което човек^Б живее^А.
Който е от другата на сърцето страна.

Който е откъм другата страна^Ж на човешкото^Б тяло^Б от страната^Ж, където е сърцето^Б.

Нещо сладко, което се яде в края на яденето.

Нещо сладко, което се яде в края^Ж на обета^Г или вечерята^Г — плодове^Г и др.

Малък човек.

Човек^Б в първите години^Д след раждането^А си.

Син^К или дъщеря^К.

Човек^К като член^Л на някаква обществена^Л среда^Л, оформил^Р се в някаква политическа^Л атмосфера^Л.

'дете ^Ø '	Голям човек ^Б с ум ^Т като на човек ^Б в първите години ^Д след раждането му или с такива действия ^Ø .
Джоб	Защит за дреха към плат, където се носят малки неща.
'джоб ^Ø '	Защит върху дреха ^Ø правоъгълен ^Р към ^Ø (обикн.) от същия плат ^Ø , където се носят различни лични малки предмети ^Ø .
Див	Който живее и расте далече от хората, от обществото.
'див'	Който е в началото ^Ø , в първата степен ^Ø на човешкото ^Б обществено ^Л съществуване.
'див'	Който живее ^А и расте далече от човека ^Ø без неговите грижи ^Ø .
'див'	Който не може да се държи свободно ^Л с другите хора ^Ø .
'див'	Глупав, необразован ^Р .
Дишам	Вземам въздух с дробовите си.
дишане	
'дишам'	Правя да влиза и излиза въздух ^Д през носа ^Б и устата ^Б в дробовите ^Б ми, за да мога да живея ^А .
'дишам'	Съществувам, жив съм, живея ^А .
Днес	В сегашния ден.
днешен	
'днес'	През, в деня ^Д , който тече сега, в момента ^Д на говоренето.
'днес'	Времето ^Д , в което живеем ^А .
Добър	Който има всички нужни качества, такъв, какъвто трябва да е.
добре	
добрина	
добро	
одобрявам	Който има каквито трябва качества ^Ø за определена цел ^Ø .
'добър'	Който има приятен характер ^Т и е внимателен ^Ø към другите.
'добър'	Който има по-високи от нормалното морални ^Н , духовни ^Т качества ^Ø .
'добър'	Който прави това, което трябва, това, което желаем.

Договор	Съгласие по някой важен въпрос.
договорен	
'договор ^Ø '	Съгласие между двама души ^Ø по някой важен въпрос ^Ø .
'договор ^Н '	Съдебен ^Н (служебен ^Л) документ ^Н за съгласие между две страни ^Н за правата ^Н на всяка от тях по някой важен въпрос ^Ø .
Доказателство	Нещо, което убеждава в истината за нещо.
доказвам	Нещо — думи ^Ø , примери ^Р , документи ^Н , което убеждава в съществуването или в истината ^{Р/Ø} за някаква случка ^Ø .
'доказателство ^Н '	Показване на истината ^Р на дадена мисъл чрез други мисли, които се смятат за истинни ^Р .
'доказателство ^Р '	Определена степен на специално образование.
Доктор	Човек ^Ø , който лекува хора ^Ø .
'доктор ^А '	Професия ^Е на такъв човек ^Ø със специално образование ^Р .
'доктор ^Е '	Човек ^Ø на науката ^Р с най-висша степен ^Л в някоя наука ^Р .
'доктор ^Р '	Нещо писано, с което се доказва нещо.
Документ	Писмено уверение от съд ^Н или учреждение ^Л , с което се доказва нещо.
'документ ^Н '	Ниско място, земя между по-високи.
Долина	Тясно ниско място ^Ø земя ^Д между два хълма ^Д .
'долина ^Д '	Мястото ^Ø , земята ^Д около река ^Д .
'долина ^Д '	На ниско място.
Долу	На място ^Ø , което е ниско под друго място ^Ø .
долен	В крайната ^Ø ниска част ^Ø на нещо.
'долу'	В религията ^С — на земята ^Д .
'долу'	Къщата, мястото, където човек живее.
Дом	Къща ^З , сграда ^З на отделен човек ^К или семейство ^К .
домашен	Семейството ^К , което живее ^А заедно в една къща ^З .
'дом ^З '	
'дом ^К '	

'дом ^Л '	Държавно ^Л , обществен ^Л , културно ^П учреждение ^Л за определена работа ^Е , почивка ^А и др.
Домат	Зеленчук с червен плод.
'домат ^В '	Зеленчук ^Г с червен, месест ^Г плод ^В с малко кисел вкус ^Г , с форма ^О на къло ^О .
'домат ^Г '	Самият плод ^В на този зеленчук ^Г .
Достатъчно	Толкова, колкото трябва.
достатъчен	
недостиг	
доста	
'достатъчно'	
Драма	Толкова, колкото трябва за нещо, в нужната степен ^О .
драматичен	Тежко мъчително преживяване от крайно неприятна случка.
'драма ^П '	Род ^Р литературно ^П произведение ^П , написано във форма ^Р на разговор за показване на сцена ^П .
'драма ^П '	Литературно ^П произведение ^П със сериозно съдържание ^П (обикн. за сцена ^П).
'драма ^О '	Много лоша случка ^О , свързана ^О с мъчителни ^Т страдания ^Т .
Дреха	Предмет, който човек носи върху тялото си.
'дрехи ^О '	Предмети ^О от плат ^О или кожа ^Е , които човек ^О носи върху тялото ^О си — риза ^О , рокля ^О , палто ^О , бельо ^О .
Дроб ¹	Орган за дишане.
дробове (бели)	
'дробове ^В '	Орган ^В за дишане в гърдите ^В у човека и някои животни ^В .
Дроб ²	Орган за пречистване на кръвта.
(черен)	
'дроб ^В '	Орган ^В в корема ^В у човека ^В и някои животни ^В , чиято служба е свързана ^О с кръвта ^В и веществата ^Д в организма ^В .
Дроб ³	Число ^Р по-малко от единица като част ^О от нея.
Друг	Който е различен от нещо определено.
'друг'	Който не е този, не е това, а нещо различно ^О от него.

'друг'	Който идва по ред ^О след някой (еднороден ^Р) предмет ^О .
'друг'	Който е на обратната страна ^О , в обратна на дадената посока ^О .
Дума	Това, чрез което се казва нещо за нещо.
'дума ^П '	Единица ^Р на човешкия ^О език ^П от няколко звука ^П , свързани ^О с определено значение ^П .
'думи ^О '	Това, което някой говори.
Дупка	Празно място в цялостта на нещо.
дупча	
'дупка ^О '	Скъсано място ^О на плата ^О на дреха ^О .
'дупка ^О '	Място ^О (обикн. кръгло ^О) в земята ^Д , което е по-ниско от наоколо.
'дупка ^В '	Такова място ^О , където живеят животни ^В .
'дупка ^О '	Празно, отворено място ^О в нещо (стена ^З и др.).
Дух	Основно вътрешно съдържание на човек или нещо, което го определя, характеризира.
духовен	Вътрешна психическа ^Т сила на човека ^О .
'дух ^Т '	Психическо ^Т състояние ^Т — чувства ^Т , настроение ^Т .
'дух ^Т '	Основно вътрешно съдържание ^П , основен смисъл ^П на нещо.
'дух ^О '	В религията ^С — въображаемо ^Т свръхестествено безтелесно ^В същество.
'дух ^С '	Църковен служител.
Духовник	Църковен ^С служител.
духовнически	
'духовник ^С '	Вътрешният свят на човек.
Душа	
душевен	
душевност	
души	
'душа ^Т '	Основно качество ^О на характера ^Т на човек ^О .
'душа ^Т '	Вътрешният психически ^Т живот на човека ^О .
'душа ^Л '	Идеен ^Л водач на някакво обществен ^Л дело ^Л .

'душа^С
'души^В
Дъжд
дъждове
'дъжд^Д
Дълбок
дълбочина
'дълбок'

'дълбок'
'оълбок'

'дълбок'

'дълбок'
Дълг
длъжен
'дълг^Ж

'дълг^Л

Дълъг

дължина
'дълъг'

'дълъг'
'дълъг'

Дъно
'дъно^Д
'дъно^Г
'дъно^З

Дърво
дървета

В религията^С — безтелесно^В и безсмъртно^А вътрешно съдържание^З на човека^З.
След числа — хора^З.
Вода, която пада от небето.

Водни капки, които падат от облаците.
Който е по-голям от обикновено или от другите в посока надолу.
Който е по-голям от обикновено или от другите в посока надолу към дъното^Д.

Който влиза много навътре в нещо.
За чувство^Т — много силно, голямо, в много висока степен^З.
Който стига до съдържанието^Р, смисъла на нещо.

С определено разстояние^Д до дъното^Д.
Това, което човек трябва да даде или направи за другите.

Парите^Ж, които човек е^З взел и трябва да даде, да върне на някого.

Това, което човек^З трябва да изпълни като член^Л на дадено общество^Л.

Който има по-голямо разстояние между началото и края му от обикновено или от другите.

Който има по-голямо разстояние^Д между началото^З и края^З му от обикновено или от другите.

Който минава бавно, за много време^Д.
С определено разстояние^Д между двата края^З.

Най-дълбоката част на нещо.
Замята^Д под море^Д, езеро^Д, река^Д.
Долната страна^З на съд^Т, шкаф^З.

Най-далечното място^З на стая^З, двор^З от мястото, откъдето се влиза.

Растение с дебело стъбло и клони, които се използват за материал и горене.

дърва
дървен
'дърво^В,

'дърво^Е,

'дърво^Д,

'дърва^З,

Държа

държа се
държане
държанне
задържам
'държа'

'държа'

'държа'

'държа'

'държа се'

'държа се'

Държава

държавен
'държава^Л,

'държава^Л,

Дъщеря

'дъщеря^К,

Дявол

'дявол^С,

'дявол^З,

Многогодишно^Д растение^В с дебело стъбло^В и клони^В.

Отрязано стъбло^В и клони^В като материал^Е.

Материя^Д от това растение^В.

Късове^З от стъбла^В и клони^В на това растение^В, нарязани за горене.

Хванал съм нещо и не го пускам.

Хванал съм нещо в ръка^В и не го пускам да падне.

Служа на нещо да стои върху мен, за да не пада.

Карам някого или нещо да бъде някъде или в определено положение^З.

Имам и пазя нещо у себе си, в къщи^З или на определено място^З.

Хванал съм се за нещо и не се пускам, за да не падна.

Отнасям^З се по някакъв начин^З спрямо другите хора^З (обикн. според моралните^Н норми^Н).

Отделна свободна страна.

Политическа^Л организация^Л на обществото^Л, управлявана от правителство^Л и неговите органи^Л.

Отделна свободна^Л страна^Л, управлявана от свое правителство^Л.

Дете от женски пол.

Човек^К от женски^К пол^В по отношение^З на своите родители^К.

Най-лошото същество в света.

В религията^С — свръхестествено безтелесно^В същество като носител на всички най-лоши качества^З.

Човек^З, който много лъже и прави лоши неща.

Дядо	Стар близък човек. Баща ^К на бащата ^К или на майката ^К на някого.
'дядо ^К '	Баща на жената ^К по отношение на мъжа ^К в семейството ^К .
'дядо ^К '	Стар мъж ^К .
Е	
Едва	С мъка. С мъка ^Ø , тежко.
'едва'	Съвсем слабо, в съвсем ниска степен ^Ø .
'едва'	Само.
'едва'	Веднага, след като нещо е станало.
'едва'	Отделна част от нещо (обикн. като мярка за едни и същи неща).
Единица	Основна мярка за измерване на еднородни ^Р неща.
'единица ^Д '	Отделна част ^Ø от някакво цяло от неща като нея.
'единица ^Р '	Голяма дупка в земята, пълна с вода.
Езеро	Голямо водно ^Д пространство ^Д от всички страни ^Ø затворено от суша ^Д без естествена връзка ^Ø с морето ^Д .
'езеро ^Д '	Орган в устата на човек.
Език ¹	Мускулен ^Б орган ^Б на вкуса ^Г и яденето в устата ^Б на човек ^Б или животно ^Б (у човека ^Б и на говоренето).
'език ^Б '	Част ^Е от машина ^Е , уред ^Е , който има почти такава форма ^Ø .
'език ^Е '	Средство за връзка между хората чрез говорене.
Език ²	Средство за връзка ^Ø между хората ^Ø за размяна на мисли, чувства ^Т чрез говорене или писане.
'език ^П '	Начин на писане като художествена ^П особеност на автор ^П или произведение ^П .
'език ^П '	Вид енергия за светлина, топлина.
Електричество	Специален вид ^Ø енергия ^Д , която се използва за светлина, топлина и в производството ^Е .
'електричество ^Д '	Светлина от лампа ^З чрез такава енергия ^Е .
'електричество ^З '	Способност, сила за работа.
Енергия	

'енергия ^Д '	Способност ^Т на телата ^Д да произведат ^Е работа ^Е .
'енергия ^Ø '	Способност ^Т за работа ^Е , сила у човека ^Ø .
Есен	Времето между лятото и зимата.
есенен	
'есен ^Д '	Един от четирите годишни ^Д сезона ^Д между лятото ^Д и зимата ^Д .
Естествен	Който е създаден от природата и пази природните си качества.
'естествен'	Който е създаден от природата ^Е без дейността ^Ø на човека ^Ø .
'естествен'	Който е такъв (с качества ^Ø), какъвто е създаден от природата ^Д .
'естествен'	Който става по законите ^Р на природата ^Д .
'естествен'	Нормален ^Ø , обикновен.
'естествен'	Който се държи свободно ^П с другите хора ^Ø .
Етаж	Стан в сграда на една и съща височина.
'етаж ^З '	Част ^Ø от сграда ^З , на която всички стан ^З са една до друга на една и съща височина.
Ж	
Жажда	Силно усещане на нужда от нещо.
жаден	
'жажда ^Г '	Силно усещане на нужда ^Ø от пиене.
'жажда ^Т '	Силно желание, страст ^Т към нещо.
Желая — (искам)	СЪМ В СУБЕКТИВНА ПОВЕЛИТЕЛНА МОДАЛНОСТ.
желание	
пожелание	
Желязо	Тежък метал с особен черно-бял цвят с най-голямо използване в производството.
железен	
'желязо ^Д '	Материя ^Д от тежък метал ^Д с черно-бял цвят ^П .
'желязо ^Е '	Късове ^Ø от специално обработен ^Е такъв метал ^Д като материал ^Е .
Жена	Човек от пол, обратен на мъжа.
женски	

'жена^К'

'жена^К'

'жена^О'

Жертва

жертвен

жертвувам

'жертва^С'

'жертва^Н'

'жертва^Н'

'жертва^О'

Жесток

жестокост

ожесточавам

'жесток'

'жесток'

'жесток'

Живот

живея

изживявам

преживявам

жив

оживен

'живот^А'

'живот^А'

'живот^О'

Животно

животински

'животно^В'

Възрастен^А човек^К от пол^В обратен на мъжа^К, тази, която ражда деца^К.

Един от двата основни члена^П на семейството^К в брачна^К връзка^О с мъжа^К. Слаб, страхлив, безволев човек^О.

Загуба на живота на някого или на нещо важно заради някого или някоя цел.

В някои религии^С — човек^В, животно^В или предмет^О, които се изгарят при специален обред^С.

Човек^О, който е пострадал от престъпление^Н.

Човек^О, който е пострадал от някаква несправедливост^Н.

Съзнателна^Т загуба на нещо заради някого или някаква цел^О.

Който обича да мъчи другите.

Който обича да създава болки^{А/Т}, мъки^Т на другите, да ги кара да страдат. Който създава силна болка^{А/Т}, мъка^Т. В който има дива страст^Т. Форма на съществуване на организмите.

Съществуване на организъм^В на човек^В, животно^В, растение^В. Съществуване от раждането^А до смъртта^А или до определен момент^А. Начин^О на съществуване на човек^О сред другите хора^О.

Организъм, способен да усеща и да се движи свободно.

Всеки такъв жив^А организъм^В, за разлика^О от човека^В и растенията^В.

'животно^В'

'животно^О'

Журналист

журналистически

'журналист^П'

Жълт

жълто

'жълт'

Завист

'завист^Т'

Задача

'задача^Р'

'задача^О'

Заедно

'заедно'

'заедно'

Закон

законен

законност

узаконявам

'закон^Н'

'закон^Л'

'закон^Р'

'закон^С'

Закуска

закусвам

'закуска^Г'

Висш вид^Р от такъв организъм^В.

Груб, див и глупав човек^О.

Човек, който пише във вестници.

Човек^К, който по професия^Е пише за вестници^П.

Който е с цвят² като на лимон, злато и др.

Който има цвят^П на лимон^Г, злато^Д, пясък^Д (или почти такъв цвят^П).

Неприятно чувство от успехите на някого.

Неприятно чувство^Т, което някой изпитва² от успехите^Л или способности^{Т/Е} на друг.

Нещо, което трябва да се реши.

Математически^Р въпрос^Р, на който се търси отговор^Р, решение.

Работа^О, цел^О, която трябва да се изпълни, да се реши.

В едно (цяло или време) с нещо (или с някого).

В съединение, общо с някого или с нещо.

В едно и също време^Д с нещо.

Правило, норма, която е за всички.

Сбор от правила^Л на държавна^Л власт^Л, които решават обществено^Л-правовите^Н отношения^О между гражданите^Л.

Обща за всички граждани^Л на обществото^Л норма^Л, която трябва да се спазва.

Постоянна връзка^Р между нещата в природата^Д или обществото^Л, която се проявява в определен ред^О.

Сбор от основни норми^Л на далена религия^С.

Ядене сутрин.

Малко храна^Г, ястия^Г, които се ядат

Залез

заязavam
'залезД'

'залезД'

Замръзвам

замръзване

'замръзвам'

'замръзвам'

Запад

западен
'западД'

Започвам

започване
'започвам'

Затварям

затваряне
'затварям'

'затварям'

'затварям'

'затварям'

'затварям'

'затварям'

Затвор¹

'затворН'

'затворЗ'

обикн. сутрин^Ø или между обедат^Г и вечерята^Г.
Скриване, слизане на нещо от хоризонта.

Положение^Ø на скриване от небето^Д зад хоризонта^Р на слънце^Д, луна^Д, звезди^Д.

Времето^Д, когато слънцето^Д е в това положение^Ø.

Достигам до много ниска температура (като на леда).

За вода^Д, течност^Д — ставам на лед^Д от ниска температура^Д.

За човек^Б — става ми много студено. Посоката, накъдето заязava слънцето.

Една от четирите посоки^Д на света^Д, където заязava слънцето^Д.
Слагам началото на нещо.

Правя нещо (някакво действие^Ø, работа^Е) от, в началото^Ø.

Правя така, че нещо да не може да се използва или да действа свободно. Слагам нещо^Ø, което да пречи да се влезе в нещо или да се вземе нещо от вътре.

Държа някого някъде, откъдето не може да излезе сам.

Задържам някого в затвора^З.

Събирам нещо отворено.

Спирам действието^Е на някакъв уред^Е, машина^Е.

Спирам работа^Е в учреждение^Д, магазин^Г и др.

Наказание без право на свобода, дадено от съда.

Наказание^Н без право^Ø на свобода^Н за определено от съда^Н време^Д.

Сграда^З, в която се изпълнява наказан-

Затвор²

'затворМ'

Захар

захарен
'захарД'

'захарГ'

Защита

защипavam
защитен
'защитаØ'

'защитаМ'

'защитаН'

'защитаП'

Защо

'защо'

Звезда

звезден
'звездаД'

'звездаØ'

'звездаД'

Звук

звукoв
звучен

нието^Н на осъдени^Н, без право^Ø на свобода^Н, за някое престъпление^Н лиша^Д.
Част от оръжие (което стреля с патрони).

Част^Е от оръжие^М (пушка^М, автомат^М), която задържа патрона^М в него и се отваря преди стреляне.

Вещество със сладък вкус, което се използва за храна.

Бяло твърдо вещество^Д, което се получава като продукт^Д от някои растения^Б.

Вещество^Д, което преработено^Е има сладък вкус^Г и се използва за храна^Г.
Запазване на някого или нещо от беда, от нещо лошо.

Запазване на някого от беда^Г, от нещо лошо.

Военно^М действие^Ø против вражеско^М нападение.

Адвокатска^Н работа^Е, доказателства^Н за дадена страна^Н в съдебен^Н процес^Н.

При някои спортни^П игри^П — пазене на вратата^П от гол^П в мач^П или на важна фигура^П в партия^П.

По каква причина.

По каква причина^Ø, с каква цел^Ø е някое действие^Ø.

Небесно тяло с особена форма, което свети нощем.

Небесно^Д тяло^Д, което свети само и нощем^Д се вижда като светеща точка^Ø.

Предмет^Ø или фигура^Ø с ъглови^Р издатини от края^Ø на кръга^Р му.

Много известен човек^К в някое общество^Д.

Най-малкото отделно нещо, което се чува с ухото.

'звук^П'
'звук^П'
Звяр
зверски
'звяр^В'
'звяр^В'
'звяр^В'
Здраве
здравен
здрав
оздравявам
'здраве^А'
Зелен
зелено
'зелен'
'зелен'
'зелен'
Зеленчук
зеленчуков
'зеленчук^Г'
Земя
земен
'земя^Д'
'земя^Д'
'земя^Д'
'земя^Д'

Всичко, което се чува, възприема чрез
ухото^В като най-малкото отделно нещо.
Най-малката отделна част^В, която се
възприема от човешкия^В говор.
Диво животно, което убива и яде дру-
ги животни.
Диво животно^В, което се храни с месо^Г.
Изобщо животно^В.
Много лош, жесток и див човек^В.
Нормално добро състояние (и правил-
но растене на жив организъм).

Нормално^В състояние^Т и растене на
жив^А организъм^В.
Който има цвят² (и качества) на млади
растения, плодове.
Който има цвят^П на трева^В, на млади
листа^В на дърво^В (или почти такъв
цвет^П).
За плод^В — който още не е узрял.
За човек^К — млад, без достатъчно
опит^Е.
Градинско растение за ядене (без пло-
довете).
Всички градински^{3Л} растения^В, които
се ядат готвени или на салата^Г (като
домати^В, пипер^В, лук^В и др.).
Небесното тяло, мястото, където живеем
(човек^В, животните и растенията).
Небесно^Д тяло^Д, на което живеем и
което получава светлина и топлина от
слънцето^Д.
Горната, твърда част^В на това тяло^Д,
на което стоим и върху което растат
дървета^Д, треви^Д и др.
Суша^Д, бряг^Д (за разлика^В от водата^Д
и въздуха^Д).

'земя^Д'
'земя^Д'
'зем^П'
Зима
зимен
'зима^Д'
Злато
златен
'злато^Д'
'злато^Е'
'злато^Ж'
Знак
знача
значение
означавам
'знак^П'
Знаме
'знаме^П'
Зная
знание
Зрял
зрея
зрелост
узрявам
'зрял'
'зрял'

Пръст^{2Д}.
Място^В, което е на някого и се обра-
ботва^Е от него — двор², градина³ и др.
Страна^Л, държава^Л.
Времето (най-студеното) в началото и
в края на годината.
Един от четирите (най-студеният) го-
дишни^Д сезона^Д между есента^Д и про-
летта^Д.
Рядък метал с жълт цвят² и с много
голяма цена, от който се правят пари
и ценни предмети.
Материя^Д от този метал^Д.
Късове^В от такъв метал^Д като мате-
риал^Е.
Пари^Ж, ценни^Ж предмети^В (обикн. от
такъв метал^Д).
Нещо, чийто смисъл показва друго
нещо.

Нещо, (обикн. нарисувано или напи-
сано), чийто смисъл^П показва някакъв
предмет^В, нещо друго.
Платно с определен цвят² като знак
на държава.
Плат^В с определен цвят^П (цветове^П)
като знак^П на държава^Л, организа-
ция^Л и др.
Мисля, чувствавам, че нещо е (някакво).

Който е достигнал достатъчен растеж.

За плод^Г, растение^В — който е достиг-
нал достатъчен растеж и е готов за
ядене.
За човек^В — който е достатъчно по-
расъл и вече не е дете^К, голям е.

Зъб

зъбен
'зъб^Б'

'зъб^Е'

Зърно

зърнен
зърнест
'зърно^В'

'зърно^Г'

'зърно^Ж'

И

Игла

иглен
'игла^Е'
'игла^В'

Игра

играя
игрив
играч
'игра^П'

'игра^П'

'игра^П'

'игра^П'
'игра^П'
'игра^Ж'

Ида¹

идвам
идване
('дойда')

Остра израсла кост в устата.

Костен^Б орган^Б в устата^Б на човек или животно^Б за стриване на храната^Г при ядене.

Част^Е от инструмент^Е, машина^Е, прибор^Г с такава форма^Ж.

Малка кръгла част от плод, от която се ражда ново растение.

Плод^В от класовете^В на някои растения^В.

Отделна част от плод^В от грозде^Г и др. плодове^В на такива растения^В.

Нещо малко с такава (кръгла^Ж) форма^Ж.

Тънък остър предмет за шиене.

Тънък остър метален^Д инструмент^Е, с който се шие.

Лист^В на някои видове^Р дървета^В с такава форма^Ж.

Действие, нещо, което не е сериозно, не е наистина и се прави за удоволствие.

Сбор от действия^Ж, обикн. по определени правила^Ж за удоволствие^Ж.

Сбор от нужни предмети^Ж за таква действие^Ж.

Отделна част^Ж от таква действие^Ж по определените правила^Ж.

Танц^П.

Изпълнение на роля^П в театър^П, кино^П. Несериозно отношение^Ж към някого или нещо.

Движа се по посока към този, който говори, или на който се говори и стигам до него.

Ида²

'ида'

Идея

идеен
'идея^Р'
'идея^Р'
'идея^П'

'идея^Л'

Изба

избен
'изба^З'
'изба^З'
'изба^{ЗГ}'

Избирам

избор
избран
избиране
'избирам'

'избирам'

'избирам'

Известен

известно
известност
'известен'

'известен'

'известен'

Извор

извирам
изворен

Отивам.

Отивам.

Мисъл, план за създаване на нещо.

Мисъл, общо понятие^Р за нещо.

Представа^Р, мислен образ^П за нещо.

Основна мисъл на произведение^П на изкуството^П.

Сбор от разбирания за природата^Д и обществото^Л.

Част от сграда (или сграда) в земята.

Част от къща^З под първия етаж^З в земята^Д.

Малка къща^З в земята^Д.

Сграда^З, в която се пазят голямо количество^Ж вина^Г (обикн. в земята^Д).

Вземам нещо или определям някого, за което мисля, че е по-добро от другите.

Между две или повече неща или лица^Л мисля едно от тях за по-добро.

Вземам по-хубавите неща от много от същия вид^Р.

Давам съгласието, гласа^Л си за това някое лице^Л да изпълнява някоя обществена^Л или държавна^Л работа^Е.

Който се знае.

Който добре се знае в обществото^Л с особено добрите си качества^Ж и неща, които е направил.

Който се знае, не е нов.

Някой, някакъв, неопределен точно.

Това, от което започва, създава се нещо.

'извор^Д'

'извор^Д'
'извор^Р'

Изгрев

изгрявам
'изгрев^Д'

'изгрев^Д'

Издавам

издаден
издатина
'издавам'

'издавам'

'издавам'

'издавам'

'издавам'

Изкуствен

изкуствено
'изкуствен'

'изкуствен'

Изкуство

'изкуство^П'

'изкуство^Р'

'изкуство^Д'

Излизам

излизане

Място^Д в земята^Д, откъдето изтича вода^Д.

Начало на река^Д.

Писмен документ^Н, научно^Р изследване^Р (обикн. стари), които служат за основа на нови научни^Р изследвания^Р. Показване, излизане на нещо над хоризонта.

Положение^Д на показване на небето^Д, над хоризонта^Р, на слънце^Д, луна^Д, звезди^Д.

Времето^Д, когато слънцето^Д е в това положение^Д.

Отделям, показвам нещо от себе си навън или за другите.

Отделям от себе си, изпускам нещо (миризма, звук^П, глас^П).

Показвам нещо от себе си навън.

Казвам някоя тайна^Н (или къде е някой скрит) на врага^М.

Давам да се разбере нещо скрито.

Давам служебен документ^Н на някого.

Печатам^П и давам за продажба книги^{П/Р}, вестници^П и др.

Който е създаден от човешката дейност, а не от природата.

Който е направен по фабричен^Е начин^Д.

Който не е истински, не е естествен.

Дейност на майсторско създаване и правене на нещо.

Дейност^Д, при която се създават произведения^П, в които се показва животът^Д чрез образи^П.

Сбор от правила^{Р/Д} в някоя област^Д от човешката^Д дейност^Д.

Майсторство.

Движа се навън (като се показвам).

'излизам'

'излизам'

'излизам'

'излизам'

Изпитвам¹

изпитване

изпит

изпитание

'изпитвам'

'изпитвам'

Изпитвам²

изпитване

'изпитвам'

Използвам

използуване

'използвам'

'използвам'

Изпълнявам

изпълнение

'изпълнявам'

'изпълнявам'

'изпълнявам'

Изследване

изследвам

'изследване^Р'

'изследване^Р'

'изследване^А'

Движа^Д се от вътре на вън, от някъде.

Показвам се навън от нещо.

Показвам се като някакъв, ставам някакъв.

За вестник^П, книга^{П/Р} — печатам се и стигам до продажба.

Правя така, че да разбере какви са качествата на някого или на нещо.

Правя така, че да разбере какви са знанията и способностите^Е на някого (обикн. ученици^Р, студенти^Р).

Правя така, че да разбере какви са качествата^Д на някакъв материал^Е, продукт^Е, машина^Е и др.

Усещам нещо, имам някакво чувство.

Усещам нещо, имам някакво чувство^Т.

Служа си с нещо.

Служа си с някого или с нещо така, че да печеля от него.

Служа си с нещо за някаква цел^Д.

Правя нещо така, както се желае от мен или както трябва.

Правя нещо точно определено, което се желае от мен.

Държа се според определени правила^{П/Д} и норми^П.

Играя роля^П, номер^П на сцена^П.

Основно получаване на знания за някого или нещо.

Работа^Е за основно получаване на знания по някой научен^Р въпрос^Р.

Книга^Р, която съдържа^Р резултатите^Д от такава работа^Е.

Основно гледане на човек^Б от доктор^А (обикн. в болница^А).

Изток

източен
'изток^Д'

Има

има^М
'има'
'има'

Име

'име^П'

'име^П'

'име^Л'

Инструмент

инструментален
'инструмент^Е'

'инструмент^П'

Интерес

интересен
интересувам (се)
'интерес^Р'

'интерес^Т'
'интереси^О'

Истина

истински
'истина^Р'

'истина^Р'

'истина^О'

Посоката, от където изгрява слънцето.

Една от четирите посоки^Д на света^Д,
където изгрява слънцето^Д.
Съществува (някъде).

Съществува (тук).

Тук е.

Специална дума за означаване на ня-
кого или нещо.
Специална дума^П за означаване^П на
всеки отделен човек^К, домашно^З жи-
вотно^В и др.

Отделна дума^П за означаване^П на от-
делните видове^Р предмети^О, растения^В,
животни^В.

Голяма известност на някой човек^К в
обществото^Л.

Средство, с което се прави нещо.

Специален предмет^О, който се испол-
зува при ръчна^В работа^Е, за да се нап-
рави нещо.

Уред^Е, на който се свири, изпълняват
се музикални^П произведения^П.

Нещо, което е важно за някого, към
което е насочено вниманието му.

Внимание^Т към нещо за научаването,
разбирането му.

Вътрешна духовна^Т нужда^О от нещо.

Нещо, което е добро за мен.

Вярна, правилна мисъл за нещо.

Мисъл, която вярно^О, правилно^О по-
казва нещата от света^Д.

Това, което е резултат^О или цел^О на
научното^Р изследване^Р.

Мисъл, положение^Р, създадено въз ос-
нова на човешкия^О опит^Е.

К**Кабинет**

кабинетен

'кабинет^З'

'кабинет^{З/А/Р}'

'кабинет^Л'

Казарма

казармен

'казарма^{З/М}'

'казарма^М'

Казвам

изказвам

Календар

календарен

'календар^Д'

Камък

каменен

'камък^Д'

Капка

капя

'капка^Д'

Карам

'карам'

'карам'

'карам'

Карта

'карта^Р'

Специална стая за умствена работа.

Стая^З за специален вид^Р работа^Е —
научна^Р, началническа^Л и др.

Стая^З със специални уреди^Е и инстру-
менти^Е в болница^А, училище^Р и др. за
специален вид^Р работа^Е.

Сбор от всички министри^Л от едно пра-
вителство^Л.

Сграда за войници.

Специална сграда^З за живеене^А на вой-
ници^М.

Военна^М служба.

**АКТУАЛНА РЕФЕРЕНЦИЯ — ПРЕ-
ДИКАЦИЯ.**

Начин за броене на дните на годината.

Лист^П или книжка^П, в които са изброе-
ни всички дни^Д в годината^Д по месе-
ци^Д с празниците^Д и др. знания за тях.
Твърдо тежко тяло по земята и в нея.

Твърдо тежко тяло^Д, което го има че-
сто по земята^Д и в нея.

Малка кръгла част от течност.

Малка кръгла част^О от течност^Д.

Правя нещо или някой да се движи в
някаква посока, да направи нещо, което
желая.

Движа и управлявам кола^И (кораби,
самолет^И) в някаква посока^О.

Нося нещо, багаж^И с кола^И (кораби,
самолет^И).

Правя така, че някой да направи това,
което желая.

Хартиен правоъгълник със знаци за
нещо.

План^Р с всички знаци^П за определена

'карта'^Л,

'карта'^И,

'карти'^П,

Картина

картинен
'картина'^П,

'картина'^П,
'картина'^П,

Каса

касов
'каса'^Ж,

'каса'^Л,

'каса'^Г,

'каса'^Г,

'каса'^З,

Кафе

'кафе'^В,

'кафе'^Г,

'кафе'^Г,

Качвам

качвам се
качване

област^Л, с планините^Д, реките^Д, градовете^И, пътищата^И, държавните^Л градини^Л и др.

Вид^Р документ^Н за членство^Л в някакво общество^Л.

Постоянен (обикн. за един месец^Д) билет^И за пътуване с рейс^И, влак^И и др. Хартиени^Д правоъгълници^Р (обикн. 52) едни и същи от едната страна^Д, а от другата с различни^Д знаци^П и образи^П за игра^П.

Външен образ, вид на нещо.

Художествено^П нарисован образ^П на нещо.

Литературен^П образ^П на някаква сцена^П. Част^Д от драматично^П произведение^П.

Нещо, в което се пазят или слагат други неща.

Метален^Д шкаф^З, в който се пазят пари^Ж, документи^И и др. ценни^Ж предмети^Д.

Отделна служба в учреждение^Л, където се приемат, пазят и плащат пари^Ж. Машина^Е или място^Д в магазин^Г, където се плащат купените неща.

Дървен^Д (или метален^Д) съд^Г за различни продукти^Г.

Дървената^Д част^Д между стената^З и врата^З или прозорец^З.

Южно растение, от чиито зърна се вари питие.

Южно растение^В с особени зърнести^Г плодове^В.

Зърнести^Г плодове^В от това растение^В. Варено питие с особен вкус^Г от печените и стрити зърна^Г на това растение^В.

Вдигам нещо на по-високо място.

'качвам'

'качвам'

Качество

качествен

'качество'^Д,

'качество'^Д,

'качество'^Д,

Квартал

квартален

'квартал'^И,

Килим

'килим'^З,

Кино

'кино'^П,

'кино'^П,

'кино'^З,

Кисел

кисело

'кисел'

'кисел'

Клас¹

'клас'^В,

'клас'^В,

Клас²

'клас'^Р,

'клас'^З,

Вдигам някого или нещо от по-ниско на по-високо място^Д.

Правя така, че някой да влезе или слагам нещо в кола^И, рейс^И, влак^И и др. Особеност (обикн. добра) на нещо или някого.

Външни или вътрешни особености, по които се различават^Д отделните неща. Добри или лоши особености на някого или нещо.

Степен^Д на тези особености на някой продукт^Е, храна^Г и др.

Голяма част от град.

Част^Д от град^И между четири големи улици^И.

Материя за под в стая.

Дебела цветна^П материя^Д, която се слага на пода^З или на стена^З в стая^З. Изкуство, което показва движещи се образи чрез апарат.

Специален апарат^Е за получаване на фотографирани^П образи^П в движение^Д. Произведение^П на изкуството^П, направено с такъв апарат^Е.

Сграда^З, в която се гледат такива произведения^П.

Който е с особен вкус на оцет.

Който има особен вкус^Г на оцет^Г, лимон^Г, незрели плодове^Г.

За човек^Д — който е с лошо настроение^Г.

Плод на някои растения.

Горна част^В на стъблото^В на някои тревисти^В растения^В.

Отделно такова растение^В.

Група неща от един род^Р.

Група^Д ученици^Р, които учат заедно през учебната година^Р.

Стаята^З, в която учи такава група^Д ученици^Р.

'клас ^Р '	Група ^Ø студенти ^Р в музикален ^П , художествен ^П , театрален ^П вид ^Р училище ^Р .
'клас ^Л '	Степен ^П в работата ^Е на служител ^Л .
'клас ^Р '	Група ^Ø от предмети ^Ø , растения ^В , животни ^В от един род ^Р .
Клон	Отделна част от нещо основно, общо.
'клон ^В '	Част ^Ø от дърво ^В , която над земята ^Д се отделя от стъблото ^В .
'клон ^Л '	Отделна част ^Ø от по-голямо общо учреждение ^Л .
'клон ^Р '	Отделна част ^Ø от някоя наука ^Р , знание.
Книга	Подшити като едно цяло листове с нещо печатано на тях.
'книга ^{П/Р} '	Научно ^Р или литературно ^П произведение ^{П/Р} , отпечатано ^П отделно.
'книга ^П '	Отделна голяма част ^Ø от литературно ^П произведение ^П .
'книга ^Л '	Подшити като едно цяло чисти листове ^П за вписване на различни ^Ø служебни ^Л неща.
'книга ^Д '	Хартия ^Д .
Кожа	Тънката външна част на тялото на човек, животно.
кожен	Външната част ^Ø на тялото на човек ^В или животно ^В .
'кожа ^Б '	Такава материя ^Д от животно ^В като материал ^Е или обработена.
'кожа ^Е '	Външната тънка част ^Ø на някои плодове ^Б или зеленчуци ^Б .
'кожа ^Б '	
Кола	Движеща се машина на колела.
'кола ^П '	Движеща ^Ø се машина ^Е на колела ^П за пътуване на хора ^Ø и багаж ^П .
Колело	Кръгъл уред, който се върти около центъра си и движи нещо.
'колело ^П '	Уред ^Е с форма ^Ø на кръг ^Р , който се върти около центъра ^Ø си и движи ^Ø кола ^П .
'колело ^П '	Движещо ^Ø се средство ^Е на два такива уреда ^Е , което се кара с крака ^Б .
'колело ^Е '	Част ^Е от машина ^Е с кръгла ^Ø форма ^Ø , която се върти около центъра ^Ø си.

Количество	Брой на нещо.
'количество ^Ø '	Брой, големина на нещо.
Командувам	Като началник желая нещо да бъде направено точно така, както казвам.
команда	
командир	Желая нещо да бъде направено от някого точно така, както казвам.
'командувам'	Началник ^Л съм на военна ^М част ^М .
Комедия	Нещо смешно, весело.
'комедия ^П '	Драматично ^П произведение ^П с весело съдържание ^Ø .
'комедия ^Ø '	Смешна, весела случка ^Ø .
Концерт	Изпълнение на музикално произведение.
'концерт ^П '	Публично ^П изпълнение на музикални ^П произведения ^П или сборна програма ^П .
'концерт ^П '	Музикално ^П произведение ^П за един инструмент ^П и оркестър ^П .
Коняк	Силно алкохолно пиене.
'коняк ^Г '	Силно алкохолно ^Д пиене, получено от вино ^Г .
Копито	Твърда крайна част на краката на някои животни.
'копито ^В '	Твърда рогава ^В крайна ^Ø част ^Ø на краката ^В на тревояните животни ^В .
Кораб	Голям съд за плуване по вода.
'кораб ^П '	Голям съд ^П с машина ^Е за плуване по море ^Д , река ^Д .
Корем	Част от тялото между гърдите и краката.
'корем ^Б '	Част ^Б от тялото ^Б на човек ^Б или животно ^В между гърдите ^В и краката ^Б , където са някои важни органи ^Б за хранене ^Г .
'корем ^Б '	Важен орган ^Б в тялото ^Б под гърдите ^Б , в който се стрива храната ^Г .
Корен	Начало, извор на нещо.
'корен ^В '	Долната подземна ^Д част ^Б на растение ^В .
'корен ^В '	Цялото растение ^В (от видовете ^Р треви ^В , цветя ^В) с долната част ^Б на стъблото ^В .
'корен ^Б '	Долната част ^Б на зъб ^Б , косъм ^Б и др., с която се държи в тялото ^В и се храни ^Г .
'корен ^К '	Род ^К .

'корен ^Р '	Число ^Р , от което, повдигнато на определена степен ^Р , се получава друго число ^Р .
Коридор 'коридор ^З '	Дълга тясна част от нещо. Дълга тясна правоъгълна ^Р част ^З от къща ^З между стаите ^З , откъдето се влиза в тях.
'коридор ^Л '	Тясна част ^З земя ^Д между две държави ^Л за свободно ^Л преминаване.
Коса¹ 'коса ^Б '	Космите по главата на човек.
Коса² 'коса ^Е '	Космите ^Б отгоре по главата ^Б на човек ^Б . Инструмент за рязане на трева. Инструмент ^Е с голям закривен нож ^Е , с който се реже тревата ^Б ниско над земята ^Д .
Кост костен 'кост ^Б '	Твърда част от тялото на човек, животно.
Костюм 'костюм ^З ' 'костюм ^П '	Отделна твърда част ^Б в тялото ^Б на човек ^Б или животно ^Б . Горна дреха (обикн. от две части) за цялото тяло.
Косъм 'косъм ^Б ' 'косъм ^В '	Горна дреха ^З от две части ^З — сако ^З и панталон ^З (или пола ^З). Специални според случая ^З горни дрехи ^З , с които артист ^П играе ^П на сцената ^П .
Крава 'крава ^Б '	Тънко влакно по кожата на човек, животно.
Кражба 'кражба ^Н '	Тънко рогово ^В влакно ^В , което расте по кожата ^Б на човек ^Б или животно ^Б . Тези влакна ^В по кожата ^В на животно ^В като цяло.
Край¹ краен	Голямо домашно животно, което дава мляко. Голямо домашно ^З тревоядно женско ^К рогато ^В животно ^В , което дава мляко ^Г . Незаконно вземане на нещо чуждо. Незаконно ^Н вземане на чужди неща, пари ^Ж за себе си. Това, което е най-назад, след всичко друго.

крайност 'край ^З '	Момент ^Д , който е най-назад на някакво действие ^З , случка ^З или част ^З от време ^Д .
'край ^З '	Точка ^Р , място ^З , където е най-далечната страна ^З на нещо.
'край ^З '	Точка ^Р , която е най-далече от средата ^З на нещо.
Край² 'край ^Л ' 'край ^Л '	Област, страна, място. Област ^Л .
Крак 'крак ^Б '	Родно място ^З , страна ^Л , държава ^Л .
'крак ^З '	Всяка една от долните части на нещо, на което то стои.
Крив криво закривен изкривен 'крив' 'крив' 'крив' 'крив' 'крив'	Всяка една от долните крайни ^З части ^Б на тялото ^Б на човек ^Б или животно ^Б , с които се ходи или стои.
Крило 'крило ^Б ' 'крило ^Е ' 'крило ^З ' 'крило ^З '	Всяка една от долните части ^З на мебел ^З , на които тя стои.
Крия прикривам скривам	Който не е прав, правилен, какъвто трябва да бъде.
	Който не е по права линия ^Р .
	Който има форма ^З на част ^З от кръг ^Р .
	В който има грешка ^З .
	За човек ^З — който има вина ^Н за нещо.
	За човек ^З — който е с лошо настроение ^Т .
	Крайна част (обикн. като другата) на нещо, което има две страни.
	Орган ^Б за летене у птици ^В и някои насекоми ^В .
	Част ^З с такава форма ^З от тялото ^Е на самолет ^Л .
	Част ^З от прозорец ^З (или двойна врата ^З), която може да се отваря и затваря.
	Отделна странична част ^З на сграда ^З .
	Правя така, че нещо да не се намери или научи от другите.

крня се
'крня'

'крня'
'крня се'

Кръв
кръвен
'кръв^Б'

'кръв^К'

Кръг
кръгов
закръглен
'кръг^Р'

'кръг^Р'
'кръг^В'
'кръг^В'
'кръг^Л'

'кръг^{КЛ}'

Кръст¹
'кръст^С'

'кръст^В'
'кръст^В'

Кръст²
'кръст^Б'

Кукла
куклен
'кукла^П'

Слагам, държа нещо или някого на място^В, където другите не могат да го намерят или видят.

Правя нещо да не се знае от други. Стоя на такова място^В, на което да не могат да ме видят или намерят.

Червена течност, която храни тялото и е много важна за него.

Червена течност^Д, която се движи^В из цялото тяло^Б с храна^Г и вещества^Д за живия^А организъм^Б.

Род^К, роднинство^К.

Затворена отделна част от нещо.

Крива фигура^Р в една равнина^Р, всички точки^Р на която са на едно и също разстояние от центъра^Р.

Линията^Р, която съединява тези точки^Р. Област^В.

Място^В или предмет^В с такава форма^В. Група^В хора^В в обществото^Л с общи интереси^В, професии^Е и др.

Група^В хора^В в роднинска^К или приятелска^Л връзка^В.

Две линии под прав ъгъл една върху друга като знак на вярата, страданията и смъртта.

Фигура^Р от две линии^Р под прав ъгъл^Р една върху друга като религиозен^С знак^Р на вярата^С в бога^С и на смъртта^А.

Предмет^В с такава форма^В.

Тежък живот^В, мъка^В, страдания, наказание^В.

Задна част от тялото под гърба.

Задна част^Б от тялото^Б на човек^Б — под гърба^Б и зад корема^Б.

Малък предмет с вид на човек за игра.

Малък предмет^В с вид на човек^Б (или животно^В) за игра^П на деца^К.

'кукла^П'

'кукла^В'

Култура¹
културен
културно
'култура^П'

'култура^П'

Култура²
'култура^В'

Купувам
купуване
купувач
'купувам'

Курс¹
курсов
'курс^П'

'курс^П'

'курс^Л'

Курс²
курсов
'курс^Ж'

Курс³
курсов

Такъв предмет^В, с който се играят роли^П в детски^К театър^П.

Човек^В с високо положение^Л в обществото^Л, който действа^В по чужда воля^В.

Всичко, до което човечеството е стигнало в своята дейност.

Всичко, което хората^В са направили, до което са стигнали в производствената^Е, обществената^Л и умствената^Т области^В.

Знания, общо образование^Р.

Растения, които се произвеждат от хората.

Растения^В, които се произвеждат^Е от хората^В за храна^Г или за производствени^Е цели^В.

Вземам нещо от някого, за което му давам пари.

Получавам, вземам нещо като давам пари за него.

Посока на движение.

Посока^В на движение^В на кораб^П, самолет^И и др.

Едно пътуване на кола^И (кораб^П, самолет^И) между две крайни^В точки^В, рейс^И.

Насока^В на политиката^Л на дадено правителство^Л.

Цена на една парична единица спрямо други.

Цена^Ж на една парична^Ж единица^Д на една държава^Л спрямо паричната^Ж единица^Д на друга държава^Л.

Времето за ученето на нещо изцяло.

'курс^Р'
'курс^Р'
Кухня
кухненски
'кухня^{ЗГ}'
'кухня^Г'
Къде
'къде'
'къде'
Кълбо
'кълбо^Р'
'кълбо^О'
Кърпа
'кърпа^О'
'кърпа^О'
Къс¹
'къс^О'
'къс^О'
Къс²
късо
'къс'
'къс'
Късам
късане
откъсвам (се)
разкъсвам
'късам'

Цялостно обучение^Р по нещо (от нача-
ло^О до край^О).
Група^О студенти^Р (или ученици^Р от
специално училище^Р), които учат заедно
през една учебна година^Р.
Място и начин за готвене¹ на храна.

Стая^З за готвене¹ на храна^Г.
Определен тип^Р ястия^Г, начин^О на гот-
вене¹ на храна^Г за някой народ^Л.
На, към кое място.
На кое място^О.
В коя посока^О.
Кръгло тяло.
Криво тяло^Д, всички точки^Р на което
са на едно и също разстояние^Д от цен-
търа^Р.

Предмет^О с такава форма^О.
Правоъгълен къс плат.
Правоъгълен^Р къс^О от плат^О, с който
се трият различни^О неща, за да ста-
нат чисти или сухи.
Хубав плат^О с такава форма^О, който
жените^К носят вързан^О на главата^Б
си (вместо шапка^О).

Част от нещо.
Част^О, обикн. откъснатата, отделена от
нещо.
Отделен предмет^О, брой от едни и същи
предмети^О.

Който има по-малко разстояние между
началото и края му от обикновено или
от другите.

Който има по-малко разстояние^О меж-
ду началото^О и края^О му от обикно-
вено или от другите.

Който минава бързо, за малко време^Д.
Правя нещо на късове.

Правя нещо на късове^О, отделям ча-
сти^О от нещо^О цяло.

'късам'
'късам'
Късно
късен
'късно'
'късно'
Къща
'къща^З'
'къща^К'
'къща^Ж'

Л
Лагер¹
лагерен
'лагер^М'
'лагер^А'

'лагер^Л'

Лагер²
'лагер^Е'

Лазя
лазене
'лазя'

'лазя'

Лампа
лампов
'лампа^З'

Лапа¹
'лапа^Б'

Лапа²
'лапа^А'

Развалям, правя на късове^О и на дуп-
ки^О дрехи^О, обувки^О от много носене.
Отделям плодове^Б, цветя^Б от стъбло-
то^Б, клоните^Б: бера.
След или в края на определено време.

След определеното за нещо време^Д.
Към края^О на дадено време^Д.
Сградата на дом.
Сграда^З, в която живеят хора^О, дом^З.
Дом^К.
Служба^Л, в която се продават и купу-
ват сгради^З, земя^З или различни пред-
мети^О.

Място за временно живееене.

Място^О за временно живееене^А на вой-
ници^М във от град^З или село^З.

Място^О за лятна^Д почивка^А на деца^К
(вън от град^З или село^З) през вакан-
цията^Р.

Обществено^Л-политическа^Л група^Л, чле-
новете^Л на която имат едни и същи
идеи^Л.

Машинна част от колело.

Машинна^Е част^Е в центъра^О на колело^Е.
Движа се по корем.

Движа^О се с ръце^Б, крака^Б и корем^Б
по земята^Д.

Много трудно се качвам нагоре.
Уред, който свети.

Уред^Е, който свети (обикн. чрез елек-
тричество^Д).

Стъпало на животно.

Стъпало^Б на животно^Б.

Лекарство от зърна на растения.

Стрити зърна^Б на растения^Б, които се
слагат на болно^А място^О, за да оздра-
вее^А човек^А.

Лев
 'левж'
Легло
 'легло³'
 'легло^В'
 'легло^В'
 'легло^Д'
Лед
 леден
 'лед^Д'
Лежа
 'лежа'
 'лежа'
 'лежа'
Лек¹
 леко
 'лек'
 'лек'
 'лек'
 'лек'
Лек²
 'лек^А'
 'лек^А'
Лекарство^А
 лекувам (-не)
 лековит
 лечение
 лечебен
Леля
 'леля^К'
 'леля^К'

Основна парична единица у нас.
 Основна парична^Ж единица^Д у нас.
 Място за спане.
 Мебел³, върху която човек^В спи, лежи.
 Място³, където живеят^А птици^В.
 Дупка^В, в която живее^А звяр^В, животното^В.
 Мястото³, в което тече река^Д.
 Втвърдена вода от ниска температура.
 Вода^Д, станала твърдо тяло^Д от ниската (под 0°) температура^Д.
 В хоризонтално положение съм с цялото си тяло.
 В хоризонтално³ положение³ съм с цялото си тяло^В върху легло³ или на земята^Д.
 Боледувам^А (обикн. тежко) на легло³.
 Затворен съм в затвор³.
 За който е нужна по-малко сила, усилие.
 За който е нужна³ по-малко сила, за да бъде вдигнат, отколкото другите или от обикновено.
 Който става без голяма мъка³, работа^Е и за малко време^Д.
 Слаб, малък, който едва се усеща.
 За човек³ — несериозен.
 Лекарство.
 Лекарство^А.
 Даване на лекарство^А на болен^А (или по друг начин³), за да оздравее^А.
 Вещество^Д, което спира някоя болест^А.
 Възрастна жена по отношение на децата.
 Сестра^К на бащата^К или на майката^К по отношение³ на децата^К им.
 Жена^К на чичото^К.

'леля^К'

Летя
 летене
 прелитам
 'летя'
 'летя'

Лимон
 лимонов

'лимон^В'

'лимон^{ВГ}'

Линия

'линия^Р'

'линия^Р'

'линия³'

'линия³'

'линия^И'

'линия^И'

'линия^Р'

Лист¹
 'лист^В'

'лист^В'

Лист²

'лист^П'

'лист^{ДЛЕ}'

Възрастна^А жена^К — роднина^К или близка на семейството^К по отношение³ на децата^К.
 Движа се много бързо във въздуха.

За птица^В, самолет^И или човек³ в самолет^И — движа³ се бързо във въздуха^Д.
 Движа³ се с голяма бързина.
 За време^Д — минавам бързо, без да се усети.
 Южно растение с жълти кисели плодове.

Южно дръвче^В с постоянно зелени листа^В и с жълти кисели плодове^В.
 Плодът^Г на това растение^В.
 Положение на ред неща едно след друго (обикн. с определена посока).
 Следа³ от съединението между две точки^Р на една равнина^Р или граница³ между две равнини^Р.
 Начертана^Р такава следа³ по някоя равнина^Р.
 Граница³ на нещо.
 Положение³ на няколко предмета³ един до друг (един след друг).
 Железен път^И за влак^И.
 Път^И, рейс^И (за влак^И, кола^И, самолет^И).
 Тесен дълъг правоъгълен^Р инструмент^Е за чертане^Р и за мерене^Г на дължини.
 Орган на растение.
 Всеки един от крайните³, излизашащи от стъблото^В и клоните^В органи^В на растение^В, с които то диша.
 Такава част³ от цвета^В на растение^В.
 Къс (обикн. правоъгълен) хартия или друга материя с такава форма.
 Къс³ от хартия^Д като част³ от книга^П или отделно за писане.
 Тънък (като хартия^Д, обикн. правоъгъ-

Лист
 'лист(а)^Г,
 'лист(а)^Л.

Литература
 литературен
 'литература^П,

 'литература^Р,
 'литература^П.

Лице
 'лице^Б,
 'лице^Л,

 'лице^О,
 'лице^Р.

Личен
 лично
 'личен',

 'личен'.

Лов
 ловен
 ловя
 'лов^В,

 'лов^Г,

 'лов^П.

Лодка
 'лодка^И.

лен^Р) къс^О от някаква материя^Д. метал^Д и др.
 Написани на къс^О хартия^Д различни^О ястия^Г за деня^Д в ресторант^Г.
 Написани на къс^О хартия^Д имена^П на тези, които ще бъдат избирани при избори.
 Писани (и печатани) произведения на изкуството или науката.
 Всички писани и печатани^П произведения^П на изкуството^П (стихове^П, разкази^П, романи^П, драми^П).
 Всичко писано и печатано^П по определен въпрос^Р.
 Сбор от всички писани (и печатани) произведения^{П/Р} на един народ^Л или през определено време^Д.
 Предна част на нещо.
 Предна част^О на главата^Б на човек^Б.
 Човек^О като отделна единица с личните си качества^О в обществото^Л.
 Външната предна (или горна) страна^О на нещо (сграда^З, двор^З, плат^О).
 Равнината^Р, ограничена от някоя фигура^Р.
 Който е на отделно, определено лице.

 Който е на или се отнася до отделно определено лице^Л.
 Мой, свой.
 Убиване, хващане на диви животни.

 Убиване, хващане на диви животни^В, птици^В, риби^В.
 Убитите или хванати диви животни^В, птици^В, риби^В като храна^Г.
 Вид спорт, при който се убиват или хващат диви животни^В, птици^В, риби^В.
 Малък съд за плуване по вода.
 Малък съд^И за плуване по море^Д, река^Д и др.

Лоза
 лозов
 'лоза^В,

Лош
 лошо
 'лош',

 'лош',

 'лош',

 'лош',

Луд
 лудост
 'луд',
 'луд',
 'луд',

 'луд',

Лук
 'лук^В,

 'лук^Г,

Луна
 лунен
 'луна^Д,

Лъжа
 лъжѐ
 излъгвам
 'лъжа',

 'лъжа'.

Растение, което ражда грозде.

 Растение^В с вид^О на храст^В, което ражда грозде^Г.
 Който няма нужните качества, не е такъв, какъвто трябва да е.
 Който няма нужните качества^О за определена цел^О.
 Който има неприятен характер^Т и е невнимателен^О към другите.
 Който има по-ниски от нормалното^О морални^И, духовни^Т качества^О.
 Който не прави това, което е нужно^О, това, което желаем.
 Който е душевно болен или прави неща без здрав смисъл.
 Който е душевно^Т болен^А.
 Който прави нещо без здрав^А смисъл^П.
 Който е много игрив, с неспокоен^Т характер^Т.
 За чувства^Г, желания и др. — който е много силен, много голям.
 Растение с лют вкус.
 Градинско^{З/И} растение^В с глава^Г и пера^В с лют вкус^Г и силна миризма.
 Плодът^Г, отделна глава^Г от това растение^В.
 Кръгло небесно тяло, което свети нощем.
 Небесно^Д тяло^Д, което се върти около земята^Д и свети чрез светлината на слънцето^Д.
 Нещо (казвам), което не е вярно, не е истина.

 Казвам нещо, което не е вярно^О, което не е истина^{Р/О}.
 Правя някой да мисли, че нещо е вярно^О, че е истина^{Р/О}, докато то не е.

Лъжица
'лъжица'Г

Лъч
лъчев
излъчвам
'лъч'Д
'лъч'Д

'лъч'Р
'лъч'Д

Любов
любовен
'любов'Т
'любов'Т

'любов'Т

Лют
'лют'
'лют'
'лют'

Ляв
ляво
'ляв'

Лято
летен
'лято'Д

Прибор за ядене.
ПриборГ за ядене на рядка, течна
хранаГ.
Линия на движение на светлина и др.

Тънка като влакноВ светлинаД.
СветлинатаД, която идва направо от
стъпцетоД, от лампаЗ и др.
Правя линияР, ограниченаЗ от едната
странаЗ с посокаЗ към другата.
ЛинияР на движениеЗ на някаква енер-
гияД, вълниД и др.
Чувство на душевна близост към ня-
кого или нещо.

Приятно чувствоТ на нежност¹ и ду-
шевнаТ близост към някого или нещо.
ДушевноТ вълнениеТ от чувствоТ на
нежност¹ към някого въз основа на по-
ловоВ привличане.
Голямо удоволствиеТ от нещо, което
имам или от нещо, което правя.
Който създава силно, остро усещане у
човек.

Който има остър вкусГ на пиперГ,
лукГ и др.

За студено (или топло) времеД — мно-
го голям, много силен.
За човекЗ — силно ядосанТ, ожесточен.
Който е от страната на сърцето.

Който е откъм странатаЗ на човешко-
тоВ тялоВ, където е сърцетоВ.
Времето (най-топлото) в средата на го-
дината.

Един от четирите (най-топлият) годиш-
ниД сезониД между пролеттаД и есен-
таД.

М

Магазин
'магазин'З

'магазин'Г

Май
майски
'май'Д

Майка
'майка'К
'майка'К

'майка'В

Майстор
майсторски
майсторство
'майстор'Е

'майстор'ГР

Малък
малко
умалявам
намалявам
'малък'

'малък'

'малък'

'малък'

'малък'

'малко'

Място, където се продават различни
неща.

СградаЗ (частЗ от сградаЗ), в която се
продават и купуват различниЗ неща —
храниГ, фабричниЕ продуктиЕ и др.

Място, където се продават и купуват
такива неща.

Петият месец от годината (през про-
летта).

Петият месецД от календарнатаД го-
динаД.

Женско същество, което ражда.

ЖенаК по отношениеЗ на своите децаК.
ЖенаК, която е родила, има или е има-
ла децаК.

Женско животноВ, което е родило
малки.

Човек, който може много добре да пра-
ви нещо.

ЧовекЗ, който е много добър в профе-
сиятаЕ си, в производствотоЕ на няка-
къв продуктЕ.

ЧовекЗ, който е известен със знанията
и работатаЕ си в някаква областЗ.

Който е под другите в нещо.

Който е с размери под средните, под
обикновените.

Който по сила, степенЗ е под другите,
под обикновено.

Който няма особено значениеП.

За времеД — къс.

Който още е детеК и не е стигнал зря-
ла възрастА.

Скоро родено същество — животноВ,
детеК, птицаВ.

Март
мартенски
'март^Д,

Маса¹
'маса^З,

Маса²
'маса^Д,
'маса^О,

'маса^Л,

Масло
маслен
'масло^Г,

'масло^Г,

'масло^{Д/Е},

Математика
математически
'математика^Р,

Материал
материален
'материал^Е,

'материал^Р,
'материал^Р,

Материя

Третият месец от годината (през про-
летта).
Третият месец^Д от календарната^Д го-
дина^Д.

Мебел, на която се яде и др.
Мебел^З с равна горна част^О върху кра-
ка^З, на която се яде, готви^Л, пише.

Голямо количество от нещо.
Вещество^Д, материя^Д.
Голямо количество^О, брой от нещо на
едно място^О.

Обикновеният народ^Д без особено зна-
чение^П на отделния човек^К в общест-
вото^Л.

Течно гъсто вещество.

Полутвърдо жълто-бяло вещество^Д —
хранителен^Г продукт^Г, получен от мля-
ко^Г.

Течно^Д гъсто вещество^Д, получено от
някои растения^В за готвене, лекарст-
ва^А и др.

Течно гъсто вещество^Д, получавано от
земята^Д, което се слага на триещи се
машинни^Е части^Е и за производство^Е
на бензин^Д.

Наука за числените отношения и про-
странствените форми.

Наука^Р за числените^Р отношения^Р и
пространствените^Д форми^{О/Р}.

Нещо, от което се прави нещо готово.

Вещество^Д, материя^Д, от които се пра-
ви, произвежда^Е нещо, някакъв про-
дукт^Е.

Извори^Р за научно^Р изследване^Р.
Уроците^Р, знанията, които трябва да
се учат в даден учебен предмет^Р, нау-
ка^Р в училище^Р.

Организирано (оформено) вещество.

'материя^Д,

'материя^О,
'материя^Р,

Махам
махане
'махам'

'махам',
'махам'

Мач
'мач^П,

Машина
машинен
'машина^Е,

'машина^И,

'машина^Л,

Мебел
мебелен
'мебел^З,

Мед¹
меден
'мед^Г,

Мед²
меден
'мед^Д,

Мек
размеквам

Веществото^Д, от което са нещата в при-
родата^Д в различните^О им форми^О.
Платно^О.

Учебен материал^Р.

Местя нещо настрана или движа нещо
насам-натам.

Местя нещо от мястото^О му и го сла-
гам настрана^О.

Движа нещо насам-натам във въздуха^Д.
Правя знаци^П с вдигната ръка^В.

Спортна борба (обикн. при игри с
топка).

Игра^П с топка^П по определени прави-
ла^О между две групи^О играчи^П.

Сложен уред, който се движи или ра-
боти сам.

Сложен уред^Е, който сам (само чрез
управление от човека^О) се движи^Е или
работи^Е.

Такъв сложен уред^Е, който се движи^О
сам и движи^О влак^И.

Служба, организация^Л, които действу-
ват^О като едно цяло.

Голям домашен предмет.

Големи предмети^О, които се слагат в
стая^З и служат на човек^О да живее^А
по-удобно — столове^З, маси^З, легла^З
и др.

Гъсто сладко вещество за ядене.

Гъсто сладко вещество^Д, което пче-
лите^В получават от цветовете^В и се из-
ползува за храна^Г на хората^В.

Мек червеникав метал.

Мек червеникав метал^Д.

Който е приятен за пипане, гледане,
слушане.

'мек'	Който леко мени формата [⊗] си при пипане.
'мек'	Който е приятен за пипане, гледане, слушане; нежен.
'мек'	За човек [⊗] — добър, с добра душа ^Т .
'мек'	За време ^Д , вятър ^Д — доста топъл, приятен.
Мелодия	Музикално свързани звуци.
мелодичен	
'мелодия' ^П	Поредно свързани [⊗] звуци ^П , които правят известно музикално ^П цяло.
Меня	Давам нещо за друго нещо или разменям две неща.
сменям	
заменям	
променям	
изменям	
'меня'	Давам едно нещо, за да взема друго вместо него.
'меня'	Взимам нещо и го слагам на мястото [⊗] на друго, а другото слагам на мястото [⊗] на първото.
'меня'	Правя нещо да има друг вид [⊗] .
Меря ¹	Определям големината на нещо.
измервам	
мярка	
размер	
'меря'	Определям разстояние ^Д , тежест и др. с дадена за случая [⊗] единица ^Д .
Меря ²	Местя оръжие към това, в което ще стрелям.
'меря'	Държа оръжие ^М , като го местя в посока [⊗] на това, в което трябва да отиде патрона ^М при стрелба.
Месец ¹	1/12 част от годината.
месечен	
'месеца' ^Д	Времето ^Д от 30 дни ^Д — 1/12 част [⊗] от календарната ^Д година ^Д .
Месец ²	Луна.
'месеца' ^Д	Луна ^Д .
Месо	Мека част от тяло на животно (или плодове), която се яде.
месен	

месест	Мускулната ^Б част ^Б от тялото ^Б на животно ^Б , използвана за храна ^Г .
'месо' ^Г	Меката част [⊗] на плод ^Г , която се яде.
'меса' ^Б	Дебели части ^Б на човешко ^Б тяло ^Б .
Местя	Слагам нещо на друго място.
премествам	
разменям	
'местя'	Взимам нещо (или някого) и го слагам на друго място [⊗] .
Метал	Вид твърдо вещество.
метален	
'метал' ^Д	Твърдо вещество ^Д като желязо ^Д , мед ^Д , злато ^Д и др.
Метър	Мярка за дължина.
'метър' ^Д	Основна единица ^Д мярка [⊗] за дължина.
'метър' ^Е	Дървена ^Д или метална ^Д линия ^Р с такава дължина, с която се мерят различни [⊗] неща.
Мечта	Нещо приятно, което човек си представя и го желае.
мечтая	Нещо приятно, желано, което е създадено от въображението ^Т .
'мечта' ^Т	Нещо, което силно се желае от някого.
'мечта' [⊗]	Дига се покрай, през (до края) нещо.
Минавам	
преминавам	
изминавам	
'минавам'	Движа [⊗] се покрай нещо или някого.
'минавам'	Движа [⊗] се през нещо.
'минавам'	Ходя или пътувам от начало [⊗] до край [⊗] определен път ^И , разстояние ^Д .
'минавам'	Стигам нещо и продължавам нататък.
'минавам'	За река ^Д , път ^И — тека, някъде съм.
'минавам'	За време ^Д — тека.
'минавам'	За болест ^А , болка ^А , яд ^Т и др. — свършвам.
'минавам'	Завършвам с успех [⊗] един клас ^Р и мога да започна този след него.
'минавам'	Мислят ме за някакъв.
'минавам'	Изтъгвам някого.
Минало	Времето преди сега.

минал
'миналоД'

Министър
министерски
'министърЛ'

Минута
'минутаД'

Мир¹
мирен
'мирМ',
'мирТ',
'мирФ'

Мир²
миров
'мирД',
'мирС'

Мириса
миризма
'мириша',

'мириша'

Мисля
мисъл
обмислям
замислям (се)
мислен
мисловен

Мия
'мия'

Млад
младост

ВреметоД преди сега или преди ня-
колко годиниД и случкитеФ през това
времеД.
Член на правителство.

ЧленЛ на правителствоЛ, който е на-
чалникЛ на централно правителственоЛ
учреждениеЛ.
1/60 част от часа.
МяркаФ за времеД, равна на 1/60 частФ
от часаД.
Живот в разбирателство, без война.

Край на войнаМ, животФ без войниМ.
СпокойствиеТ.
Съгласие, разбирателство.
Земен свят.

СвятД.
В религиятаС — земенД святД и живо-
таФ в него.

Издавам или възприемам с носа прият-
ни или неприятни изпарения.
Издавам изпарениеД, което се усеща
като приятно или неприятно с носаБ.
Възприемам с носаБ си такова изпаре-
ниеД.

ПОТЕНЦИАЛНА РЕФЕРЕНЦИЯ —
ПРЕДИКАЦИЯ.

Чистя нещо с вода.
Чистя нещо с водаД (или друга теч-
ностД).
Който е роден, създаден сравнително
скоро.

'млад'

'млад'

'млад'

Мляко
млечен
'млякоВ,Г'

'млякоГ'

Много
'много',
'много'

Може — Мога
възможност
възможен

Мозък
мозъчен
'мозъкБ'

'мозъкБ'

'мозъкП'

Мокър
мокро
'мокър'

Моля
молба
молитва
'моля'

Който не е на много годиниД, не е на
голяма възрастА.

Който спрямо другите като него скоро
е роден или израсъл.

Който е създаден скоро.

Бяла хранителна течност от гърдите на
жена или женско животно.

Бяла течностД, която се отделя от гър-
дитеБ на женаК или женскоК животноВ
след раждане, с която се хранятГ бе-
бетатаК и малките.

Такава течностД от домашниЗ живот-
ниВ — кравиВ, овцеВ, която се изпол-
зува за хранаГ на хоратаБ.

В голямо количество.

В голям брой, в голямо количествоФ.

В голяма степенФ.

Е (СЪМ) В УСЛОВНА МОДАЛНОСТ.

Най-важният орган на човека, с който
той мисли.

Най-важният органБ — мека масаФ от
нервниБ влакнаБ -- в главатаБ на чо-
векБ и висшите животниБ за мислене
и управляване на тялотоБ.

Мека масаФ в някоя от коститеБ на чо-
векаБ и животнитеБ.

УмТ, умствениТ способностиТ.

По който има вода.

По който има водаД (или друга теч-
ностД).

С добри думи казвам нещо на някого,
обикн., за да ми изпълни някакво же-
лание.

С вниманиеФ, с добри думиФ желая не-
що от някого.

'моля'	Казвам определени (от дадена религия ^С) думи ^П , с които говоря на бога ^С .
Момент 'моментД', 'моментЗ',	Късо време от нещо (обикн. важно). Много къса част ^З от време ^Д .
'моментР',	Определено късо време ^Д от ставането, съществуването на нещо.
Момиче 'момичеК', 'момичеК', 'момичеЕ',	Положение ^Р , важна особеност. Млада (малка) жена. Дете ^К от женски ^К пол ^Б .
Момче 'момчеК', 'момчеК', 'момчеЕ',	Млада несемейна ^К жена ^К . Жена ^К (обикн. млада), която работи ^Е домашна ^З работа ^Е в чужд дом ^К .
Морал морален 'моралН', 'моралН',	Млад (малък) мъж. Дете ^К от мъжки ^К пол ^Б . Млад, несемеен ^К мъж ^К . Мъж ^К (обикн. млад), който работи ^Е домашна ^З работа ^Е в чужд дом ^К .
Море морски 'мореД', 'мореЗ',	Общи за всички членове правила за държане в обществото. Държане в обществото ^Л въз основа на общи за всички правила и на духовните ^Т качества ^З на човека ^К . Норми ^Л , правила ^Л за държане в дадено общество ^Л .
Мост 'мостН',	Голямо пространство вода.
Мразя омраза 'мразя',	Голямо пространство ^Д от горчиво-солената вода ^Д като част ^З от земята ^Д . Много, голям брой хора ^З или предмети ^З на едно място ^З .
Мръсен мръсотия 'мръсен',	Път ^Л над река. Изкуствен път ^П над река ^Д между двата ѝ бряга ^Д . Изпитвам ^З лоши чувства към някого.

'мръсен'	вода ^Д пръст ^Д или някакво друго вещество ^Д .
Музика музикален	Който е неморален ^Н , душевно ^Т нечист, неприятен.
'музикаП',	Изкуство въз основа на звуци с определена височина и неговите произведения.
'музикаП', 'музикаП', 'музикаП',	Изкуство ^П , при което чувства ^Т , идеи ^П , мисли се показват чрез звуци ^П с определена височина в определени отношения ^З .
Мускул мускулен 'мускулБ',	Произведение ^П на това изкуство ^П . Изпълнение на такова произведение ^П . Оркестър ^П . Мек двигателен орган на тялото.
Муцуна 'муцунаБ',	Мек двигателен орган ^Б от тялото ^Б на човек ^Б или животно ^Б , което е от специални влакна ^Б .
Мъж мъжки 'мъжК', 'мъжК', 'мъжЗ',	Предна част от главата на животно. Предна част ^Б от главата ^Б с устата ^Б на животно ^Б . Човек от пол, обратен на жената.
Мъка мъча мъчение мъчен мъчителен 'мъкаТ', 'мъкаЗ', 'мъкаЗ',	Възрастен ^А човек ^Б от пол ^Б , обратен на жената ^К . Един от двата основни члена ^Л на семейството ^К в брачна ^К връзка ^З с жената ^К .
Място 'мястоД',	Героицен ^М , смел човек ^З . Нещо, от което е тежко на човек.

Силно, остро душевно^Т страдание.
Тежък живот^З.
Голямо усилие, тежка работа^Е, за да се направи нещо.
Част от нещо, където е или става нещо.
Там, където е (или може да бъде) едно тяло^Д.

'място^Q'
'място^Q'
'място^Q'
'място^L'

Н

Навик

навиквам
'навик^Q'

'навик^Q'

Надежда

надявам се
надежден
'надежда^T'

Наказание

наказвам
'наказание^H'

'наказание^Q'

Намирам

'намирам'

'намирам'

'намирам'

Нападам

нападение
'нападам'

'нападам'

'нападам'

Народ

народен

Там, където се прави, става нещо.
Част^Q от земя^L.
Там, където нещо винаги или обикно-
вено стои.
Служба или ваканция^L в учреждение^L,
фабрика^E и др.

Нещо, което се прави леко, защото е
правено много пъти.
Способност^E да се прави нещо леко,
получена чрез правенето му много пъти.
Нещо, което човек^Q прави без да се
замисля от това, че го е правил мно-
го пъти.

Вяра, че ще се случи нещо по-добро.

Чакане с вяра^Q да се случи^Q нещо ра-
достно^Q, по-добро.

Нещо тежко, което се изживява зара-
ди направено нещо грешно.

Действие^Q против човек^Q, който е на-
правил престъпление^H или нещо друго
грешно^Q.

Мъка^Q, тежък живот^Q.

Откривам нещо скрито.

Виждам, откривам нещо загубено, скри-
то или непознато.

Срещам някого на някакво място^Q, в
някакво положение^Q.

Мисля, определям нещо.

Започвам пръв борба срещу някого.

Хвърлям се върху някого или нещо с
цел^Q да го унищожа.

Започвам война^M срещу някоя дър-
жава^L.

Обвинявам^H някого.

Хората на едно място като едно цяло.

'народ^L'

'народ^L'

'народ^L'

'народ^Q'

Насекомо

'насекомо^B'

Настроение

настройвам

'настроение^T'

'настроение^T'

Наука

научен
'наука^P'

'наука^P'

Началник

'началник^L'

Начало

начален
'начало^Q'

'начало^Q'

'начало^P'

Начин

'начин^Q'

Небе

небесен

Хората^K, които живеят^A в една дър-
жава^L.

Общество^I от хора^K, създадено във вре-
мето^D въз основа на общ език^I, земя^D,
култура^I, обществени^L навици^Q и др.
Маса^L.

Много хора^Q, събрани на едно място^Q.

Малко животно с членесто тяло.

Малко животно^B с членести крака^B и
тяло^B — пчели^B и др.

Временно психическо, чувствено състоя-
ние.

Временно състояние^T на психиката^T, на
чувствата^T на човек^B.

Добро такова състояние^T.

Сбор от знания за съдържанието на не-
щата (в някоя област).

Сбор от знания за съдържанието^P на
нещата^Q в някоя област^Q от природа-
та^D, обществото^I или мисленето.

Отделна такава област^Q.

Човек, който управлява работата на
други хора.

Човек^K, който води и управлява дру-
ги хора^K в работата^E им.

Това, което е най-напред, преди всич-
ко друго.

Първият момент^D (моменти) на някак-
во действие^Q, случка^Q или част^Q от
време^D.

Точка^Q, място^Q, където е най-близка-
та страна^Q на нещо.

Основно положение^P в някоя наука^P
или област^Q от живота^Q.

Определено действие за правене на
нещо.

Определено действие^Q, чрез което може
да се направи нещо.

Далечното пространство над земята.

'небе ^Д '	Въздушното ^Д пространство ^Д , което се вижда над земята ^Д , където са слънцето ^Д , луната ^Д и звездите ^Д .
'небе ^С '	В религията ^С — мястото ^С , където живеят ^А бог ^С и душите ^С на вярващите ^С , които на земята ^Д са живели ^С според нормите ^Д .
Нежен ¹ нежност 'нежен'	Който проявява грижи, внимание към някого.
Нежен ² нежност 'нежен'	Който проявява грижи ^С , внимание ^С , любов ^Т към някого.
'нежен'	Който е слаб, приятен, но може леко да се развали (ако не се внимава).
Нерви нервен нервирам (се) 'нерви ^Б ' 'нерви ^Т '	За материя ^Д , материал ^Д , предмет ^С — който е слаб, тънък, приятен, но може леко да се развали (ако не се внимава ^С). Който е слаб, висък, приятен за ухото ^Б . Връзки между мозъка и органите на човек или животно, които определят чувствителността му в различните моменти.
Нисък ниско низш понижавам 'нисък'	Специални влакна ^Б , които излизат от мозъка ^Б , чрез които той управлява функциите ^Б на организма ^Б .
'нисък'	Състояние ^Т на повишена чувствителност ^Т на човек ^Б .
'нисък'	Който е по-малък от обикновено или от другите в посока на горе.
Нов	Който е по-малък от обикновено или от другите в посока ^С от долу на горе.
	Който е на малко разстояние ^Д в посока ^С на горе.
	За говор, звук ^И — (слаб или дебел).
	Който скоро е създаден, дошъл или променен.

'нов'	Който е направен или създаден скоро.
'нов'	Който още не е добре познат.
'нов'	Който идва някъде след някой преди него.
'нов'	Който е съвсем различен ^С , променен от преди.
Ноември ноемврийски 'ноември ^Д '	Единадесетият месец от годината (през есента).
Нож 'нож ^{ЕГ} ' 'нож ^Е '	Единадесетият месец ^Д от календарната ^Д година ^Д . Инструмент за рязане.
Номер номерирам 'номер ^С ' 'номер ^С ' 'номер ^П ' 'номер ^С '	Инструмент ^Е от остър метал ^Д , с който се реже. Част ^Е от машина ^Е или инструмент ^Е , която реже.
Норма нормален 'норма ^Д ' 'норма ^С '	Число за означаване на определен ред (обикн. един след друг). Поредно число ^Р за означаване ^П на всеки един от ред ^С предмет ^С .
Нос 'нос ^Б ' 'нос ^И ' 'нос ^Д '	Мярка на дрехи ^С , обувки ^С и др. Отделна част ^С от сборен концерт ^И . Действие ^С , чрез което се цели ^С да се направи нещо неприятно на някого.
Нося носене носител	Нещо определено, общо за всички. Определено общо правило ^Д , ред ^Д в обществото ^Д . Определена мярка, средна големина за едни и същи неща.

Предна остра част на нещо.
Предна остра част^Б на лицето^Б между очите^Б и устата^Б — орган^Б на дишането и мирисането.
Предна остра част^Е на кораб^И, лодка^И и др.
Тясна част^С суша^Д, земя^Д навътре в морето^Д.
Движа се с нещо в ръце, на гръб или с нещо върху (у) себе си.

'нося'	Движа [∅] се, като държа в ръце ^Б или на гръб ^Б нещо, някакъв багаж ^Н .
'нося'	Имам у себе си.
'нося'	Използвам дрехи [∅] , обувки [∅] и др.
Нош	Времето от вечер до сутрин.
ношен	
нощем	
'нощ ^Д '	
Нужда	Времето ^Д от залеза ^Д до изгрева ^Д на слънцето ^Д , от вечер до сутрин.
нужен	(Нямане на) нещо, което трябва.
нуждая се	
'нужда [∅] '	
'нужда [∅] '	Нямане на нещо, което трябва, без което не може.
'нужда [∅] '	Това, което трябва.
'нужда [∅] '	Нестигане на пари ^Ж .
	Тежко положение [∅] , в което е човек [∅] ; беда ^Т .
Няма	Не съществува.
нямане	
'няма'	Не съществува (тук).
'няма'	Не е тук.
О	
Обед	Средата на деня (и яденето по това време).
обеден	Времето ^Д в средата [∅] на деня ^Д .
'обед ^Д '	Храна ^Г , ястия ^Г , които се ядат по това време ^Д .
'обед ^Г '	Чувство на горчивина от нещо несправедливо.
Обида	
обиждам	Чувство ^Т на горчивина у някого срещу когото е направено или говорено нещо, което не е справедливо ^Н .
обиден	Причиняване на такова чувство ^Т на някого.
обидно	Който не се различава особено от другите и най-често го има или се случва.
'обида ^Т '	
'обида ^Н '	
Обикновен	
обикновено	

'обикновен'	Който най-често го има.
'обикновен'	Който често се случва [∅] .
'обикновен'	Който не се различава [∅] особено от другите като него.
'обикновен'	Който не е особено различен [∅] за някой случай [∅] .
Обичам	Изпитвам приятно чувство от любов към някого или удоволствие от правенето на нещо.
обич	Изпитвам чувство ^Т на любов ^Т към някого.
'обичам'	Приятно ми е да правя нещо, изпитвам удоволствие ^Т от нещо.
'обичам'	Имам навик [∅] (с удоволствие ^Т често) да правя нещо.
'обичам'	Гъста маса от много малки неща във въздуха.
Облак	Гъсти водни ^Д пари ^Д високо в небето ^Д .
облачен	Гъста маса ^Д от малки летящи частици [∅] .
'облак ^Д '	Голяма част от нещо, която по своите особености се отделя от съседните.
'облак [∅] '	Голяма част [∅] от държава ^Л , страна ^Л .
Област	Голямо място [∅] , което по своите особености се отделя от съседните [∅] .
областен	Част ^Б от тялото ^Б около някой важен орган ^Б .
'област ^Л '	Определен кръг [∅] от знания, отделна част [∅] от някоя дейност [∅] , наука ^Р , изкуство ^П , култура ^П , производство ^Б .
'област [∅] '	Вид на нещо, възприемано чрез очите или въображението.
'област ^Б '	
'област [∅] '	Външен вид [∅] на нещо, което се възприема чрез очите ^Б (направо или чрез огледало ^З).
Образ	Вид [∅] на нещо като представя ^Т на въображението ^Т .
образен	Живо, нагледно показване на нещо (ми-
изобразявам	
'образ [∅] '	
'образ ^Т '	
'образ ^П '	

Образование
образован
образован
образование^Р
образование^Р

Обратен
обратно
обратен
обратен
обратен

Обред
обретен
обретс

Обръщам
обърнат
обръщам
обръщам
обръщам

Обувка
обувка^З

Общ
общо

съд, идея^П, характер^Т) чрез думи^П, звуци^П или цветове^П и др. в изкуството^П. Герой^П, тип^П, характер^Т в художествено^П произведение^П. Обучение, получаване на знания и определена степен на обучение.

Обучение, получаване на знания. Сбор от знания, получени в пълен курс^Р на определена степен^З от обучение в училище^Р, университет^Р.

Напълно различен, точно другото на нещо, другата му страна, посока. Който се движи^З назад, връща се по същия път^П.

Който е на другата страна^З, откъм гърба^З на нещо.

Който е напълно различен^З, точно другото на нещо.

Сбор от действия при определен празник.

Сбор от определени действия при определен религиозен^С или народен^П празник^{П,С}, случай^З.

Местя нещо на обратната му страна.

Местя нещо така, че долната му част^З да бъде отгоре (или настрана).

Местя нещо от едно положение^З в друго или в друга посока^З.

Променям посоката^З на движение^З обратно (или в страни).

Предмети, които човек носи на краката си.

Предмет^З (обикн. от кожа^П) с особена форма^З, който се слага на краката^В при ходене.

Който (като нещо цяло) е на (или се прави от) някой, заедно с другите или

общност
изобщо
'общ'

'общ'
'общ'

'общ'
'общ'

'общ'

Общество
обществен
'общество^Л'

'общество^Л'

'общество^Л'

Обяснявам
обяснение
'обяснявам'
'обяснявам'

Овца
'овца^П'

'овца^З'

Огледало
огледален
оглеждам се
'огледало^З'

е най-важен от другите в цялото (и може да го покаже сам, без тях). Който е на всички, характерен^Т за всички.

Който се прави от всички.

Който е на някой, заедно с още някой (или някой).

Цял.

Който се отнася^З до основното, най-важното в нещо.

Който съдържа^П само най-важното, без всички малки особености.

Всички (или кръг от) хора, които живеят на едно място.

Сбор от всички хора^З, които живеят^П в едни и същи граници^Л в едно и също време^Л.

Кръг^З от хора^З, които често са заедно през свободното^З си време^Л.

Тесен кръг^Л от хора^З, които управляват политическия^Л и културния^П живот^З на една страна^Л.

Показвам смисъла на нещо така, че да се разбере.

Правя нещо да стане ясно, разбираемо. Намирам и показвам причината^Р, смисъла^П на нещо.

Домашно животно, което дава мляко и вълна.

Средно^З голямо домашно^В животно^В с дълга гъста вълна^В, което дава мляко^Г.

Глупав човек^З, който лесно се командва.

Стъкло, в което се виждат нещата пред него.

Специален вид^Р стъкло^Л, в което се

Огъногнен
'огън^З,'огън^З,
'огън^А,
'огън^М,**Око**очен
'око^Б,'око^Б,
'око^Б,**Октомври**октомврийски
'октомври^Д,**Омраза**омразен
'омраза^Т,**Опашка**'опашка^В,'опашка^В,'опашка^В,'опашка^Г,**Операция¹**оперирам
'операция^А,**Операция²**'операция^Е,виждат образите^О на нещата пред него.
Нещо, което горни.Дърва^Д (или друго вещество^Д), които
горят.Пожар^З.Висока температура^А при болест^А.Стрелба с оръжие^М.Орган за гледане и способност за виж-
дане.Един от двата органа^Б за гледане, виж-
дане, които са отпред на лицето^Б.Способност^Г за виждане.Моментно^Д поглеждане.Десетият месец от годината (през есен-
та).Десетият месец^Д от календарната^Д го-
дина^Д.

Чувство на силна вражда към някой.

Чувство^Г на силна вражда^О към няко-
го, желание да му се случи^О нещо лошо.

Дълга задна част на нещо.

Задна израсла част^Б в края^О на тяло-
то^Б на животно^Б.Дълги пера^В на задния край^О на тя-
лото^Б на птица^В.Задният край^О на тялото^Б с перка^В на
риба^В.Ред^О от хора^О пред магазин^Г, каса^Г
и др.Лекуване чрез рязане на болни места
от тялото.Рязане с изваждане на болни^А органи^Б,
части^Б от тялото^Б.Отделно действие в ред други като не-
го с една обща цел.Отделно работно^Е действие^Е от ред дру-
ги при производство^Е на някакъв про-
дукт^Е.'операция^М,'операция^Ж**Опит**опитен
опитвам
'опит^Р,'опит^Е,'опит^Е,'опит^О,**Определен**определям
'определен'
'определен'
'определен'**Орган¹**'орган^Б,'орган^Л,'орган^П,**Орган²**'орган^П,**Организация**организирам
'организация^Л,'организация^О,**Организъм**'организъм^Б,Действия^О на големи военни^М части^М с
определен общ план^О и цел^О.Действие^О, свързано^О с парични^Ж (бан-
кови^Ж) отношения^О на купуване и про-
даване.Разбиране дали нещо е възможно или
какви са качествата му.Изследване на определени процеси^Р с
предмети^О или живи^А организми^В в из-
куствена среда^{Б/Д}.Изпитване на качествата^О на продукт^Е,
апарат^Е, машина^Е и др.Сбор от знания, способности^Е, навици^О,
получени от работа^Е в дадена област^О.Действие^О с цел^О да се разбере дали
може да стане нещо.

Точно някой, един от ред други.

Който е точно посочен^О.

Който се мисли, че се знае.

Ясен, по който няма спор^О.

Част от нещо с определена функция.

Част^Б от организъм^Б с определени функ-
ции^Б.Държавно^Л или обществено^Л учрежде-
ние^Л.Вестник^П на партия^Л, организация^Л
и др.

Голям музикален инструмент.

Голям музикален^П инструмент^П с ха-
рактерен^Г звук^П.Събиране на нещо в едно цяло за по-
стигане на определена цел.Отделни групи^Л хора^К или държави^Л
с обща обществена^Л програма^Л и цели^О.Ред^О и спазване на определени прави-
ла^О за достигане на определена цел^О.

Живо същество.

Сбор от органите^Б на човек^Б, животно^Б,
растение^Б като едно цяло.

'организъм^Б'
Оркестър

'оркестър^П'

Оръжие
'оръжие^М'

'оръжие^Л'

Основен
основа
'основен'

'основен'
Особен
особено
особеност
'особен'

'особен'
'особен'

Остров
островен
'остров^Д'

Остър
остро
'остър'
'остър'
'остър'
'остър'

Отварям
отвор
отворен
'отварям'

Живо^А същество.

Група от различни музикални инструменти, с които се свири заедно.

Група^О музикални^П артисти^П, които заедно изпълняват музикално^П произведение^П на различни^О инструменти^П.

Средство за борба.

Предмет^О, инструмент^Е, машина^Е за нападение и защита^М, обикновено във война^М.

Средство^О за борба^Л, за постигане на някаква цел^О.

Който е най-важен за нещо, отнасящ се до това, върху което то стои.

Който се отнася^Р до най-долната част^О на нещо, върху което то стои.

Който е най-важен, най-главен^Л.

Който с нещо е различен от другите и с това има по-голямо значение или служи за специални цели.

Който е по-друг, различен^О от другите като него, който не е обикновен.

Който е с голямо значение^П.

Специален.

Част от суша, земя, наоколо отвсякъде с вода.

Част^О от суша^Д, земя^Д, отвсякъде на около с вода^Д.

Който е с тънък край (който реже).

Който е с тънък, тесен край^О, връх^О.

За инструмент^Е — който реже добре.

За време^Д, студ^Д, вятър^Д — силен.

Който е силно проявен.

Правя така, че нещо да може да се използва или да действа свободно.

Махам нещо, което пречи да се влезе

'отварям'

'отварям'

Отговор
отговарям
'отговор^О'

'отговор^О'

'отговор^Р'

'отговор^Р'

Отделен
отделно
отделям (се)
'отделен'

'отделен'
'отделен'

Отивам
отивам си
'отивам'

Откривам
откриване
откритие
'откривам'
'откривам'

'откривам'

Отношение
отнасям се
'отношение^Р'

в нещо или да се вземе нещо отвътре. Махам едната част^О на нещо затворено настрана^О.

Започвам работата^Е за деня^Д в учреждение^Л, магазин^Г и др.

Нещо, което се казва след въпрос, за да го реши, обясни.

Това, което казва човек^О след въпроса^О на някого.

Действие^О на човек^О след нещо, направено му от друг.

Резултат^Р от решение на научно^Р изследване^Р.

Краен резултат^Р от решение на математическа^Р задача^Р.

Който сам е нещо цяло, разделено от другите като него.

Който сам е нещо цяло, без да е част^О от по-голямо цяло.

Един от ред^О много като него.

Друг, различен^О.

Движа се от мястото, където съм на някъде.

Движа се от мястото^О, където съм в някаква посока^О или до крайната точка^О на движението^О.

Намирам и показвам нещо скрито или неизвестно.

Показвам нещо, спирам да го крия.

Намирам нова истина^Р, съществуването на нещо неизвестно.

Намирам нещо (или някой) скрито или неизвестно.

Връзка между нещата.

Връзка^{Р/О} (едни с други) между предмет^О, действия^О, големина.

'отношение ^Ø , 'отношение ^Ø	Връзка ^Ø с някого. Начин ^Ø на действие ^Ø към някого или нещо. Военен, който командува войници.
Офицер офицерски 'офицер ^М	Човек със специално военно ^М образование ^Р , който командува войници ^М в армията ^М .
Оцет 'оцет ^Г	Течност с кисел вкус. Течност ^Д с кисел вкус ^Г , която се получава от развалено вино ^Г и се изпълзува при готвене на салати ^Г , ястия ^Г и др.
Още 'още', 'още', 'още', 'още'	Освен това, освен сега. Ново, освен даденото количество ^Ø . До сега. Вече, в миналото. В по-голяма степен ^Ø .
П	
Падам падане 'падам', 'падам', 'падам', 'падам', 'падам'	Движа се към земята (или към пониско). Движа се отвисоко надолу към земята ^Д . Движа се от право положение ^Ø към земята ^Д . За дъжд ^Д , сняг ^Д — валя. Откъсвам се от мястото ^Ø си. За цена ^Ж — ставам по-ниска.
Пазар пазарувам 'пазар ^Ж ', 'пазар ^Ж ', 'пазар ^Е '	Продаване и купуване на различни неща. Голямо място ^Ø , където се продават и купуват различни ^Ø неща. Нещата, които се купуват. Областта ^П , където се купуват материали ^Е и се продават продукти ^Е .
Пазя спазвам пазя се запазвам	Внимавам да не се загуби, развали или промени нещо.

'пазя'	Внимавам ^Т , грижа ^Ø се да не се загуби или развали нещо.
'пазя', 'пазя'	Държа нещо скрито на някое място ^Ø . Помня и изпълнявам някакъв ред ^Д , закон ^П .
'пазя се'	Внимавам ^Т да не ми се случи ^Ø нещо лошо.
Палто	Дреха, която се носи върху другите дрехи.
'палто ^Ø ', 'палто ^Ø '	Дълга дреха ^Ø (обикн. до средата ^Ø на краката ^Б), която се носи върху другите дрехи ^Ø .
Памет 'памет ^Т '	Сако ^Ø . Пазене в съзнанието на нещо възприето. Способност ^Т да се запазва в съзнание ^{то} това, което е възприето по-рано.
Памук памучен 'памук ^В ', 'памук ^Е ', 'памук ^А '	Растителни влакна. Растение ^В , от което се получават влакна ^В . Влакната ^В от това растение ^В , които служат като материал ^Е за производство ^Е на платове ^Ø , дрехи ^Ø . Чисти такива влакна ^В , които се използват за чистене и връзване ^Ø върху рани ^А .
Панталон 'панталон ^Ø '	Мъжка дреха от кръста надолу върху краката. Мъжка ^К дреха от кръста ^Б надолу върху краката ^Б като част ^Ø от костюм ^Ø или отделно.
Пара изпарение парен 'пара ^Д '	Вода във вид на въздух от високата температура.
Парѝ паричен 'пари ^Ж '	Вещество ^Д на вид ^Ø като въздух ^Д от вода ^Д (или друга течност ^Д), която ври. Специални знаци, с които се купува и продава или като банкови средства. Метални ^Д или хартиени ^Д знаци ^П , с които се купува или срещу които се продава нещо.

Парк¹ 'парѹж',
парков
'паркИ',
Парк²
парков
'паркЕли',
Партия¹
'партияЛ',
Партия²
'партияП',
Патрон¹
'патронМ',
Патрон²
'патронЛ',
Пека
печен
'пека',
'пека',
Перка
'перкаВ',
'перкаИ',

Банковѹж средстваж.
Голяма градина в, до град.

Голяма градинаИ с дърветаВ и цветяВ
в (или близо до) градИ за почивкаА на
хоратаØ.
Сбор от колите или машините на ня-
коя фабрика.
Сбор от един видР колиИ, машиниЕ на
една фабрикаЕ или военнаМ частМ.
Политическа организация.
ПолитическаЛ общественаЛ организа-
цияЛ на хораК с едни и същи интересиØ.
Отделна цяла част от музикално про-
изведение или игра.
Отделна частØ от многогласноП музич-
калноП произведениеП, изпълнявана от
един (или от един видР) инструментиП
или от един гласП.
Отделна цяла играП (на картиП и др.).
Малък предмет, който се изстрелва от
оръжие.
Малък предметØ с остър крайØ, пълен
с гърмящоМ веществоД, който се изстрелва
от ръчноВ оръжиеМ.
Водач и защитник на други хора.
ЛицеЛ с високо общественоЛ положениеЛ,
което е водач и защитникØ на
други хораК.
Чрез огън (силна топлина) правя нещо
да стане готово за използване.
Готвя хранаГ, като я слагам на огънЗ,
обикн. в печкаЗ.
За слънцеД — силно светя и топля.
Външна част на тялото за движение
във водата или въздуха.
Външна израсла частБ на тялотоГ у ри-
битеВ и някои водниД животниВ, с ко-
ято те плуват.
УредЕ на тялотоЕ на корабИ или са-

Перо¹
'пероВ',
'пероВ',
'пероЖ',
Перо²
'пероР',
'пероП',
Песен
'песенП',
'песенП',
'песенП',
'песенП',
Печат
печатен
печатам
напечатан
отпечатан
'печатЛ',
'печатØ',
'печатП',
Печеля
печалба
'печеля',
'печеля',
Печка
'печкаЗ',

молетП, който се движиØ от машинаЕ,
за да се движатØ те.
Дълъг тънък отделен израстък.
РоговВ израстък от твърда основна частØ
и тънки влакътцаВ по нея по кожатаВ
на птициВ.
Дълъг и тънък зелен листВ от лукВ.
Отделна банковаж сметкаж.
Специален инструмент за писане.
Част от писалкаР, с която се пише.
Начин, майсторствоП на писане в лите-
ратуратаП.
Малко музикално, стихово-музикално
или в стихове произведение.
Стихово-музикалноП произведениеП за
пеене.
МелодиятаП на такова произведениеП.
Малко музикалноП произведениеП.
Късо литературноП произведениеП в сти-
ховеП.
Следи, знаци от специални прибори
като знак на учреждение и като на-
чин за машинно писане.
Малък приборЕ от металД, гумаД или
дървоД с изрязани знациП, чийто об-
разØП се получава чрез удряне върху
документН като знакП на държаваЛ,
учреждениеЛ и др.
СледаØ, знакП от нещо.
Сбор от написани чрез машиниЕ по спе-
циален начинØ вестнициП, книгиП и др.
Получавам пари срещу работа или от
продажба, или от победа в борба, игра.
Получавам париж срещу някаква ра-
ботаЕ или от продажба на нещо.
Побеждавам в борбаØ/М/Л, играП.
Уред, който дава топлина.
УредЕ, на който се готвиГ и който из-

Пея	лъчва топлина чрез огън ^З , електричество ^Д . Издавам мелодични звуци.
пеене	
'пея'	Създавам с гласа ^Б си свързани в мелодия ^П звуци ^П , обикновено заедно с думи ^П .
'пея'	За птица ^В -- издавам мелодични ^П звуци ^П .
'пея'	Изпълнявам религиозна ^С служба, молитва с особен глас ^Б .
Пиано	Основен музикален инструмент.
'пиано ^П '	Основен музикален ^П инструмент ^П , на който се свири като издава отделни звуци ^П чрез удряне на определени места ^Ø .
Пипам	Слагам и движа пръстите си по нещо.
'пипам'	Движа пръстите ^Б , ръката ^Б си по нещо.
'пипам'	Хващам, вземам за малко време ^Д нещо.
'пипам'	Търся с ръце ^Б да намеря нещо, обикновено в тъмно място ^Ø .
Пипер	Зеленчук с лют вкус.
'пипер ^В '	Зеленчуково ^Г растение ^В с дълъг месест ^Г плод ^В , обикновено с лют вкус ^Г и с червен или жълто-зелен цвят ^П .
'пипер ^Г '	Плодът ^В на това зеленчуково ^Г растение ^В .
'пипер ^Г '	Изушен и стрит такъв плод ^В с лют вкус ^Г за готвене на ястия ^Г .
Писалка	Прибор за ръчно писане.
'писалка ^П '	Прибор ^Е за ръчно ^Б писане.
Писмо	Нещо писано до някого.
'писмо ^П '	Нещо написано на лист ^П до някого, което му се праща чрез пощата ^П .
'писмо ^П '	Начин ^Ø за записване на човешкия ^Ø език ^П .
Пиша	Изображавам чрез знаци, думи и др., чрез които предавам някакви мисли.
писане	
писмен	
надпис	
изписвам	
написвам	

описвам		Изображавам ^{Ø/П} чрез знаци ^П , думи ^П , мелодии ^П , числа ^Р и др. върху нещо (обикн. хартия ^Д).
вписвам		Предавам мисли за нещо чрез такива знаци ^П .
'пиша'		Създавам научно ^Р , литературно ^П или музикално ^П произведение ^П .
'пиша'		Казвам нещо на някого чрез писмо ^П (обикн. по пощата ^П).
'пиша'		Вземам с уста течност.
Пия		
питие		Вземам с уста ^Б , използвам течна храна ^Г , вода ^{Д/Г} или алкохол ^Г .
'пия'		Обмислени, начертани, написани преди да се направи нещо, фигура, начин за правенето му.
План		Умалена начертана ^Р фигура ^Р на сграда ^З , град ^И , машина ^Е и др.
'план ^Р '		Обмислен преди това начин ^Ø и ред ^Ø за правене на нещо.
'план ^Ø '		Разстояние ^Д до публиката ^П на сцена ^П в кино ^П или театър ^П .
'план ^П '		Голяма маса земя (или нещо) над околната земя.
Планина		Много голяма земна ^Д маса ^Д високо над (обикн. равната) земя ^Д около нея.
'планина ^Д '		Голяма маса ^Ø от нещо в голямо количество ^Ø .
'планина ^Ø '		Памучна, вълнена или друга материя за различни цели.
Платно		
платнен		Тънка памучна ^Е , вълнена ^Е и друга материя ^Д , от която се правят дрехи ^Ø и др.
плат		Голям къс ^Ø от такава груба материя ^Ø на лодка ^И , за да се движи ^Ø при вятър ^Д .
'платно ^Ø '		Средна ^Ø част ^Ø от улица ^И , път ^И , по които се движат колите ^И .
'платно ^И '		Нарисувана картина ^П .
'платно ^И '		
'платно ^П '		

Плача
плач
'плача'

Плащам
заплащане
'плащам'

Племенник
'племенник'

Плитък
'плитък'

'плитък'
'плитък'

Плод
плодов
плоден
'плод'

'плод'

'плод'

'плод'

Площад
'площад'

Плувам
плуване
'плувам'

Издавам особени звуци, като ми текат сълзи.
Издавам отделни звуци, като ми текат сълзи от очите поради болка, мъка или др. чувство.

Давам пари за нещо или за някаква работа.

Давам пари на някого за нещо, което купувам или за някаква работа.

Дете на брат или сестрата.
Син или дъщеря на брат или на сестрата.

Който е по-малък от обикновено или от другите в посока надолу.

Който е по-малък от обикновено или от другите в посока на долу към дъното.

Който влиза малко навътре в нещо.
Който не стига до съдържанието, смисъла на нещо.

Това, което се ражда.

Част от растението, която расте от цвета (и от която се раждат нови растения).

Тази част от някои растения, която е със сладък вкус, използвана за храна.

Зароден организъм в тялото на майката у човек или животно.

Добър резултат от някаква работа.
Голямо празно място в центъра на град, село.

Голямо равно място без сгради обикновено в центъра на квартал, в град или село.

Движа се във водата — сам или с кораб, лодка.

Движа се във водата.

'плувам'

Победа
побеждавам
'победа'

'победа'

Повече
'повече'

Под
'под'

Пожар
'пожар'

Показвам
'показвам'
'показвам'

'показвам'

Покрив
покривам
покривало
покритие
'покрив'

'покрив'

Пол
полов
'пол'

Пола
поли
'пола'
'поли'
'поли'

Движа се по водата с кораб, лодка и др.
Успех в борба.

Успех в борба, война с премахване на врага.

Успех в борбата да стане нещо.

В по-голяма степен.

В по-голямо количество, в по-голям брой, в по-голяма степен.

Долна част на стая, по която се ходи.

Долна хоризонтална част на стая, по която се ходи и върху която стоят мебелите.

Силен огън, който унищожава всичко.

Силен огън, който унищожава сгради, гори и др. (на голямо място).

Правя, давам да се види нещо.

Давам, правя да се види нещо.

Държа прав пръст или ръка в някаква посока, за да се види къде точно е нещо.

Давам, правя да се разбере, да се узнае нещо.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Част от сграда, която я пази (заедно с хората в нея) от дъжд, сняг и др.

Поле	'поли ^Д '	Долната част ^Ø на планина ^Д .
		Широко пространство като област за някаква дейност.
	'поле ^Д '	Широка и равна част ^Ø земя ^Д .
	'поле ^И '	Равно пространство ^Д извън село ^И или град ^И .
	'поле ^П '	Основен цвят ^П , върху който е изобра- зено ^П нещо.
Политика	'поле ^Р '	Бяла, неизписана част ^Ø на лист ^Р (в краищата ^Ø).
	'поле ^Д '	Пространство ^Д , в което действа ^Д ^Ø някаква енергия ^Д , сила.
	'поле ^Ø '	Област ^Ø на някаква дейност ^Ø , рабо- та ^{Ø/Е} .
	политически	Управленческа дейност и начин на дей- ствие в държавния и обществен живот.
	'политика ^Л '	Дейност ^Ø на органите ^Л на държавната ^Л и обществената ^Л власт ^Л и управление.
Положение	'политика ^Л '	Въпроси ^Ø и случки ^Ø от обществения ^Л и държавния ^Л живот ^Ø .
	'политика ^Ø '	Начин ^Ø на действие ^Ø за постигане на някаква цел ^Ø , определящ отношението ^Ø към някого.
		Сбор от всички неща, които определят къде е и как е някой или нещо.
	'положение ^Ø '	Мястото ^Д , където е нещо в пространст- вото ^Д .
	'положение ^Ø '	Начин ^Ø , по който се чувства ^Т човек ^Б в даден момент ^Ø .
Получавам	'положение ^Ø '	Начин ^Ø , по който се държи тялото ^Б или някой негова част ^Б в даден мо- мент ^Ø .
	'положение ^Л '	Място ^{Л/Ø} в обществения ^Л живот ^Ø .
	'положение ^Л '	Политически ^Л ред ^Л в обществото ^Л , опре- делян от държавната ^Л власт ^Л .
	'положение ^Л '	Политическо ^Л отношение ^Ø на страна ^Л , държава ^Л спрямо другите държави ^Л .
	'положение ^Ж '	Парични ^Ж възможности на някого.
	'положение ^Р '	Научно ^Р определена мисъл.
		Вземам нещо, което ми се дава за нещо или стигам до нещо като резултат от някаква работа.

'получавам'

'получавам'

'получавам'

Помня

запомням

спомен

'помня'

Помощ

помагам

'помощ^Ж'

'помощ^Ж'

Понятие

понятиен

'понятие^Т'

'понятие^Р'

'понятие^Р'

Посока

посочвам

насока

насочвам

'посока^Ø'

'посока^Д'

Постоянно

постоянен

'постоянно'

'постоянно'

'постоянно'

'постоянно'

Вземам нещо, което ми се дава за нещо,
някаква работа^Е или ми се праща.
Произвеждам^Е нещо като продукт^Е след
обработка^Е от някакъв материал^Е, от
нещо друго.
Достигам до някакъв резултат^Ø, поло-
жение^Ø.
Пазя в паметта си нещо.

Запазвам в паметта^Т си нещо.

Това, което се дава или се прави за
някого, за да му бъде по-леко в нещо.
Това, което се прави за някого или му
се дава да му бъде по-леко или за да
се спаси.

Пари^Ж (или материали^Е), които се да-
ват на някого, за да може по-леко да
направи нещо.

Оформена обща мисъл, идея, знание за
нещо.

Оформена обща мисъл, идея за даден
предмет^Ø.

Представа^Р.

Разбиране, идея^Р за нещо.

Място, към което се движи нещо.

Линия^Ø на движение^Ø към някое мя-
сто^Ø.

Една от четирите основни точки^Ø на
света^Д: изток, запад, север, юг или
към някой от тях.

По всяко време, по един и същ начин.

Без спиране.

Винаги.

Много често.

Без промени.

Почивка

почивам

почивен

'почивка^А,'почивка^А,'почивка^Р,**Почти**

'почти'

Поща

пощенски

'поща^П,'поща^З,**Прав**

право

изправен

'прав'

'прав'

'прав'

'прав'

'прав'

Правило

правилен

правилно

'правило^Р,'правило^Л,'правило^О,

Спиране на работа, свободно от работно време.

Спиране на работа^Е, докато се съберат повече сили след умора^А.

Продължително свободно^О от работа^Е време^Д.

Ваканция^Р.

Без малко.

Без малко, така че малко не стига до нещо.

Изпращани и получавани писма, вестници, пари и др.

Учреждение^Л за пращане на определен адрес^П на писма^П, пари^Ж, вестници^П, багаж^И и др.

Сграда^З на такова учреждение^Л.

Който е по една линия, верен, какъвто трябва да бъде.

Който е по линия^О в една посока^О.

Който има форма^О на линия^Р.

За ъгъл^Р — който е на 90° спрямо хоризонт^Р.

За човек^О — който няма вина^{Н/О} за нещо.

Който е верен^О, в който няма грешка^Р.

Законни отношения между нещата и ред и начин на действие при определени случаи.

Положение^Р въз основа на съществуващи по определени закони^Р отношения^Р между нещата в дадена област^О.

Задължителен ред^Л в обществото^Л в правене на това, което трябва при определени случаи^О.

Начин^О на действие^О при определени случаи^О.

Правителство^Л

правителствен

'правителство^Л,**Право**

правен

'право^Н,'право^Р,'право^Н,'право^Н,'право^О,**Правоъгълник**

правоъгълен

'правоъгълник^Р,**Правя**

'правя'

'правя'

'правя'

'правя'

Празен

празно

'празен'

'празен'

'празен'

Празник

празнувам

празничен

'празник^{Л/С},

Висш орган на държавна власт.

Висш орган^Л на властта^Л в държавата^Л.

Законите, които определят свободите и задълженията на гражданите.

Сбор от законите^Н в една държава^Л, които са общи за всички граждани^Л и решават въпросите^О за техните свободи^Л и задължения^Л.

Науката^Р, която изучава тези закони^Н. Справедливост^Н.

Узаконена^Н от държавата^Л свобода^Л да се прави нещо.

Разрешение да се прави нещо, да се действа^О по някакъв начин^О.

Фигура с прави ъгли и с две по две равни страни.

Фигура^Р с прави ъгли^Р и с две по две равни страни^Р.

Причина съм нещо да стане.

Причина^Р съм нещо да стане от едно нещо или състояние^О в друго.

Причина^Р съм да съществува нещо.

Ставам причина^Р за нещо.

Причина^Р съм нещо или някой да стане някакъв.

В който няма нищо, без съдържание.

В който няма нищо или никого.

В който има съвсем малко неща или хора^О.

Който е без смисъл^П, без съдържание^Р.

Ден, в който се чествува някой или нещо и в който не се работи.

Определен от държавата^Л, църквата^С или в някое общество^Л ден^Д, дата^Д, в който се чествува^Л някой или нещо и в който не се работи^Е.

'празник^Ø'
 'празник^Д'
Пращам
 изпращам
 'пращам'
 'пращам'
Предмет
 предметен
 'предмет^Ø'
 'предмет^Р'
Представа
 представям (си)
 'представа^Т'
 'представа^Р'
Пресен
 прясно
 'пресен'
 'пресен'
Престъпление
 престъпник
 'престъпление^Н'
Преча
 пречка
 'преча'
 'преча'
 'преча'
Прибор
 'прибор^Е'

Радостен^Т, щастлив^Т ден^Д поради ня-
 коя радостна^Ø случка^Ø.
 Ден^Д, в който не се работи^Е.
 Правя така, че някой или нещо да
 бъде, да стигне някъде.
 Карам някого да отиде някъде.
 Давам нещо да бъде занесено някъде.
 Отделно оформено нещо.

Къс^Ø материя^Д, нещо с определена
 форма^Р.
 Курс^Р по определена наука^Р, материя^Р,
 която се изучава в училище^Р.
 Мислен образ, знание за нещо.

Мислен образ^Т в съзнанието^Т на нещо,
 възприето по-рано.
 Знание, разбиране за нещо.
 Който е от скоро.

За растителни^В или животински^В про-
 дукти^Г — който е скоро получен и за-
 пазил добрите си хранителни^Г качест-
 ва^Ø.

За въздух^Д в стая^З — чист.
 Действие против законите.

Действие^Ø, което не се разрешава от
 законите^Н и се наказва^Н със съд^Н (обикн.
 със затвор^Н).

Правя нещо да бъде тежко за някого,
 не разрешавам да се прави нещо.
 Стоя някъде, където някой не може да
 минава или да вижда от мен.
 Правя тежко правенето на нещо от ня-
 кого.

Не разрешавам да се прави нещо.
 Инструмент, уред, предмет, с който се
 прави нещо.
 Инструмент^Е, уред^Е за правене, про-
 изводство^Е на нещо.

'прибор^Е'

Привличам
 'привличам'

'привличам'

'привличам'

Пример

'пример^Р'

'пример^Ø'

Природа

природен

'природа^Д'

'природа^Б'

'природа^Д'

'природа^Т'

Причина

причинявам

'причина^Р'

'причина^Ø'

Приятел

приятелство

приятелски

'приятел^Ø'

'приятел^Л'

Всеки един от сбор предмети^Ø, с кои-
 то се яде.

Правя някой, нещо да дойде при мен.
 Карам, действам на някого или нещо
 да дойде по-близо до мен.

С качества^Ø си карам другите да
 спират вниманието^Т си или да изпит-
 ват добри чувства^Т към мен.

Карам някого да бъде на моя страна^Ø
 или да работи обща работа с мен.

Нещо (случай, дейност, човек), което
 човек трябва да знае и помни.

Отделен случай^Ø, който обяснява някое
 правило^Р, това в което някой ни убеж-
 дава.

Случка^Ø, дейност^Ø, която човек^Ø тряб-
 ва да знае и помни, за да прави и той
 така.

Всичко, което съществува в света с ха-
 рактерните му особености.

Всичко, което съществува на земята^Д.
 Създаващо начало^{Ø/Р} в живота^А.

Характерни^Т особености на място^Д,
 област^Д.

Характерни^Т особености на човек^Б, по-
 лучени по рождение.

Нещо (някой), заради което става нещо.

Нещо, заради което съществува, става
 или се променя друго нещо.

Някой или нещо, заради когото (което)
 става нещо.

Човек, с когото сме в близки отноше-
 ния, с когото имаме общи интереси или
 се обичаме.

Близък човек^К, с когото се обичаме,
 вярваме^Ø един на друг.

Човек^К, с когото сме с общи интереси^Т
 и често сме заедно.

'приятел ^Ø	Човек ^К , с когото сме в любовни ^Т отношения ^Ø .
Приятен приятно 'приятен' 'приятен'	Който е хубав и прави удоволствие.
Програма 'програма ^Ø ' 'програма ^Л ' 'програма ^П ' 'програма ^Р '	Който създава удоволствие ^Т . Който с добрите си качества ^Ø радва ^Т хората ^Ø . План на съдържанието, задачите и реда на някаква дейност. План ^Ø за работа ^Ø , действие ^Ø . Основни задачи ^Ø и цели ^Ø на политическа ^Л партия ^Л . Съдържание ^П и ред ^Ø на театрално ^П действие ^П или концерт ^П . Сбор от учебни предмети ^Р , разделени по дни ^Д и часове ^Р . Давам нещо на някого, за което му вземам пари. Давам нещо, като вземам пари ^Ж за него.
Продавам продажба 'продавам'	Нещо, което е резултат от работата на човек.
Продукт продукция 'продукт ^Е ' 'продукт ^Г ' 'продукт ^Д '	Предмет ^Ø , нещо, което е произведено ^Е , направено ^Е от човек ^Ø . Материали ^Е за храна ^Г или готови храни ^Г . Вещество ^Д , получено по изкуствен начин ^Ø . Не спирам, правя по-дълго нещо.
Продължавам продължение продължителност продължителен 'продължавам' 'продължавам' 'продължавам'	Правя нещо да стане по-дълго. Не спирам да правя нещо или започвам отново, след като съм спрял. След като съм започнал, не съм свършил да правя нещо.
Прозорец 'прозорец ^З '	Правоъгълна дупка със стъкло в стена. Правоъгълна ^Р дупка ^Ø в стена ^З , която се затваря със стъкла ^Д (наоколо с дърво ^Д).

Производство производствен произвеждам произведение 'производство ^Е ' 'производство ^Е ' 'производство ^Е ' 'производство ^{П/Р} ' 'производство ^М '	Фабрично създаване на нещо. Дейност ^{Е/Ø} за фабрично ^Е създаване на продукти ^Е . Създадените продукти ^Е . Отделен вид ^Р фабрична ^Е дейност ^{Е/Ø} . Нещо, създадено като резултат ^Ø на дейност ^Ø в изкуството ^П или науката ^Р . Даване на по-висока степен ^Л на офицер ^М . Времето между зимата и лятото.
Пролет пролетен 'пролет ^Д '	Един от четирите годишни ^Д сезона ^Д между зимата ^Д и лятото ^Д .
Пространство пространствен 'пространство ^Д ' 'пространство ^Ø '	Широко място между някакви граници. Мястото ^Д между известни граници ^Ø , където може да бъде нещо.
Професия професионален 'професия ^Е '	Част ^Ø от земята ^Д , ограничена от нещо. Основен вид работа.
Процент 'процент ^Д ' 'процент ^Ж '	Вид ^Р работа ^Е , която човек ^Ø получава право ^Ø да работи ^Е след известно обучение. 1/100 част от нещо. Единица ^Д за измерване на 1/100 част ^Ø от някакво количество ^Ø .
Процес 'процес ^Р ' 'процес ^А ' 'процес ^Н '	Печалба на всеки 100 лева ^Ж за определено време ^Д . Ред, по който протича нещо. Ред ^Ø от промени, характерни ^Т за растежа, протичането на нещо. Протичане на болест ^А . Действия ^Ø на съда ^Н и законен ^Н ред ^Л при решаване на споровете ^Ø и въпросите ^Ø за вината ^Н .
Проявявам проява 'проявявам'	Показвам скритите си особености. Показвам някакво свое качество ^Ø , особеност, които обикновено са скрити.
Пръст^Л	Крайна част на ръка или крак.

'прѣст^Б'
Прѣст²
 'прѣст^Д'
Психика
 психически
 'психика^Т'

Птица
 'птица^В'
Публика
 публичен
 'публика^П'

Пускам
 изпускам
 пропускам
 спускам
 'пускам'

 'пускам'

 'пускам'

 'пускам'

Пуша
 пушек
 'пуша'

 'пуша'

Пушка
 'пушка^М'

Пчела
 'пчела^В'

Пълен
 пълно

Една от петте крайни^О части^Б на ръка^Б или крак^Б.
 Земя.
 Земна^Д маса^Д като пясък^Д на вид^О.
 Сбор от душевни качества.

 Сложна организация^О на усещанията, възприятията, паметта^Т, въображението^Т, мисленето, чувствата^Т, волята^Т, характера^Т и способностите^Т на човек^Б.
 Двукрако животно с крила и човка.
 Двукрако^Б животно^В с крила^В и човка^В.
 Хора, които гледат нещо.

 Хора,^О които гледат и слушат кино^П, театър^П, концерт^П, игри^П и др.
 Правя така, че нещо да може да се използва, да действа свободно.

 Отварям ръце^Б, пръсти^Б и правя нещо да падне или да се движи.
 Разрешавам, давам възможност на някого да отиде или да влезе свободно^Л някъде.
 Правя да започне действието^Е на някакъв уред^Е, машина^Е.
 Отделям от себе си нещо.
 Пускам газове и частици при горене.
 Пускам газове^Д и частици във^О вид^О на въздух^Д при горене.
 Дишам такива газове^Д и частици^О от горяща цигара^Г.
 Ръчно оръжие за стрелба с патрони.
 Обикновено дълго ръчно^Б оръжие^М, с което се стреля с патрони^М.
 Насекомо, което дава мед.
 Насекомо^В, което дава мед^Г от цветовете^В на растенията^В.
 В който като цяло има много неща до голяма степен.

напълно
 'пълен'
 'пълен'
 'пълен'
 'пълен'
 'пълен'
Път¹
 'път^И'

 'път^И'
 'път^И'

 'път^И'
 'път^О'
 'път^О'

Път²
 'път^О'

Пътувам
 пътуване
 'пътувам'

Пясък
 'пясък^Д'

Р
Работа
 работа
 работник
 обработвам
 изработвам
 преработвам
 'работа^Е'

 'работа^Е'

 'работа^О'

 'работа^О'

В който има много неща или хора^О.
 Цял.
 В най-висока степен^О.
 За човек^Б — дебел.
 За оръжие^М — в който има патрон^М.
 Място, по което се пътува.
 Дълга, тясна част^О земя^Д за ходене и пътуване по нея.
 Улица^И.
 Посока^О или място^О, от където се минава.
 Място^О, линия^И, по която се пътува.
 Пътуване, ходене.
 Начин^О, по който се прави нещо, достига до някаква цел^О.
 Брой на някакво действие.
 След числа — брой^О на някакво едно и също действие^О.
 Движа се с кола, влак и др.

 Движа се с кола^И, влак^И, кораб^И, самолет^И и др.
 Малки зрънца камък.
 Маса^Д от малки зрънца^О камък^Д.

 Това, което се прави, за да се произведе, създаде нещо.

 Дейност^О, с която се прави, произвежда^Е, създава нещо.
 Място^Л, служба, където постоянно човек^К прави нещо според професията^Е си.
 Нещо, което трябва да се прави или вече е направено.
 Резултат^О, произведение^Е, продукт^Е,

'рабста^{П/Р},
 'работа^О,
 'работи^О
Равен
 равно
 изравнявам
 'равен'
 'равен'
 'равен'
Равнина
 'равнина^Д,
 'равнина^Р,
Радио
 'радио^П,
Радост
 радостен
 радвам (се)
 'радост^Т,
 'радост^О,
Раждам
 зараждам
 роден
 вроден
 рождение
 'раждам',
 конто някой е направил чрез такава
 дейност^О.
 Литературно^П, художествено^П или на
 учно^Р произведение^П.
 Нещо.
 Неща.
 Който е един и същ навсякъде по всич-
 ки свои части или с някой друг.
 По който няма дупки^О и по-високи
 места^О.
 Хоризонтален^Р.
 Който е един и същ с друг, не се раз-
 личава по големина, тежест, значе-
 ние^П и др.
 Равна земя, пространство.
 Широка част^О земя^Д без планини^Д или
 големи височини.
 Пространство^Д, в което може да бъде
 една от страните^Р, стените^О на някоя
 фигура^Р.
 Апарат за получаване на звук от да-
 лечно разстояние.
 Специален апарат^Е за получаване на
 звук^П, говор, музика^П от далечно раз-
 стояние^Д чрез електрически^Д вълни^Д
 по въздуха^Д.
 Весело чувство от нещо хубаво, жела-
 но, както и самото нещо.
 Весело чувство^Т от нещо хубаво, же-
 лано.
 Нещо, което създава такова чувство^В.
 За жена, женско животно, растение —
 давам живот на бебе, малко, плодове.
 За жена^К, женско^К животно^В — давам

'раждам'
Разбирам
 разбираме
 разбирателство
 разбираем^П
 'разбирам'
 'разбирам'
 'разбирам'
 'разбирам'

Развалям
 развален
 'развалям'
 'развалям'
 'развалям'
 'развалям'
 'развалям'

Разказ
 разказвам
 'разказ^О,
 'разказ^П,

Разлика
 различавам
 различен
 'разлика^О,
 'разлика^О,

отделно съществуване, живот^А на бебе^К,
 малко.
 За дърво^В, растение^В, земя^Д — давам
 плодове^В.

Възприемам смисъла на нещо, става ми
 ясно, усещам нещо.

Възприемам смисъла^П, съдържанието^Р
 на нещо.

Става ми ясно нещо.

Чувствувам^Т, усещам какво мисли или
 чувства^Т някой друг.

Имам способности^Е, усет и знания за
 правене на нещо и за ценността^Ж му.

Правя нещо готово или добро да не
 може да се използва, да работи, да
 стане по-лошо.

Правя нещо готово, направено да ста-
 не на части^О и да не може да се из-
 ползува; унищожавам.

Правя нещо (уред^Е, апарат^Е, машина^Е)
 да не може да работи^Е.

Попречвам нещо да бъде направено.

Правя нещо по-лошо, отколкото е било.

Научавам някого на нещо лошо.

Описание с думи на някоя случка.

Описание с думи^П на някоя (преживя-
 на^А, видяна или чута) случка^О.

Вид късо литературно^П произведение^П,
 в което се описва някаква случка^О.

Това, което не е едно и също, особе-
 ното между две или повече неща.

Качества^О, особености на неща, по кои-
 то те не са едни и същи едно с друго.
 Нещо, което не е едно и също с други
 неща, всяко друго възможно нещо.

'разлика ^Р '	Това, което се получава от ваденето на две числа ^Р едно от друго.
Разрешавам	Давам свобода на някого да прави нещо или отговор на нещо.
разрешение	Давам свобода ^О на някого да прави нещо.
'разрешавам'	Търся, намирам или давам правилен отговор ^{О/Р} на въпрос ^{О/Р} , задача ^{О/Р} .
Разстояние	Пространството между две точки.
'разстояние ^Д '	Пространството ^Д между две точки ^Р .
Ракия	Силно алкохолно питие.
'ракия ^Г '	Силно алкохолно ^Г питие, получено от обработени ^Е плодове ^Г , грозде ^Г .
Рана	Разкъсана част от тялото, която боли.
ранявам	
ранен	Разкъсана кожа ^Б или мускул ^Б по някоя част на тялото ^Б .
'рана ^А '	Душевна ^Т мъка ^Т , болка ^Т .
'рана ^Т '	Преди или в началото на определено време.
Рано	Преди определеното за нещо време ^Д .
ранен	В началото на дадено време ^Д .
'рано'	Ставам по-голям.
'рано'	
Раста	
растеж	За жив ^А организъм ^Б — ставам по-голям като живея ^А .
израствам	За растение ^Б — показвам се и се издигам над земята ^Д .
израстък	Ставам по-голям по брой.
пораствам	Организъм с корен, стъбло и листа.
'раста'	
'раста'	Организъм ^Б с корен ^Б , стъбло ^Б и листа ^Б , който се храни ^Г направо от земята ^Д и въздуха ^Д .
Растение	Обществено-политическа промяна с вземане на властта от по-силна партия (чрез сила).
растителен	
'растение ^Б '	
Революция	
революционен	

'революция ^Л '	Обществено-политическа ^Л промяна чрез военна ^М сила и вземане на властта ^Л от по-силна и по-напред за момента ^О партия ^Л .
Ред	Хора, неща, случки един след друг или правене на определени неща едно след друго като начин за правене на нещо цяло.
редя	Права линия ^О от хора ^О или едни и същи предмети ^О един след друг.
нареждам	Написани на лист ^Р думи ^Р в една линия ^О .
пореден	Маса ^О от различни ^О неща едно върху друго.
'ред ^О '	Сбор ^О от случки ^О една след друга.
'ред ^Р '	Време ^Д за правене на нещо.
'ред ^О '	Време ^Д за правене на нещо или за купуване от няколко души ^О , които чакат един след друг.
'ред ^О '	Голям брой ^О еднородни ^Р неща.
'ред ^Л '	Определени общи за всички членове ^Л на обществото ^Л правила ^Л , норми ^Л , според които се действа ^О при определени случаи ^О .
'ред ^Е '	Определен начин ^О за правене, производство ^Е на нещо.
Режа	С нож, остър инструмент деля нещо на късове и отделям част от цялото.
отрязвам	
нарязвам	С нож ^Е или друг остър инструмент ^Е деля на късове ^О нещо.
изрязвам	С нож ^Е отделям част ^О от нещо.
'режа'	За нож ^Е , инструмент ^Е — остър съм.
'режа'	Това, което се получава след някакво действие.
'режата'	Това, което се получава след някаква работа ^Е , действие ^О .
Резултат	
'резултат ^О '	

'резултат^Р'
Рейс
 'рейс^И'
 'рейс^И'
Река
 речен
 'река^Д'
 'река^Д'
 'река^Д'
Религия
 религиозен
 'религия^С'
Република
 'република^Л'
 'република^Л'
Ресторант
 'ресторант^Г'
Решавам
 решение
 'решавам'
 'решавам'
 'решавам'
Риба

Количеството^Д, числото^Р, което се получава след математическо^Р действие^Р.
 Определен път, по който пътува кораб, самолет, кола и самата кола.
 Пътуване на кола^И, кораб^И, самолет^И по определен път^И.
 Голяма кола^И за много хора^Д.
 Маса вода (хора), която се движи на някъде.
 Голяма маса^Д вода^Д, която постоянно тече по естествен път^И и отива в море^Д, езеро^Д.
 Малка маса^Д такава вода^Д.
 Голяма маса^Д движещи се хора^Д.
 Форма на обществено съзнание, основана на вяра в бог.
 Една от формите^Р на обществено^Л съзнание^Т на основата на вяра^С в бог^С и др. свръхестествени сили и същества.
 Държава, чиято власт е у избрано за определено време правителство.
 Форма^Р на държавно^Л управление, при която властта^Л е у избрано за определено време^Д правителство^Л.
 Държава^Л с такова управление.
 Място, където се яде и пие срещу заплащане.
 Място^Д, където се ядат ястия^Г и се пият питиета срещу заплащане.
 Определям как трябва да се действа, кое е правилно.
 Определям как да действам, след като съм обмислил нещата.
 За съд^И, организация^Л — определям кое е правилно^Л и как да се действа в даден случай^Д.
 Намирам правилния^{Р/Д} отговор^{Р/Д} на задача^{Р/Д}.
 Животно, което живее във вода.

'риба^В'
Риза
 'риза^Д'
 'риза^Д'
Рисувам
 рисунка
 нарисувам
 'рисувам'
Рог
 рогов
 рогат
 'рог^В'
 'рог^П'
Род¹
 родствен
 'род^К'
 'род^Л'
 'род^К'
Род²
 родствен
 'род^Р'
Родител
 'родител^К'
 'родител^К'
Роднина
 роднински
 'роднина^К'

Животно^В с перки^В, което живее^А и диша само във вода^Д.
 Дълга до кръста дреха от тънък плат, която се носи върху бельото или направо върху тялото.
 Дълга до кръста^В дреха^Д от тънък плат^Д, която се носи върху бельото^Д и под самото^Д.
 Платнена^Д дреха^Д, част от бельото^Д, която се носи направо върху тялото^В.
 Правя картини.

Правя картини^П с линии^Р и бои^П (обикн. с четка^П).

Твърд остър израстък на главата на животно.

Всяка една от двете твърди, остри израсли части^В отпред на главата^В на някои животни^В — крави^В, овце^В и др.
 Музикален^П инструмент^П с такава форма^Д.

Хора с общи далечни родители.

Много хора^К с общи далечни родители^К.

Народ^Л.

Роднини^К.

Група от няколко вида.

Група^Д от няколко вида^Р с общи качества^Д.

Баща или майка на някого.

Бащата^К или майката^К на някого.

Баща^К.

Човек, който е в семейни или брачни връзки с други хора.

Човек^К, който е във връзка^Д с други хора^К по общи семейни^К или брачни^К отношения^Д.

Рокля	Женска дреха, дълга до средата на краката.
'рокля ^Ø '	Женска ^К дреха ^Ø , дълга обикновено до средата ^Ø на краката ^Б .
Роля	Игра на артист в образа на герой на сцена, в киното.
'роля ^П '	Образ ^П , герой ^П в драматично ^П произведение ^П , което се играе ^П от артист ^П на сцената ^П или в киното ^П .
'роля ^Ø '	Действие ^Ø на някого като някакъв в някоя случка ^Ø , работа ^Ø .
Роман	Голямо литературно произведение, в което се описва животът на много герои.
'роман ^П '	Голямо литературно ^П произведение ^П , в което се описва животът на литературни ^П герои ^П .
'роман ^Ø '	Любовни ^Т отношения между мъж ^К и жена ^К .
Ръка	Горна крайна част от тялото на човек, с която се хваща и работи.
ръчен	Всяка една от горните крайни части ^Б на тяло ^Б на човек ^Б .
'ръка ^Б '	Крайна част ^Б на тази част ^Б , където са пръстите ^Б , с която се хваща и работи ^Е .
'ръка ^Б '	Човек ^Б като работник ^Е , който произвежда ^Е нещо.
'ръка ^Е '	Който е от по-малко и от по-надалече едно от друго едни и същи неща в нещо.
Рядък	Който е от много едни и същи неща надалече едно от друго в нещо.
рядкост	За течност ^Д — в който има вода ^Д (или друга такава течност ^Д) повече от обикновено или от другите.
'рядък'	Който става през по-дълго време ^Д .
'рядък'	Който го няма, не се намира често и затова е ценен ^Ж .
С	
Садя	Слагам плод или корен в земята, за да израсте ново растение.

'садя'	Слагам в земята ^Д плод ^Б или корен ^Б на растение ^Б , за да израсте ново растение ^Б .
Сако	Къса до под кръста мъжка дреха.
'сако ^Ø '	Къса до под кръста ^Б мъжка ^К дреха ^Ø , която се носи върху ризата ^Ø като част ^Ø от костюм ^Ø или отделно.
Салата	Зеленчук с големи листа, нарязани отделно или с други зеленчуци като ястие.
'салата ^Г '	Ястие ^Г от сурови рязани зеленчуци ^Г , обикновено със сол ^Г , оцет и растително ^Б масло ^Г , което се яде заедно с другото ястие ^Г .
'салата ^Б '	Зеленчуково растение ^Б с големи листа ^Б .
'салата ^Г '	Листата ^Б на този зеленчук ^Г като храна ^Г .
Само	Без нищо друго, не повече от, постоянно.
'само'	Без нищо друго (никой друг).
'само'	Не повече от.
'само'	Постоянно.
Самолет	Машина, с която човек лети.
'самолет ^И '	Машина ^И с крила ^И и перки ^И , с която човек ^К лети.
Свалям	Местя нещо от високо към по-ниско място, махам нещо от някъде.
'свалям'	Местя, движа ^Ø нещо от по-високо към по-ниско място ^Ø .
'свалям'	Хващам и със сила слагам на земята нещо изправено.
'свалям'	Вадя някого или нещо от кола ^И , рейс ^И , влак ^И и др.
'свалям'	Махам дрехи ^Ø , шапка ^Ø , обувки ^Ø от някого.
Светъл	Който излъчва или по (в) който има слънчева или електрическа енергия и прави да се вижда.
светло	
светлина	
светлинен	
светя	
осветен	
'светъл'	Който излъчва слънчева ^Д или електри-

	ческа ^Д енергия ^Д и прави света ^Д на около видим.
'светъл'	По (в) който има такава енергия ^Д и се вижда добре.
'светъл'	Който има цвят ^П , близък до белия.
Свидетел	Човек, който лично е бил и видял някоя случка.
'свидетел ^О '	Човек ^К , който лично е бил на някоя случка ^О и я е видял.
'свидетел ^Н '	Човек ^К , който идва пред съда ^Н да каже истината за нещо по някое дело ^Н .
Свирия	Издавам, изпълнявам на музикален инструмент звуци, мелодии.
'свирия'	Изпълнявам мелодия ^П , песен ^П , музикално ^П произведение ^П на музикален ^П инструмент ^П .
'свирия'	За музикален ^П инструмент ^П — издавам звуци ^П , мелодии ^П .
'свирия'	Издавам звуци, мелодии ^П с уста ^Б .
Свобода	Възможност на човек да действа според своята воля без ограничения.
свободен	Възможност на човек ^К да действа ^О според своята воля ^Т .
'свобода ^О '	Живот ^О без пречки, ограничения ^О .
'свобода ^Л '	Положение ^Л на някого, който не е в затвора ^З .
'свобода ^Н '	Слагам край на нещо.
Свършвам	Правя нещо до край ^О .
завършвам	Направлям нещо.
довършвам	Използвам нещо до край ^О .
'свършвам'	Уча нещо, пълен курс ^Р по нещо до край ^О .
'свършвам'	Всичко, което съществува със земята и хората по нея.
'свършвам'	Всичко, което съществува.
'свършвам'	Земята ^Д с хората ^Б по нея.
Свят¹	Всички или много хора ^К заедно.
'свят ^Д '	Отделен кръг ^Л в обществото ^Л .
'свят ^Д '	Който е живял според религиозната
'свят ^О '	
'свят ^Л '	
Свят²	

святост	идея и му се отдава чест (като най-обичан).
'свят'	На който се отдава религиозна ^С чест ^Л .
'свят'	Който е живял според религиозната ^С идея ^С и норми ^С и с религиозна ^С вяра ^С .
'свят'	Най-обичан, най-близо до сърцето ^Т .
Сграда	Това, което е направено от човек за живеене, работа и почивка.
'сграда ^З '	Това, което е направено от човек ^К за живеене ^А , работа ^Б и почивка ^А в него, защитен ^О от природата ^Д .
Север	Посоката, която е на ляво от обърнат на изток човек.
северен	Една от четирите посоки ^Д на света ^Д , която е от ляво на обърнат на изток ^Д човек ^О .
'север ^Д '	В този момент, този път.
Сега	В този момент ^О , когато се говори за нещо.
'сега'	Малко преди или малко след момента ^О , когато се говори за нещо.
'сега'	Този път ^О .
'сега'	Времето от 7 дена.
Седмица	Времето ^Д от 7 дена ^Д , обикновено от понеделник ^Д до неделя ^Д .
'седмица ^Д '	В неподвижно положение съм с крака под ъгъл с тялото.
Седя	Стоя изправен от кръста ^В нагоре върху нещо (обикн. върху стол ^З или върху земята ^Д), а краката ^Б ми са под ъгъл ^Р с тялото ^Б .
'седя'	В неподвижно положение ^О съм.
'седя'	Преминавам времето ^Д си, без да правя нищо.
Сезон	Една от четирите части на годината.
'сезон ^Д '	Една от четирите части ^О на годината ^Д : пролет ^Д , лято ^Д , есен ^Д , зима ^Д .
'сезон ^О '	Част ^О от годината ^Д , удобна за някаква работа ^О .
Село	Място за живеене с малко къщи.
'село ^И '	Място с малко къщи ^З , където живеят ^А

Семейство¹

семеен

'семейство^К''семейство^К'**Семейство²**'семейство^Р'**Септември**

септе мврийски

'септември^Д'**Сериозен**

сериозно

'сериозен'

'сериозен'

'сериозен'

'сериозен'

'сериозен'

'сериозен'

Сестра'сестра^К''сестра^А''сестра^С'**Силен**

сила

усилне

усилен

всесилен

'силен'

малко хора^Ø, чиято работа^Е е гледане на растения^В и домашни^З животни^В. Мъж и жена в брачни отношения и децата (и близките им роднини). Мъж^К и жена^К в брачни^К отношения^Ø и техните деца^К.

Близки роднини^К, които живеят^А заедно в един дом^З.

В науката — група от родствени неща.

В науката^Р — група^Ø родствени^Р предмети^Ø, растения^В, животни^В.

Деветият месец от годината (през есента).

Деветият месец^Д от календарната^Д година^Д.

Важен, тежък за възприемане.

Който е в лошо настроение^Т.

Който по характер^Т обикновено не е радостен^Т, който е в лошо настроение^Т.

Който на истина^Р е важен, а не на игра^Ø, за удоволствие^Ø.

Който е с важно съдържание^П.

Към който се изпитва^З доверие^Ø.

Към който е нужно особено внимание^Т, тъй като е тежък за решаване.

Най-близка жена по род (или иден).

Дъщеря^К по отношение^Ø на другите деца^К на едни и същи родители^К.

Жена^К със специално образование^Р, която помага на доктор^А в работата^Е му.

Жена^Ж на духовническа^С служба^С.

Който има голяма способност да работи, да действа, да побеждава.

Който има голяма способност^Т за работа^Е, да действа^Ø чрез мускулите^Б си.

'силен'

'силен'

'силен'

'силен'

'силен'

Син¹'син^К''син^Л'**Син²**

'син'

Сирене'сирене^Г'**Скачам**

скок

подскачам

'скачам'

'скачам'

'скачам'

Скоро

'скоро'

'скоро'

'скоро'

Слаб

'слаб'

'слаб'

'слаб'

'слаб'

'слаб'

Който действа^Ø в голяма степен^Ø.
Който не може леко да бъде победен^{М/Ø}.
Който има способност^Т да побеждава с воля^Т, характер^Т, различни пречки.
Който има голяма власт^Л.
За алкохолно^Г питие — с висок градус^Г.

Човек от мъжки пол по отношение на своите родители (или на своя народ).

Човек^К от мъжки пол^К по отношение^Ø на своите родители^К.

Човек^К като член^Л на своя народ^Л, духовно^Т създаден от него.

Който е с цвят като на небето.

Който има цвета^П на ясно небед.

Млечен хранителен продукт.

Полутвърд солен^Г хранителен^Г продукт^Г, получен от мляко^Г.

Местя се с бързо изхвърляне на тялото.

Местя се с бързо изхвърляне на цялото тяло^Б.

Движа^Ø се чрез такива движения^Ø.

Изправям се на крака^Б с бързо движение^Ø от легнало или седнало положение^Ø.

Бързо, за малко време, малко преди или малко след даден момент.

Бързо.

Малко преди или малко след даден момент^Д.

За малко време^Д.

Който няма голяма способност да работи, да действа.

Който няма голяма способност за работа^Е, да действа^Ø чрез мускулите^Б си.

Който действа^Ø в малка степен^Ø.

Който леко може да бъде победен^{М/Ø}.

Който не е с достатъчно твърда воля^Т, характер^Т.

За човек^Б или животно^В — който има

'слаб'
'слаб'

Слагам

'слагам'

'слагам'

Сладък

сладко

'сладък'

'сладък'

Следа

следа

'следа^В'

'следа^Д'

'следа^Д'

Слизам

'слизам'

'слизам'

'слизам'

Сложен

сложно

'сложен'

'сложен'

Служа

служител

служба

служебен

по-малко месо^В, форми^В от нормалното.
Който не е съвсем здрав^А.
За алкохолно^Г питие — с нисък гра-
дус^Г.

Движа нещо до определено място, за да
стои там.

Движа нещо, което държа, до опреде-
лено място^Д, за да стои, да бъде там.
Редя^Д ястия^Г, прибори^Г и всичко нуж-
но^Д за ядене.

Който има вкус на захар, мед или из-
общо приятен вкус.

Който има вкус^Г на захар^Г, мед^Г, зря-
ло грозде^Г и др.

Който има приятен вкус^Г.

Знак, оставен от някой или нещо, кой-
то е минал или което е било.

Знак от минал човек^В, животно^В, ко-
ла^И върху земята^Д.

Знак, че нещо някъде е съществувало.
Резултат^Д от, след някакви отноше-
ния^Д, преживявания^А.

Движа се от по-високо към по-ниско
място.

Движа се от по-високо към по-ниско
място^Д.

Стъпвам пак на земята^Д, след като съм
се бил качил върху нещо високо.

Излизам от кола^И, рейси, влак^И и др.

Който е от няколко части и е тежък
за разбиране, решение.

Който е от няколко части^Д.

Тежък за разбиране, решаване, обяс-
нение.

Изпълнявам някаква работа, като ня-
кой ме командува или използва за
нещо.

'служба'

'служба'

'служба'

'служба'

'служба'

Случай

случаен

случайност

случка

случвам се

'случай^Д'

'случай^Д'

'случай^Д'

Слушам

'слушам'

'слушам'

'слушам'

'слушам'

Слънце

слънчев

'слънце^Д'

'слънце^Д'

'слънце^Д'

Смел

смелост

'смел'

Изпълнявам някаква работа^Е в учреж-
дение^Л.

За войник^М, офицер^М — в армията^М
съм на работа^Е или война^М.

За духовник^С — правя църковен^С об-
ред^С.

Работя^Е за някого, като изпълнявам
неговата воля^Д, командите му.

За нещо (инструмент^Е и др.) — изпол-
зувам се за нещо.

Нещо, което е станало, обикновено без
да се очаква или е удобно да стане в
живота.

Нещо, което е станало в живота^Д.

Нещо, което е станало неочаквано, не
се е имало пред вид^Д.

Възможност, удобен момент^Д за праве-
не на нещо.

Внимавам^Т, за да чуя или възприема
нещо.

Внимавам, за да чуя нещо по-добре
или да го възприема като цяло.

Чувам.

Възприемам и изпълнявам желанията,
това, на което ме учи някой.

За доктор^А — изследвам^А с ухо^В сър-
цето^В и дробовете^В на болен^А.

Небесно тяло, което излъчва светлина
и топлина.

Небесното^Д тяло^Д, което свети и топ-
ли през деня^Д.

Светлината и топлината, излъчвани^Д
от това тяло^Д.

Всяко небесно тяло^Д, което свети със
своя светлина; звезда^Д.

Който не го е страх.

Който не го е страх.

Сметка
смятам
'сметка^Р'
'сметка^Ж'

'сметка^Ж'
'сметка^Ø'

'сметка^Ø'

'сметка^Ø'
Смея¹
'смея'
Смея се²
смешен
смешно
'смея се'

'смея се'

Смисъл
'смисъл^П'

'смисъл^Р'
'смисъл^Ø'

Смърт
(без)смъртен
'смърт^А'

Сняг

'сняг^Д'

'сняг^Д'

Сол
солен

Действие (и резултат) с числа или с пари.
Действие^Р и резултат^Р с числа^Р.
Документ за това, колко пари^Ж трябва да се платят за нещо купено или за свършена работа^Е.
Сбор от банкови^Ж операции^Ж.
Отношения^Ø, обикн. парични^Ж, между двама или повече души^Ø, които не са в ред^Л.
Планове^Ø за нещо, преди то да е станало.
Печалба.
Имам смелост да направя нещо.
Имам смелост да направя нещо.
Издавам звуци на радост.

Издавам особени звуци^П заедно с особени движения^Ø на лицето^Б от радост^Т, веселие.

Държа се обидно с някого, като издавам такива звуци^П.

Съдържание и обяснение на нещо.
Вътрешно съдържание^П на нещо, за което се мисли.

Правилен^Ø ред^Ø, начин^Ø на мислене.
Правилна^Ø, вярна цел^Ø, достатъчно обяснение на нещо.

Край на живота.

Край на живота^А, губене на основните функции^Б на живия^А организъм^Б.

Малки ледени частици, които падат от облаците върху земята през зимата.

Малки ледени^Д частици^Ø с форма^Ø на звездички^Д, които падат от облаците върху земята^Д през зимата^Д.

Дебела маса^Д от такива частици^Ø върху земята^Д през зимата^Д.

Бяло вещество с особен вкус, от което се слага в храната.

соля
'сол^Г'

Спасявам
спасение
спасявам се
'спасявам'

'спасявам се'

Специален
специално
'специален'

Спирам
спиране
спирка
'спирам'

'спирам'

'спирам'

'спирам'

Спокойствие
спокоен
'спокойствие^Т'

Спор
спорен
споря
'спор^Ø'

'спор^Ø'

Спорт
спортен

Бяло вещество^Д с особен вкус^Г, (важно за живота), от което обикновено се слага в храната^Г.

Правя така, че някой да избегне някоя беда.

Запазвам някого, като му давам възможност да избегне някоя беда^Ø, нещо лошо^Ø.

Запазвам се, като избягвам някоя беда^Ø, нещо лошо^Ø.

Който е за точно определено нещо.

Който служи за точно определена цел^Ø или случай^Ø.

Слагам край на движението (действието) на някого или нещо.

Заставам на едно място^Ø, след като съм се движил^Ø.

Правя така, че някой или нещо да не се движи^Ø вече.

Правя така, че някоя машина^Е, апарат^Е, уред^Е да не работи^Е повече.

Не разрешавам нещо на някого.

Състояние без грижи.

Душевно^Т състояние, в което човек^Б е без грижи^{Т/Ø} и не се вълнува^Т.

Бурен разговор при несъгласие.

Бурен^Т разговор между хора^К, всеки от които мисли различно^Ø по някой въпрос^Ø.

Несъгласие по някой въпрос^Ø.

Вид игра или сбор от движения на тялото с някаква цел.

спортувам
'спорт^П'

Способност
способен
'способност^Т'
'способност^Е'

Справедливост
справедлив
'справедливост^Н'
'справедливост^Н'

Спя
спане
'спя'

Срам
срамувам се
'срам^Т'
'срам^Ø'
'срам^Ø'

Среда¹
среден
средно
'среда^Ø'
'среда^Ø'
'среда^Г'

Вид^Р игра^П или чести действия^Ø като особен сбор^Ø от движения^Ø на тялото^Б за здраве^А и удоволствие^Т.
Възможност за правене на нещо.

Вродена възможност за някакви действия, за правене на нещо.
Знание и възможност на човек^Ø за правене на нещо в някоя област^Ø, професия^Е.

Действие или отношение към някого според истината.

Действие^Ø или отношение^Ø към някого според истината^{Р/Ø} за нещо.

Действие^Ø или отношение^Ø към някого на законна^Н и честна^Т основа.

Лежа със затворени очи в състояние на пълна почивка.

В положение^Ø на пълна почивка^А на тялото^Б и съзнанието^Т със със затворени очи^Б и обикн. легнал.

Неприятно чувство на неудобство пред хората.

Неприятно чувство^Т от съзнанието^Т за направено нещо лошо.

Чувство^Т на вълнение^Т, неудобство, неспокойствие^Т пред чужди хора^Ø.

Голяма вина^Н, безчестие^Т.

Част, която е на еднакво разстояние от краищата на нещо.

Място^Ø, точка^Ø на еднакво разстояние от всички краища^Ø или страни^Ø на нещо.

Момент^Ø, време^Д, еднакво отдалечено от началото^Ø и края^Ø на нещо.

Меката, вътрешна част^Ø на хляб^Г, плод^{В/Г}.

Среда²

'среда^{Б/Д}'

'среда^Л'

Средство

'средство^Е'

'средства^Ж'

'средство^Ø'

'средство^А'

Срещам

среща

посрещам

'срещам'

'срещам'

'срещам'

Става

Ставам

става

'ставам'

'ставам'

'ставам'

'ставам'

'ставам'

'ставам'

'ставам'

'ставам'

'ставам'

Природни и обществени особености, в които се живее.

Сбор от природни^Б или обществени^Л особености, при които живее^Ø човек^{Б/К}, същество^Б.

Обществена^Л група^Л, чиито членове^Л са свързани^Ø с общи интереси^Т.

Нещо, което служи за правене, постигане на друго нещо.

Предмет^Ø, инструмент^Е, прибор^Е, с който се прави нещо.

Пари^Ж.

Начин^Ø на действие^Ø за постигане на нещо.

Лекарство^А.

Виждам някого при мен, като съм някъде.

Като се движа^Ø, виждам някого, който се движи^Ø на близо срещу мен.

Виждам някого някъде.

Държа се по определен начин^Ø с гости³ у дома³.

Е (съм като (глагол) процес¹).

От едно състояние или качество преминавам в друго, стигам до толкова, колкото трябва или съм такъв, какъвто трябва за нещо.

Вдигам се прав, след като съм седял, лежал или паднал.

Вдигам се от леглото³ след спане.

Получавам ново качество^Ø и се променям в нещо друго.

Започвам работа^Е като някакъв в някоя професия^Е или дейност^Ø.

Мога да служа за нещо, да правя нещо.

Получавам се.

Стигам до някаква големина, брой.

За време^Д — стигам до определен момент^Д.

Имам успешен край^Ø.

' <i>ставам</i> '	За дрехи [∅] , обувки [∅] — по мярка, удобен съм.
Стар старост старее ' <i>стар</i> ' ' <i>стар</i> ' ' <i>стар</i> ' ' <i>стар</i> ' ' <i>стар</i> ' ' <i>стар</i> '	Който е от (роден, създаден, дошъл) преди много време. Който е на много години ^Д , на голяма възраст ^А . Който е направен или създаден преди много време ^Д . Който вече е добре познат. Който е от по-рано, от преди. Който е от много далечно, предишно от сега време ^Д . Който дълго време ^Д , от много години ^Д е някакъв. Който вече е започнал да се разваля от дълго използване.
Стая ' <i>стая</i> ^З '	Отделна част от сграда за живеене. Отделна част [∅] от сграда ^З с врата ^З и прозорци ^З , в която се живее [∅] (и работи ^Е).
Стена ' <i>стена</i> ^З ' ' <i>стена</i> ^З ' ' <i>стена</i> [∅] '	Права странична част на нещо. Външна част [∅] на сграда ^З или част [∅] , която отделя стаите ^З в нея. Наредени на високо камъни ^Д по края [∅] на двор ^З , градина ^З и др. Права странична част [∅] на нещо.
Степен ' <i>степен</i> [∅] ' ' <i>степен</i> ^Л ' ' <i>степен</i> ^Л ' ' <i>степен</i> ^Р '	Стъпало от нещо по ред на важност. Точка ^Р , стъпало [∅] от нещо като преминаване от едно негово състояние [∅] към друго. Клас ^Л на служител ^Л . Различни [∅] учреждения ^Л от един вид по ред [∅] на важност. Резултат ^Р от уголемяване на едно число ^Р толкова пъти ² , колкото единици ^Р то има.
Стигам достигам постигам настигам	Изравнявам се до нещо.

' <i>стигам</i> ' ' <i>стигам</i> ' ' <i>стигам</i> ' ' <i>стигам</i> ' ' <i>стигам</i> ' Стих ' <i>стих</i> ^П ' ' <i>стих</i> ^П ' Стол ¹ ' <i>стол</i> ^З ' Стол ² ' <i>стол</i> ^Г ' Столица ' <i>столица</i> ^П ' Стоя заставам ' <i>стоя</i> ' ' <i>стоя</i> ' ' <i>стоя</i> ' ' <i>стоя</i> ' Страдам страдание пострадвам ' <i>страдам</i> ' ' <i>страдам</i> ' ' <i>страдам</i> ' Страна страничен ' <i>страна</i> [∅] ' ' <i>страна</i> [∅] ' ' <i>страна</i> [∅] ' ' <i>страна</i> ^Р '	Изравнявам се с някого, който се движи [∅] пред мен в същата посока [∅] . Изравнявам се с някого по нещо. Отивам до определено място [∅] , цел [∅] , граница [∅] . Имам определена дължина до някъде, нещо. Достатъчен съм за нещо. Малко мелодично литературно произведение. Малко литературно ^П произведение ^П с мелодична ^П организация [∅] на думите ^П . Отделен ред ^Р от такова произведение ^П . Мебел за сядане на един човек. Мебел ^З за сядане на един човек ^Б . Място за обществено хранене там, където се работи. Място [∅] за обществено ^Л хранене ^Г при фабрика ^Е , училище ^Р , учреждение ^Л . Централен град на държава. Централен [∅] град ^И на държава ^Л , където е нейното правителство ^Л . На едно място съм. Прав съм на крака ^Б , без да ходя. Продължавам да съм на същото място [∅] . На определено място [∅] съм. Чакам. Изпитвам мъка, болка. Изпитвам силна мъка ^Т или болка ^{А/Т} . Изпитвам ред [∅] беди ^Т . Болен ^А съм от нещо. Място, част от края на нещо. Място ^Д отпред, отзад, отляво или отдясно на нещо. Посока [∅] . Една от крайните горни, долни или от двата края [∅] части [∅] на нещо. Права линия ^Р , която очертава фигура ^Р .
---	--

'страна^Б,
'страна^О,
'страна^П,
'страна^Л,
Страст
'страст^Т,
'страст^О,
'страст^Т,
Страх
страхувам се
страхлив
'страх^Т,

Стрелям
стрелба
изстрелвам
'стрелям',

Студен
студено
'студен',
'студен',

Студент
'студент^Р,

Стъбло
'стъбло^В,

Стъкло
стъклен
'стъкло^Д,

Долна част^О от ляво или от дясно на лицето^Б.
Особеност, качество^О.
Всяко от лицата^Л, които водят или срещу които се води дело^Н.
Държава^Л, земя^Л.
Много силно чувство, желание към нещо.
Много силно чувство^Т, стигащо до крайност, обикновено без да може да се спре от ума^Т или волята^Т.
Силно, болезнено^Т чувство^Т, желание към нещо лошо.
Силна любов^Т.
Силно вълнение от някаква беда.

Силно душевно^Т вълнение^Т от някаква възможна беда^Т, от която човек^О има желание да избяга.
Пускам патрони с оръжие.

Пускам патрони^М с оръжие^М към някого, обикн. за да го убия¹.
Който е с ниска температура.

Който е с ниска температура^Д.
Безстрастен^Т.
Човек, който учи в университет.
Човек^О, който учи в университет^Р или в друго висше училище^Р.
Част от растение между корена и горната му част.
Част^Б от растение^В между корените^В и горната му част^Б (клони^В, клас^В, цвят^В).
Твърдо вещество, през което се вижда.

Твърдо вещество^Д, през което се вижда и което се произвежда^Е от специален пясък^Д.

'стъкло^З,
'стъкло^Г,
Стъпало
стъпвам
'стъпало^Б,
'стъпало^О,
'стъпало^О,

'стъпала^З,

Супа
'супа^Г,

Суров
сурово
'суров',

'суров',

'суров',

'суров',

'суров',

Сутрин
'сутрин^Д,

'сутрин^О,

Сух
суша
изсушавам
'сух',
'сух',

'сух',
'сух',
'сух',

Тънък лист^Д от това вещество^Д, който се слага на прозорци^З.
Съд^Г от такова вещество^Д; бутилка^Г.
Нещо като основа върху, чрез която човек се движи или кача на горе.
Долната част^Б на крака^Б.
Долната част^О на обувка^О, чорап^О.
Издигнато място^О над земята^Д, по което човек^О може да се качи на по-високо.
Ред от такива дървени^Д, каменни^Д или др. издадени неща за качване и слизане.
Течно ястие.
Течно ястие^Г от варено месо^Г или зеленчук^Г.
Който не е обработен.

За храна^Г — който не е готвен (варен, печен).
За храна^Г — който не е достатъчно сварен или опечен.
За дърво^В — който още не е станал сух.
За материал^Е — който трябва да се обработи^Е преди производството^Е на крайни^О продукти^Е.
За човек^О — груб, жесток.
За живот^О — тежък, мъчен^О.
Началото на деня.
Времето^Д в началото^О на деня^Д — от изгрева^Д на слънцето^Д до обед^Д.
През това време^Д.
Който е без вода.

Който не е мокър.
За дърво^В — който не е вече жив^А, без течност.
В който няма вода^Д.
За хляб^Г, плод^Г — който не е пресен.
За време^Д — през който не вали.

'сух'
 'сух'
 'сух'
Суша¹
 'суша^Д
Суша²
 'суша^Д
Сцена
 'сцена^П
 'сцена^П
 'сцена^П
 'сцена^П
 'сцена^П
Събирам
 събиране
 сбор
 сборен
 'събирам'
 'събирам'
 'събирам'
 'събирам'
 'събирам'
 'събирам'
Съвсем
 'съвсем'
Съгласявам се
 съгласие
 'съгласявам се'

За човек^Б — слаб, не дебел.
 За човек^В — студен, безстрастен^Г.
 За разказ^{В/П}, нещо писано — който не
 е интересен^Г.
 Дълго време без да вали.
 Дълго време^Д без дъжд^Д.
 Земно пространство за разлика от водно.
 Земя^Д, земно^Д пространство^Д за раз-
 лика от водата^Д, моретата^Д.
 Място (обикн. в театър), където става
 някаква случка.
 Отделено по-високо място^В в театър^П,
 където играят^П артистите^П.
 Отделна част^В от театрално^П действие^П.
 Отделна част^В от драма^П, роман^П, раз-
 каз^П.
 Театър^П, театрална^П дейност^В.
 Случка^В.
 Правя отделни неща да бъдат на едно
 място или едно цяло.

Вземам отделни предмети^В или отдел-
 ни части^В от нещо и ги слагам на едно
 място^В.

Бера.
 За пари^Ж — получавам от различни^В
 места^В.

Правя така, че много хора^В да дойдат
 при мен или някъде.

Съединявам.
 За съд^Г, сграда^З — имам място^В за
 определено количество^В.

Към едно число^Р слагам друго, за да
 получа общото число^Р от тях.

До крайна степен.

До крайна степен^В, напълно, изцяло.

Давам право на някого да действа
 така, както той мисли.

Възприемам това, което някой мисли
 за нещо.

'съгласявам се'
Съд¹
 'съд^Г
 'съд^Б
 'съд^П
Съд²
 'съд^П
 'съд^П
 'съд^П
 'съд^П
 'съд^З

Съдържание
 съдържам(се)
 'съдържание^В'

'съдържание^Р'
 'съдържание^П'

'съдържание^П'

Съединявам
 съединение
 съединителен
 'съединявам'
 'съединявам'

Създавам
 създател
 'създавам'

'създавам'

'създавам'

Разрешавам нещо.

Нещо, в което се държи друго нещо.
 Предмет^В, в който се слагат течности^Д,
 хранителни^Г продукти^Г и др.

Специални пътища^П, по които се дви-
 жи кръвта^Б в тялото^Б.

Кораб^П, лодка^П.

Орган, който гледа и решава делата
 на хората и определя наказанията на
 виновните.

Държавен^П орган^П, който решава спо-
 ровете^В, доказва^П вината^П и определя
 наказанията^П на гражданите^П.

Дело^П, процес^П.

Хората^К, които решават делата^П.

Наказанието^П по някое дело^П.

Сградата^З, където се решават делата^П.

Това, което е в нещо.

Това, което е вътре в нещо (в някакъв
 съд^Г).

Вътрешно значение^П на нещо.

Основна мисъл^П и ред^В на случки^В в
 книга^П, филм^П и др.

Написани отделно по ред^В имената^П
 на отделните неща (глави^П, части^В) в
 една книга^П.

Събирам, свързвам две неща в едно.

Събирам две (или повече) неща в едно.
 Служа за връзка^В между две (или по-
 вече) неща.

Правя нещо, което не е съществувало
 преди това.

Направлям нещо, което не е съществу-
 вало преди това.

Изработвам произведение^П на изкуство-
 то^П, науката^Р, културата^П.

Ставам причина^В, работя^Б, за да има
 нещо.

'сздавам'

Съзнание
съзнавам
съзнателен
съзнание^Т,

'съзнание^Т,
'съзнание^Т,

Сълза^Б
'сълза^Б,

'сълзи^Ø,

Съм

Сърце
сърдечен
'сърце^Б,

'сърце^Т,

'сърце^Т,
'сърце^Ø,

Съсед
съседен
'съсед^З,

'съсед^Ø,

Състояние
'състояние^Т,

'състояние^Ж,

Същ
същия
'същ

Причинявам^Ø нещо (обикн. чувство^Т,
случка^Ø).
Мисъл, чувство за света.

Мисловно отношение^Ø на човек^Ø към
света^Д.
Мисъл, чувство^Т.
Състояние^Ø, способност^Т на човек^Б да
възприема света^Д.
Капка от течност от очите при плач.
Капка^Д от солена^Г течност^Д (през която
се вижда), която се отделя от очите^Б
при плач, вятър^Д, пушек^Г и др.
Плачене.

І. ПРОЦЕСУАЛНОСТ Ø ІІ. СЪСТОЯНИЕ ІІІ. ЕКЗИСТЕНЦИАЛНОСТ Най-важният орган на тялото.

Най-важният орган^Б на тялото^Б отляво
в гърдите^Б, който движи кръвта^Б.
Този орган^Б като въображаем^Т орган^Б
на чувствата^Т.
Способност^Т да се чувства^Т и разбира.
Вътрешна духовна^Т сила, безстрашие^Т.
Човек по отношение на друг човек, с
кого са един до друг някъде.
Човек^Ø по отношение^Ø на друг човек^Ø,
който живее в дом^З до неговия.
Човек^Ø (или нещо) по отношение^Ø на
друг човек^Ø (или нещо), който е до
него някъде.
Положение, в което е някой или нещо.
Психическо^Т и телесно^Б общо положение^Ø
на човек^Б.
Парично^Ж положение^Ж на човек^К.
Точно този, без промяна или точно като
някой друг.
Не друг, а точно този или такъв, за
който се говори, мисли.

'същ'
'същ'

Съществувам
съществуване
същество

Сянка
'сянка^Ø,

'сянка^Д,

'сянка^Ø,
'сянка^С,

Т

Таван
'таван^З,
'таван^З,

Тайна
таен
тайно
'тайна^Н,

'тайна^С,

Танк
'танк^М,

Танц
танцувам
'танц^П,

'танц^П,

Твърд
втвърдявам
'твърд'

'твърд'

Който не е променен.
Напълно, изцяло, точно като някой
друг.
Съм^{ІІІ} (като екзистенциалност).

По-тъмно неосветено място.
По-тъмно пространство^Д зад предмет^Ø,
който пречи на идващата към него
светлина^Д.
По-тъмно очертание^Р зад осветен пред-
мет^Ø върху земята^Д.
Неясен спомен, следа^Ø.
Образ^Т без тяло^Б; душа^С.

Горна вътрешна част на къща.
Горната вътрешна страна^Ø на стая^З.
Място^Ø между покрива^З на къща^З и
станте^З.

Нещо, което не е известно на никого
освен на един (или някои избрани).

Това, което се знае от някои, но се
крие от другите.
Нещо, което на никого не е известно.
Специална бойна кола.
Здрава бойна кола^І, която може да се
движи^Ø и без път^І, от която се стреля.
Особени движения с тялото по мело-
дията на музика.
Игра^П, движения^Ø с тялото^Б, главно
с краката^Б по мелодията^П на музика^П.
Музика^П за такава игра^П.
Който не се променя леко.

Който е с постоянна форма^Ø и голе-
мина.
Който не мени формата^Ø си при пи-
пане.

'твърд'

'твърд'

'твърд'

Театър

театрален

'театър^П'

'театър^П'

'театър^З'

Тежък

тежа

тежко

тежест

'тежък'

'тежък'

'тежък'

'тежък'

'тежък'

'тежък'

'тежък'

Тека

течение

изтичам

протичам

'тека'

'тека'

'тека'

'тека'

За човек^Ø — който е със силен дух^Т, смел.

За човек^Ø — който не се променя под действие^Ø на чувствата^Т.

За паричен^Ж курс^Ж — който не се мени често.

Изкуство, което показва драми на сцена.

Изкуство^П на показване на драматични^П произведения^П на сцена^П от артисти^П пред публика^П.

Игра^П на драматично^П произведение^П. Специална сграда^З със сцена^П и места^Ø за публика^П, където се играят^П такива произведения^П.

За който е нужна повече сила, работа или е с по-голяма сила.

За който е нужна повече сила, за да бъде вдигнат, отколкото за другите или обикновено.

За който е нужна^Ø определена сила, за да бъде вдигнат.

Който става с голяма мъка^Ø, работа^Е или за много време^Д.

Който мъчно^Ø се движи.

Силен, голям, който едва се преживява^А.

За болест^А, рана^А — мъчителен^Ø, сериозен.

За човек^Ø — сериозен, важен.

За течност — минавам бързо и леко.

За течност^Д, вода^Д, река^Д — движа^Ø се в някаква посока^Ø.

Изпускам течност^Д.

Поради разваляне — пропускам вода^Д.

За време^Д — движа^Ø се напред.

Телевизор

'телевизор^П'

Телефон

'телефон^П'

Температура

'температура^Д'

'температура^А'

Теория

'теория^Р'

'теория^Р'

Тераса

'тераса^З'

'тераса^З'

'тераса^З'

'тераса^Д'

Тесен

'тесен'

'тесен'

'тесен'

'тесен'

Течност

течен

'течност^Д'

Апарат за получаване на образи от далечно разстояние.

Специален апарат^Е за получаване на образи^П чрез електрически^Д вълни^Д от далечно разстояние^Д.

Апарат за разговор от голямо разстояние.

Апарат^Е за говорене между двама души^Ø от голямо разстояние^Д.

Степен на топлина.

Степен^Ø на топлината на нещо.

По-голяма от нормалната^Ø топлина на човешко^Б (или животинско^Б) тяло^Б при болест^А.

Научни знания за обяснение на нещо. Обяснение на нещата от природата^Д или обществото^Л по определени закони^Р.

Сбор от знания в определена научна^Р област^Ø.

Равна част земя под или над нещо.

Равна част^Ø пред къща^З, с която тя се свързва^Ø с двора^З.

Излизащо пред стените^З равно място^Ø на горните етажи^З.

Равен покрив^З на сграда^З.

Равна земна^Д част^Ø, под и над която има други такива части^Ø като стъпала^Ø.

Който има по-малко разстояние на страни от обикновено или от другите.

Който има по-малко разстояние^Д на страни от другите или от обикновено. За сграда^З, стая^З — който е малък, недостатъчен.

За дрехи^Ø, обувки^Ø — който е по-малък, отколкото трябва.

За връзки^Ø, отношения^Ø — който е много близък, приятелски^Ø.

Вещество, което тече.

Тяло^Д без своя форма^Ø — вода^Д, мляко^Б, кръв^Б и др.

Типтипичен
'тип^Р,'тип^П,'тип^О,**Тих**

тишина

'тих'

'тих'

'тих'

'тих'

'тих'

Топка'топка^О,'топка^П,**Топъл**

топлина

топля

'топъл'

'топъл'

'топъл'

'топъл'

Топя¹

топене

'топя'

Топя²

'топя'

Точка'точка^Р,'точка^О,

Нещо или някой, като проява на общи качества с другите като него.
Общ вид^Р на много близки или едни и същи неща.

Образ^П в литературно^П произведение^П като общ характер^Т за много, група^О хора^О.

Особен по вид^О и характер^Т човек^О (обикн. лош).

Който се чува или проявява слабо.

Който се чува слабо и не надалече.

Който издава слаб звук^Д.

Спокоен^Т, мирен^Т.

За моред, река^Д — който е без вълни^Д.

За чувство^Т — който е без външни прояви.

Кълбовиден предмет.

Предмет^О с форма^О на кълбо^Р.

Предмет^О от кожа^Е, гума^Е с такава форма^О за игра^П.

Който излъчва (и пази) слънчева, електрическа и др. енергия.

Който излъчва енергия^Д — слънчева^Д, електрическа^Д, телесна^{Б/В}.

Който пази тялото^Б от лошо, студено време^Д.

За време^Д — през което пече слънце^Д.

За отношения^О — приятен, приятелски^О.

Слагам нещо в течност.

Слагам нещо в течност^Д.

Затоплям нещо твърдо да стане на течност.

Затоплям нещо твърдо да стане на течност^Д.

Точно определено място.

Въображаемо^Т точно определено място^Д в пространството^Д.

Точно определено място^О.

'точка^О,'точка^Р,'точка^П,**Точно**

точен

'точно'

'точно'

Трагедия'трагедия^П,'трагедия^О,**Трева**

тревист

'трева^В,'трева^А,'трева^О,**Тревога**

тревожа

тревожен

'тревога^Т,'тревога^М,**Трия**

триене

стривам

'трия'

'трия'

'трия'

'трия'

Тръгвам

'тръгвам'

'тръгвам'

Следа^О от върха^О на остър предмет^О (игла^Е, перо^Р, писалка^Р) върху нещо. Отделна номерирана^О част^О от писмено произведение^Р.

Единица^Д за броене на резултата^О в спортна^П игра^П.

Съвсем вярно, на време, както трябва.

Напълно вярно^О.

Съвсем на време^О и както трябва.

Нешастие и смърт на герой.

Драматично^П произведение^Н със силна

душевна^Т борба^О и смърт^А на героя^П.

Нешастна^Т случка^О.

Растения с тънки и ниски зелени стъбла.

Растения^В с тънки и ниски зелени стъбла^В (за разлика^О от храсти^В и дървета^В).

Такова растение^В като лекарство^А.

Зеленото покритие на земята^Д от та кива растения^В.

Силно вълнение от нещо: лошо.

Силно душевно^Т вълнение^Т от някаква грижа^Т.

Знак^П за военен^М сбор при нападение от враг^М.

Движа нещо със сила върху друго нещо.

(Дълго време^Д) движа^О нещо със сила върху друго нещо.

Чиста нещо по този начин^О.

Правя нещо мокро да стане сухо с движение^О на кърпа^О по този начин^О.

Правя нещо на малки частици^О по този начин^О.

Започвам да се движа.

Започвам да ходя като отивам някъде.

Започвам да пътувам.

'тръгвам'

Трябва

Тъмен
тъмно
'тъмен'
'тъмен'

'тъмен'

Тънък
'тънък'

'тънък'
'тънък'

Търся
'търся'

Тютюн
'тютюн^В'
'тютюн^Г'

Тяло
телесен
'тяло^Д'
'тяло^Б'
'тяло^А'
'тяло^Е'
'тяло^Л'

У

Убеждавам
убеждение

За машина^Е, апарат^В, уред^Е — започвам да работя^Е, да действавам^Е.
Е (СЪМ) В ОБЕКТИВНА ПОВЕЛИТЕЛНА МОДАЛНОСТ.
В който няма светлина и не се вижда.

В който няма светлина.
В който има съвсем слаба светлина, която не е достатъчна, за да се вижда. Който е с цвят^П, близък до черния. Който в кръг и на височина в хоризонтално положение е по-малък от обикновено или от другите. Който в кръг^О и на височина в хоризонтално^Р положение^О има по-малко разстояние^Д от обикновено или от другите.

За човек^Б или животно^В — слаб.
За глас^{Б/П} — висок.
Правя да намеря нещо или някого. Правя така, че да намеря нещо или някого (загубени или скрити). Листа от южно растение за пушене. Тревиство^В растение^В с големи зелени листа^В, от които се правят цигари^Г. Изсушени и нарязани такива листа^В за цигари^Г и пушене. Основната, най-важна отделно оформена част от нещо. Отделен предмет^О или материя^Д, вещество^Д в пространството^Д. Организъм на човек^Б, животно^В (обикн. без главата^Б, ръцете^Б и краката^Б). Умрял човек^Б. Основната, най-голяма част^Е на машина^Е, уред^Е. Определен кръг^Л хора^О (обикн. управляващи).

Правя така, че някой да се съгласи, да повярва в нещо.

убеден
'убеждавам'

'убеждавам'

Убивам¹
убийство
убит
'убивам'

Убивам²
'убивам'

Удобен
удобен
удобство
'удобен'

'удобен'

'удобен'

Удоволствие
'удоволствие^Т'
'удоволствие^О'

Удрям
удряне
удар
'удрям'

'удрям'

Улица
'улица^И'

Ум
умен

Правя така, че някой да се съгласи с нещо, да възприеме някаква мисъл, идея^Р.
Говоря на някого, за да повярва^О в нещо, като си служа с доказателства^Н.
Правя някой да умре.

Чрез оръжие^М или с бой правя някой да умре.
Причинявам болка.
Причинявам^О болка^А (обикн. при триене).
Който дава добри възможности за използване.

С който човек^О си служи леко и приятно.
Който е нужен^О, добър, става за някаква определена работа^О.
За време^О, случай^О — който идва точно, когато трябва.
Чувство на радост от нещо приятно. Чувство^Т на радост^Т от приятно усещане от нещо, което се прави. Правене на нещо приятно, обикн. през времето^Д за почивка^А.
Бързо и силно спускам ръка върху някого или нещо.

Бързо и силно от разстояние^Д спускам ръката^Б си върху някого или нещо.
Бързо и силно от разстояние^Д падам върху нещо.
Път между сгради.
Път^И между сгради^З в град^И, село^И.
Способност за мислене, помнене, даване на идеи.

умствен
'ум^Т,
'ум^Ø,
'ум^Т,
'ум^Ø,

'ум^Ø,

Умирам
'умирам'

Умора
уморявам (се)
уморен
'умора^А,

Университет
'университет^Р,

Унищожавам
унищожение
'унищожавам'

Управлявам
управление
управленчески
'управлявам',
'управлявам'

Уред
'уред^Е,
'уред^П,

Урок
'урок^Р,
'урок^Р,

Способност^Т на човека^Б да мисли,
Начин^Ø на мислене.
Способност^Т да се помни; памет^Т.
Идея^Р какво да се направи при даден
случай^Ø.
Човек^К с много голяма способност^Т да
мисли.
Спирам да живея.
Спирам да живея^А.
Състояние на по-малко сили след пра-
вене на нещо.

Състояние^Ø, при което някой има по-
малко сили след тежка и дълга рабо-
та^Е или движение^Ø.
Висше училище по много науки.
Специално висше училище^Р по много
области^Ø на знанието, науката^Р.
Правя нещо (някой) да не съществува
повече.
Спирам съществуването или дейността^Ø
на нещо или някого.
Водя, командувам движението, дейност-
та на нещо.

Водя движението на машина^{И/Е}, кола^И.
Водя, командувам дейността^Ø на дър-
жава^Л, учреждение^П и др.
Специално нещо, с което се прави, ра-
боти нещо.
Сложен инструмент^Е за по-специална
работа.
Предмет^Ø, с който се играят^П някои
спортни^П игри^П.
Отделна част от учебна програма.
Учебна единица^Д (обикн. 45 минути^Д)
за отделна част^Ø от някоя наука^Р.
Учебна дейност^Е на ученик^Р и учител^Р
по определена наука^Р.

'урок^Ø,

Усещам
усещане
усет
'усещам'

'усещам',
'усещам'

Успех
успявам
успешен
'успех^Ø,

'успех^Ø,
'успех^Р,

Уста
'уста^Б,

'уста^Б

'уста^Г,

Утре
'утре^Д,
'утре^Д,

Ухо
'ухо^Б,

'ухо^Б,
'ухо^Г,

Уча
учебен
учение
изучавам
обучение
научавам
'уча',
'уча'

Случка^Ø, действие^Ø, което служи за
пример^Ø.
Възприемам, изпитвам нещо с чувст-
вата си.

Възприемам нещо с очите^Б, ушите^Б,
вкуса^Г и др.
Изпитвам някакво чувство^Т.
Разбирам, съзнавам^Т нещо.
Достигане на цел с много добър ре-
зултат.

Достигане на някаква цел^Ø, задача^Ø с
много добър резултат.
Голямо обществено^Л одобрение.
Резултат^Ø в учението.
Орган, с който се яде, диша и говори.
Орган^Б в долната част^Ø на лицето^Б
(между носа^Б и брадата^Б), с който се
яде, диша и говори.
Меката, външна част^Ø на този орган^Б,
която го затваря.
Тесен отвор на съд^Г.
През деня след днес.
През деня^Д след днешния ден^Д.
В близко бъдеще^Д, в скоро време^Д.
Орган, с който се чува.
Орган^Б от страни на главата^Б, с който
се чува.
Способност^Т за чуване.
Част^Ø от съд^Г с такава форма^Ø, за
която той се държи.
Предавам или възприемам знания за
нещо.

Предавам на някого знания за нещо.
Възприемам знания за нещо.

Ученик'ученик^Р,'ученик^О,'ученик^Е,**Училище**'училище^Р,'училище^З,**Учител**'учител^Р,'учител^О,**Учреждение**'учреждение^Л,'учреждение^З,**Ф****Фабрика**

фабричен

'фабрика^Е,'фабрика^З,**Февруари**

февруарски

'февруари^Д,**Фигура**'фигура^О,'фигура^Р,'фигура^Р,'фигура^П,

Човек, който се учи.

Дете^К, млад човек^К, който се учи обикн. в училище^Р.Човек^К по отношение^О на този, от когото се учи.Човек^К, който се учи на някоя професия^Е.

Място, където се учат ученици.

Място^О, където се събират ученици^Р да се учат.Сградата^З, където е това място^О.

Човек, който учи другите.

Човек^К, който учи ученици^Р.Човек по отношение^О на тези, които се учат от него.

Държавна организация.

Държавна^Л организация^Л, управляваща определена област^О от живота^О на обществото^Л.Сградата^З, в която е такава организация^Л.

Място, където се произвежда нещо.

Място^О, където се обработват^Е различни^О материали^Е за произвеждане на различни^О продукти^Е.Голяма специална сграда^З за такова производство^Е.

Вторият месец от годината (през зимата).

Вторият месец^Д от календарната^Д година^Д.Външни граници, форма, образ на нещо. Външни граници^О, външен вид^О на нещо.Чертеж^Р, рисунка (обикн. в книга^Р).Част^О от равнина^Р, ограничена^О от затворена линия^Р.Художествено^П изработен^Е от някакъв'фигура^Л,'фигура^П,'фигура^П,'фигура^П,**Философия**'философия^Р,'философия^О,**Форма**

оформям

формирам

'форма^О,'форма^Р,'форма^О,'форма^П,'форми^Б,**Фотография**

фотографирам

'фотография^П,'фотография^П,**Функция**

функционирам

'функция^О,'функция^Б,'функция^Р,материал^Е или нарисуван^П образ^П на човек^Б или животно^Б.Човек^К с особени качества^О в обществото^Л.Особен начин^О на говорене, обикн. в стиховете^П.Специално движение^О в танц^П и в някои спортове^П.Част^О от някои игри^П с определена форма^О, с която се играе^П.

Знание, наука за най-общите закони в света.

Наука^Р за най-общите закони^Р на природата^Д, обществото^Л и мисленето.Знание, наука^Р.

Външен вид на нещо като организация на неговото съдържание.

Външен вид^О, очертание^Р на нещо.Вид^Р, тип^Р организация^Р на нещо, мислено отделено от неговото съдържание^Р.Определени едни и същи дрехи^О за определена група^Л хора^К от обществото^Л.Сбор от художествени^П средства^О в произведение^П на изкуството^П.Издадени части^Б на човешкото тяло^Б, които се очертават^О през дрехите^О.

Отпечатан образ на нещо чрез специален апарат.

Отпечатване^П на образа^П на нещо на чувствителен към светлината материал^Еи оттам на хартия^Д чрез специален апарат^Е.Отделен отпечатан^П на хартия^Д по този начин^О образ^П.

Роля, служба в обща работа.

Служба^О, роля^О, работа^О.Специална работа на органите^Б на живота организъм^Б.Резултат^Р от определена причина^Р.

Х

Характер

характеризирам
характеристика
характерен
'характер'Г,

'характер'Г,

Хартия

хартиен
'хартия'Д,

Хващам

обхващам
'хващам'Г,

'хващам'Г,

'хващам'Г,
'хващам'Г,

'хващам'Г,

'хващам'Г,

Хвърлям

хвърлям се
изхвърлям
'хвърлям'Г,

'хвърлям'Г,

Хинин

'хинин'А,

Сбор от най-важните особености, качества на някого или нещо.

Сбор от всички психически^Г особености на човека^В, срещащи се във всичко, което той прави в живота^В.
Сбор от личните най-важни особености на някого или нещо.

Материя, на която се пише, рисува и др.

Фабричен продукт^Е от обработка^Е на растения^В за писане, печатане^П, рисуване и др.

Успявам да задържа нещо.

С движение^В на пръстите^Е на ръката^В здраво вземам нещо или някого.
Спирам с ръце^В нещо (някой), който се движи^В.

Убивам диво животно^В, птица^В, риба^В.
Намирам и не пускам някого, когото търся.

Успявам да се кача на кола^И, влак^И, самолет^И и др.

Започвам да боледувам^А от някоя болест^А.

Със силно движение правя нещо да се движи по въздуха далече от мен или на земята.

Пращам, мества нещо, което държи в ръка^В от едно място^В до друго със силно движение^В, за да прелети по въздуха^Д до там.

Със силно движение^В на тялото^В махам от себе си нещо, което нося.

Лекарство със силно горчив вкус.
Лекарство^А със силно горчив вкус^Г.

Хляб

'хляб'Г,

'хляб'Г,

Ходя

ходене

ход

'ходя'Г,

'ходя'Г,

'ходя'Г,

'ходя'Г,

'ходя'Г,

Хоризонт

хоризонтален

'хоризонт'Р,

'хоризонт'Д,

'хоризонт'Д,

Храна

храня

хранителен

'храна'Г,

Храст

храстов

'храст'В,

Хубав

'хубав'Г,

'хубав'Г,

'хубав'Г,

Основна храна, която се яде с други ястия.

Печена храна^Г от стрити зърна^В на растения^В, която обикн. се яде с друго ястие^Г.

Отделен къс^В от такава храна^Г с определена форма^В.

Движа се, отивам някъде.

Движа^В се с краката^В си (сам, без кола^И и др.) в някаква посока^В.

Отивам, тръгвам някъде с някаква цел^В.

Отивам някъде, с някаква цел^В.

Отивам някъде, за да работя^Е, да правя нещо.

Движа^В се някъде с определени дрехи^В и по някакъв начин^В.

Всичко, което се вижда около нас до небето.

Линията^Р, която дели видимото небед^Д от земното^Д пространство^Д за този, който гледа.

Небе^Д.

Всичко, което се вижда около нас и по-ниско от нас.

Всичко, което се яде и пие.

Всичко — плодове^Г, зеленчуци^Г, месо^Г, ястия^Г — което се яде и пие, за да може да съществува организмът^В.

По-ниско от дърво растение с клони от земята.

Растение^В с малко стъбло^В, обикн. с клони^В още от земята^Д.

Който е приятен и създава удоволствие. От външния вид^В на който се изпитва удоволствие^Г.

Който е приятен за чувствата^Г.

Който е с много добри качества^В.

'хубав'	Добър.
'хубав'	За време ^Д — топъл, слънчев ^Д , без облаци ^Д и дъжд ^Д .
Художник	Човек на изкуството.
художествен	
'художник ^П '	Човек ^К , който рисува картини ^П .
'художник ^П '	Човек ^К , който работи ^Е в някоя област ^О на изкуството ^П .
Хълм	Немного високо, закръглено място земя.
хълмист	Немного високо закръглено място земя ^Д .
'хълм ^Д '	
Ц	
Цвете	Растение с хубав цвят.
'цвете ^В '	Тревисто ^В (или храстово ^В) растение ^В с хубави цветове ^В .
'цвете ^В '	Цвят ^В от такова растение ^В с част ^О от стъблото ^В .
Цвят ¹	Орган на растение.
цветен	
'цвет ^В '	Орган ^В на растение ^В с хубави листчета ^В с приятна миризма, от което израства плода ^В .
'цвет ^Л '	Най-избраните хора ^К от някоя област ^О на обществото ^Л .
Цвят ²	Външен вид на нещата според вида светлинни лъчи, които изпускат.
цветен	Качество ^О на предметите ^О (нещата) да причиняват ^Р при гледането им определени усещания според вида ^Р светлинни лъчи ^Д , които те изпускат, напр. червено, синьо, жълто и др.
'цвет ^П '	Това, което човек иска да достигне.
Цел	Нещо точно определено, което човек ^О иска да достигне.
'цел ^О '	Предмет ^О или точка ^О , в която някой стреля ^М .
'цел ^М '	Движа устата си върху нещо, като вдишвам въздух.
Целувам	
целувка	

'целувам'	Движа устата ^В си върху нещо, обикн. с вдишване на въздух ^Д в знак ^П на обич, нежност и др.
Цена	Парите, с които едно нещо може да се купи.
ценен	
ценност	
'цена ^Ж '	Парите ^Ж , с които едно нещо може да се купи.
Център	Място в средата на нещо като най-важна негова част.
централен	Точка ^Р в средата на кръг ^Р или кълбо ^Р , еднакво далече от всички останали техни точки ^Р .
'център ^Р '	Място ^О в средата на нещо.
'център ^{И/Л} '	Най-важното място ^О на град ^И , област ^Л , държава ^Л .
'център ^{Б/Л} '	Място ^О , орган ^{Б/Л} , от където се упражнява някоя дейност ^Е .
Цигара	Нарязан тютюн в хартия за пушене.
'цигара ^Г '	Продукт ^Е от изсушени и нарязани тютюневи ^Г листа ^В в хартия ^Д за пушене.
Цигулка	Основен музикален инструмент.
'цигулка ^П '	Един от основните музикални ^П инструменти ^П с висок звук ^П .
Църква	Религиозна организация и място за такава дейност.
'църква ^С '	Религиозна ^С организация ^Л .
'църква ^З '	Специална сграда ^З за обреди ^С и молитви ^С към бога ^С .
Цял	Който е с всичките си части.
цялост	
изцяло	
цяло	
'цял'	От който не е взето нищо.
'цял'	Който е с нещо до горе, до край.
'цял'	Който е здрав ^А , не е развален.
'цял'	Който е без спиране определено време ^Д .
Ч	
Чай	Южно растение, от чиито листа се вари питие.

'чай^В,
'чай^Г,
'чай^Г,
'чай^А,
Чакам
очаквам
очакван
'чакам',
'чакам',
'чакам',
Час
'час^Д,
'час^Р,
'час^О,
Част
'част^О,
'част^{Е/Б},
'част^М,
Чаша
'чаша^Г,
Червен
'червен',
Черен
'черен',
Чертеж
чертая
начертавам
очертание
'чертеж^Р,
Чест¹

Южно растение^В с винаги зелени листа^В.
Изсушени листа^В от това растение^В.
Варено пите с особен вкус^Г от сухите листа^В на това растение^В.
Варена течност^Д от някои трев^А за лекарство^А.
Стоя без да правя нищо, за да дойде някой или време за нещо.

Стоя някъде, за да дойде някой или да дойде определено време^О за нещо.
Стоя и нищо не правя.
Вярвам^О, че ще стане нещо.
Време — 1/24 част от деня или 60 минути.
Единица^Д за мерене на време^Д — 1/24 част от деня^Д.
Времето^Д за един урок^Р.
Време^О, момент^О, удобен за нещо.
Нещо малко, от което (и от други като него) е нещо.
Нещо малко от което (и от други като него) е нещо.
Предмет^О, който влиза в нещо — машина^Е, орган^Б, организъм^Б и др.
Армейска^М единица^Р.
Съд, от който се пие.
Средно висок, отворен отгоре съд^Г за пиене на течности^Г.
Който е с цвят² като на кръвта.
Който има цвят^П на кръв^Б, вино^Г (или почти такъв цвят^П).
Който е с цвят² като на горяло дърво.
Който има цвят^П на горяло дърво^В (или почти такъв цвят^П).
Образ на нещо, направен чрез линии.

Образ^П на нещо, направен чрез линии^Р.
Който става много пъти за малко време.

често
'чест',
Чест²
чувствам
честен
безчестие
'чест^Г,
'чест^Д,
Чета
'чета',
Четка
'четка^П,
Чешма
'чешма³,
Чиния
'чиния^Г 1
Число
числен
'число^Р,
'число^О,
Чист
чистя
пречиствам
чистота
'чист',
'чист',
'чист',
'чист',
'чист',

Който става много пъти за малко време^Д.
Високи морални качества и добро име на някого.

Високи морални^Н качества^О и действия^О на човек^К.
Особено внимание^О към някого в обществото^Л.
Възприемам нещо написано.
Възприемам и разбирам нещо написано, печатано^П.
Инструмент за чистене, рисуване и др.
Инструмент^Е (обикн. от косми^В) за чистене, миене, рисуване и др.
Уред, от който тече вода.
Уред^Е (обикн. в сграда³, двор³), от който тече вода^О.
Съд, от който се яде.
Плитък, средно голям съд^Г за ястия^Г, от който се яде.
Количество, брой от нещо.

Общо понятие^Р за количество^О.
Количество^О, брой от нещо.
Който няма по себе си и в действията си нещо лошо.

По който няма следи^О от размякната с вода^Д пръст^Д или някакво друго вещество^Д.
За вода^Д — в който няма пръст^Д или друго вещество^Д.
За въздух^Д — пресен.
За лист^П хартия^Д — по който не е писано.
Невинен^Н, морален^Н.

Чичо'чичо^К,'чичо^К,'чичо^К,**Член**

членувам

членство

членест

'член^Л,'член^Б,'член^Н,**Човек**

(хора)

'човек^{Д/Б/К},'човек^Д,'човек^К,**Човка**'човка^В,**Чорап**'чорап^Д,**Чувам**

'чувам',

'чувам',

'чувам',

Възрастен мъж по отношение на децата.

Брат^К на бащата^К по отношение^Д на децата^К му.

Мъж^К на делята^К.

Възрастен мъж^К — роднина^К или близък на семейството^К по отношение^Д на децата^К.

Нещо отделно като важна част от нещо цяло (обикн. живо).

Отделен човек като част^Д от организация^Л, партия^Л, общество^Л.

Крайна^Д част^Б, орган^Б на човек^Б или животно^Б.

Отделна част с отделен номер^Р от закон^Н, договор^Н и др.

Живо същество, което може да мисли и говори.

Живо същество^Б, което може да мисли^Т и да говори (за разлика от животните^Б) и да използва предмети като инструменти^Е при работа.

Такова същество с високи морални качества.

Мъж^К.

Предна остра част на главата на птица, с която яде.

Предна издадена остра рогова^В част^Б на главата^Б на птица^В, с която тя яде.

Част от дрехите, която се слага на краката.

Част^Д от дрехите^Д на човек^Д, която се слага на бос крак^Б.

Възприемам звукове с ушите си.

Възприемам звук^П, глас^Б, говор, пеене (с ушите^Б си).

Узнавам, научавам нещо.

Възприемам желанията, това, на което ме учи някой; слушам.

Чувствувам

чувство

чувствителен

Чудо

чуден

'чудо^С,'чудо^Д,**Чужд**'чужд^Д,'чужд^Д,'чужд^Д,'чужд^Д,**Чук**'чук^Е,**Ш****Шапка**'шапка^Д,**Широк**

ширина

широчина

'широк',

'широк',

'широк',

'широк',

'широк',

Съм^П (като състояние, особено за човека в даден момент в дадена среда).

Необикновена случка.

Свръхестествена случка^Д, необяснима за човешкия^Д ум^Т.

Случка^Д, действие^Д, които излизат от границите^Д на обикновеното.

Който не е свой, а на друг или от друго място.

Който не е свой, а на някой друг.

Който е от друга държава^Л.

Който не е познат, с когото не сме навикнали^Д.

За човек^Д — който не е близък.

Обикновен инструмент за удряне.

Инструмент^Е за удряне, за биене на нещо.

Предмет с кръгла форма, който се носи на главата при ходене вън от дома.

Специален предмет^Д с кръгла форма^Д като част^Д от дрехите^Д, който се слага на главата^Б, обикн. при ходене вън от дома^З.

Който има по-голямо разстояние на страни от обикновено или от другите.

Който има по-голямо разстояние^Д на страни от другите или от обикновено. Който е с определено разстояние^Д на страни.

За сграда^З, стая^З — който е голям, достатъчен.

За дрехи^Д, обувки^Д — който е по-голям, отколкото трябва.

Който обхваща много неща, неограничен^Д.

Шия¹'шия^Б,**Шия²**зашивам
ушивам
подшивам
'шия'

'шия'

'шия'

Шкаф'шкаф³,**Щ****Щастие**щастлив
'щастие^Т,'щастие^Ø,**Ъ****Ъгъл**ъглов
'ъгъл³,'ъгъл^И,
'ъгъл^Р,**Ю****Юг**

южен

Част от тялото, която го съединява с главата.

Част^Б от тялото^Б, която го съединява с главата^Б.

Съединявам две неща с игла и влакно.

Съединявам две неща, обикн. от плат^Ø, кожа^Е с игла^Е и влакно^В.Изработвам^Е нещо, обикн. дрехи^Ø по този начин^Ø.Правя фигури^П върху плат^Ø с игла^И и влакно^В.

Мебел, в която се държат различни предмети.

Висока мебел³ с врати³, в която се държат различни^Ø предмети^Ø.

Чувство на пълно удоволствие от успех в нещо.

Чувство^Т на пълно удоволствие^Т от живота^Ø, от успеха^Ø на всичко, което се прави.Успех^Ø.

Край на нещо, където се съединяват две линии.

Място^Ø, където се съединяват две външни стени³.Място^Ø между две улици^И.Част^Ø от равнина^Р между две прави линии^Р от една и съща точка^Р.

Посоката, която е от дясно на обърнат на изток човек.

'юг^Д,**Юни**юнски
'юни^Д,**Юли**юлски
'юли^Д,**Я****Ябълка**'ябълка^В,'ябълка^Г,**Яд**ядосвам (се)
'яд^Т,'ядове^Ø,**Ям**ядене
'ям'**Януари**януарски
'януари^Д,**Ясен**ясно
'ясен'

'ясен'

'ясен'

Ястие'ястие^Г,Една от четирите посоки^Д на света^Д, която е от дясно на обърнат на изток^Д човек^Ø.

Шестият месец от годината (през лятото).

Шестият месец^Д от календарната^Д година^Д.

Седмият месец от годината (през лятото).

Седмият месец^Д от календарната^Д година^Д.

Дърво, което ражда сладки плодове.

Дърво^В, което ражда сладки или слабо кисели кълбовидни^Ø плодове^Г, обикн. червени или жълто-зелени.Плод^Г от такова дърво^В.

Мъчително чувство на неприятно усещане против някого заради нещо.

Мъчително^Т чувство^Т на неприятно усещане против някого заради нещо лошо, което ми е направил.Мъка^Ø, грижи^Ø.

Вземам с уста храна.

Използвам, вземам с уста^Б храна^Г, за да мога да живея^А, да съществувам.

Първият месец от годината (през зимата).

Първият месец^Д от календарната^Д година^Д.

Който може да се види, чуе, разбере.

За време^Д, небе^Д — без облаци^Д, светъл.За образ^П, глас^П — който се вижда или чува добре.

Който добре се разбира.

Готвена храна.

Готвена храна^Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	5
Семантични проблеми на речниковата ра- бота	7
Теория за семантичен речник-минимум	24
Базови думи по Кент и Розанов	33
ПРЕДВАРИТЕЛНИ ЛЕКСИКО-СЕМАН- ТИЧНИ ПОЛЕТА	37
Словник на речник-минимума на междин- ния етап	49
ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИ ПОЛЕТА НА ЕДИНИЦИТЕ ОТ ТЪЛКОВНАТА ЧАСТ	59
Тълковна част на речник-минимума	77

Българска. Първо издание. Рецензент Енчо Герганов. Редактор Таня Чичовска. Библиотечно оформление Стефан Груев. Худ. редактор Борис Драголов. Тех. редактор Божидар Стоянов. Коректор Николина Танова. Калиграф Георги Марковичев. Траянка Бемберска. Изд. индекс 182. Код 36/9535122311/5014—71—90. Дадено за набор юли 1989. Подписано за печат август 1990. Формат 59/84/16. Тираж 850 + 65. ЛГ III-9. Печ. коли 14,25. Изд. коли 13,25. УИК 13,41. Цена 2,16 лв.

Университетско издателство «Климент Охридски». ДП «Д. Благовев»